

Ambisjoner og muligheter

Effekten av ungdomspolitisk bakgrunn på norske
stortingspolitikeres karrierevalg

Aleksander Eilertsen

Masteroppgave i statsvitenskap

Institutt for statsvitenskap

Universitetet i Oslo

Vår 2014

Ambisjoner og muligheter

Aleksander Eilertsen

23. mai 2014

©Aleksander Eilertsen

2014

Ambisjoner og muligheter

Aleksander Eilertsen

<http://www.duo.uio.no/>

Trykk: Oslokopisten, Oslo

Sammendrag

Tidligere ungdomspolitikere er ikke som andre politikere. De har både høyere politiske ambisjoner og bedre karrieremuligheter. Det er et funn som kanskje ikke kommer overraskende på mange. Denne masteroppgaven dokumenterer det likevel for første gang kvantitativt. Stortingsrepresentanter med bakgrunn fra et ungdomsparti søker oftere gjenvalg, har lengre karrierer på Stortinget og større sjanser for å bli utnevnt til regjering. Det har klare implikasjoner for vår forståelse av det politiske systemet og rekruttering av stortingskandidater og regjeringsmedlemmer. Norske politikeres ungdomspolitiske bakgrunn representerer et hittil utforsket ledd i deres profesjonalisering. Denne studien er derfor først og fremst et bidrag til den norske litteraturen på Stortingets sosiale og politiske sammensetning. Jeg baserer meg likevel på Schlesingers (1966; 1994) ambisjonsteori for å modellere stortingspolitikernes ambisjoner og muligheter.

Oppgaven tar for seg samtlige av de atten stortingsperiodene fra 1945 til 2013. Det dokumenteres at effektene av nasjonal og lokal ungdomspolitisk bakgrunn har endret seg over tid. Fra 1980-tallet og utover har effekten for tidligere nasjonale ungdomspolitikere på deres karrierelengde og eventuelle regjeringsmedlemskap styrket seg betraktelig. Effekten for personer som kun har lokal ungdomspolitisk bakgrunn har derimot blitt klart svekket på alle tre områder.

Denne utviklingen knyttes til Manins (1997) tese om overgangen fra et partidemokrati til et «tilskuerdemokrati». I takt med fremveksten av massemedia har behovet for politikere med talegaver og evnen til å håndtere media blitt stadig viktigere. Tidligere nasjonale ungdomspolitikere tilbyr disse ferdighetene. I nyere tid øker sentralstyrebakgrunn fra et ungdomsparti sannsynligheten for at en politiker søker gjenvalg med 7 prosentpoeng, forventet karrierelengde med én stortingsperiode og sannsynligheten for regjeringsmedlemskap med 34 prosentpoeng.

Avslutningsvis tar oppgaven videre for seg de ulike statistiske modellenes validitet ved å teste deres prediksjonskraft. Modellene for karrierevalg og karrierelengde predikerer dårlig, mens modellen for regjeringsmedlemskap predikerer overraskende bra. I prosent predikerer de tre analysene riktig i henholdsvis 59, 49 og 73 prosent av tilfellene.

Forord

Ethvert forskningsspørsmål starter bevisst eller ubevisst med noe man undrer seg over. Problemstillingen i denne oppgaven bærer preg av at jeg selv har flere år i ungdomspolitikken bak meg. Særlig ble jeg slått av hvordan nesten samtlige fremtredende politikere i mitt eget parti - SV - har bakgrunn fra Sosialistisk Ungdom. Forhåpentligvis har jeg med dette bidratt til å kaste lys over hvorfor det har blitt slik.

I arbeidet med denne masteroppgaven er det mange som fortjener takk. Først og fremst vil jeg takke min veileder Bjørn Høyland. Det var gjennom arbeid som forskningsassistent på hans og Bjørn Erik Rasch sitt forskningsprosjekt jeg utviklet interessen for norske stortingspolitikere og deres karrierer. Det var også gjennom Bjørns masterkurs i statistikk jeg ble introdusert for overlevelsesanalyse som brukes i deler av denne oppgaven. Uten hans innspill og kommentarer hadde denne oppgaven ikke blitt noe av.

Stipendiat Anders Ravik Jupskås skal ha takk for gode kommentarer og innspill, særlig under datainnsamlingsprosessen på tidligere ungdomspolitikere. Øyvind Bugge Solheim, Haakon Gjerløw og Zain Syed må takkes for å ha lest gjennom tidligere utkast. Samtlige deltakere i «Matprat» må takkes for hyggelige middagssamtaler i kantinen. Mina Finstad Berg fortjener en stor takk for å ha tatt seg bryet med å lese korrektur. Avslutningsvis må Tine Tång Engvik og Julie Ness takkes for vennskap og støtte det siste året. Dere har reddet meg fra å grave meg ned i R og statistikkens sorte hull.

Aleksander Eilertsen

Oslo, 23. mai 2014

Antall ord: 26 645

Innhold

Figurer	IX
Tabeller	XI
1 Innledning	1
1.1 Innledning	1
1.2 Mitt bidrag	3
2 Ambisjonsteori	5
2.1 Innledning	5
2.2 Ambisjoner	6
2.3 Muligheter	8
3 Case: Det norske Stortinget	11
3.1 Innledning	11
3.2 Hvorfor det norske Stortinget?	11
3.3 Valg av kandidater: Nominasjoner på norsk	12
3.4 En ny trend: Ungdomspolitisk bakgrunn	14
3.5 Partier og ungdomspartier	19
3.6 Hypoteser	24
3.7 Veien videre	27
4 Metode	29
4.1 Innledning	29
4.2 Data	29
4.3 Metode	30
4.3.1 Paneldata	30
4.3.2 Logistisk regresjon	31
4.3.3 Overlevelsesanalyse	31

4.4	Operasjonalisering	33
4.4.1	Avhengige variabler	33
4.4.2	Uavhengig variabel	37
4.4.3	Kontrollvariabler	39
5	Analyse	41
5.1	Innledning	41
5.2	Deskriptive analyser	42
5.3	Karrierevalg	44
5.4	Karrierelengde	49
5.5	Regjeringsmedlemmer	53
5.6	Oppsummering	57
6	Validering	59
6.1	Innledning	59
6.2	Validering av statistiske modeller	59
6.3	Ulike mål på prediksjonskraft	60
6.3.1	Kontinuerlige variabler	60
6.3.2	Dikotome variabler	61
6.4	Prediksjon av karrierevalg	63
6.5	Prediksjon av karrierelengde	64
6.6	Prediksjon av regjeringsmedlemskap	66
6.7	Oppsummering	67
7	Konklusjon	69
7.1	Innledning	69
7.2	Hovedfunn	70
7.3	«Broiler-tinget»	72
7.4	Videre forskning	73
	Bibliografi	75
	Vedlegg A. Tabeller og figurer	81
	Vedlegg B. Robusthetstester	87
	Vedlegg C. Datasett og R-script.	93

Figurer

3.1	Antall medlemmer i norske partier og ungdomspartier	14
3.2	Andel stortingsrepresentanter med ungdomspolitisk bakgrunn 1945 - 2013	15
3.3	Alder og ungdomspolitisk bakgrunn	17
3.4	Antall stortingsrepresentanter med bakgrunn fra partiorganisasjonen eller stortingsgruppen	18
3.5	Andel representanter med lokal ungdomspolitisk bakgrunn per parti	22
3.6	Andel representanter med nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn per parti . .	23
4.1	Kaplan-Meier estimat og sammenligning av ulike overlevelsesmodeller . . .	32
4.2	Andel stortingsrepresentanter som søkte gjenvalg 1945 - 2009	34
4.3	Stortingsrepresentantenes gjennomsnittlige ansiennitet 1945 - 2013	35
4.4	Vekst i antall regjeringspolitikere og andel regjeringsmedlemmer 1945 - 2013	37
5.1	Andel representanter som søkte gjenvalg (til venstre) og som sitter i regjering (til høyre) etter representantens ungdomspolitisk bakgrunn	43
5.2	Kaplan-Meier estimat for lokal og nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn . . .	43
5.3	Effekten av nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn på beslutningen om å søke gjenvalg for hver stortingsperiode 1945 - 2009	46
5.4	Effekten av lokal ungdomspolitisk bakgrunn på beslutningen om å søke gjenvalg for hver stortingsperiode 1945 - 2009	48
5.5	Effekten av nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn på politikers karrierelengde for hver stortingsperiode 1945 - 2013	50
5.6	Effekten av lokal ungdomspolitisk bakgrunn på politikers karrierelengde for hver stortingsperiode 1945 - 2013	52
5.7	Effekten av nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn på regjeringsmedlemskap for hver stortingsperiode 1945 - 2013	55
5.8	Effekten av lokal ungdomspolitisk bakgrunn på regjeringsmedlemskap for hver stortingsperiode 1945 - 2013	56

6.1	Et perfekt «separation plot»	62
6.2	Prediksjoner for gjenvalg	63
6.3	Predikerte verdier sammenlignet med faktisk verdier for out-of-sample prediksjoner av karrierelengde	65
6.4	Prediksjoner av regjeringsmedlemskap	66
1	Alder og ungdomspolitisk bakgrunn 1945 - 2013	85
2	Andel ungdomspolitikere med henholdsvis lokal og både lokal og nasjonal bakgrunn 1945 - 2013	85
3	Sannsynlighet for at karrieren fortsetter Cox-model - Nasjonal bakgrunn . . .	88
4	Sannsynlighet for at karrieren fortsetter Cox-model - Lokal bakgrunn	89
5	Prediksjoner for karriereslutt - Cox-modell	91
6	Predikerte out-of-sample verdier for karrierelengde - Partispesifikk hetero- genitet	91

Tabeller

4.1	Fordeling på avhengig variabel - Karrierevalg	35
4.2	Fordeling på avhengig variabel - Karrierelengde	36
4.3	Fordeling på avhengig variabel - Regjeringsmedlemskap	37
4.4	Fordeling på uavhengig variabel - Nasjonal bakgrunn	38
4.5	Fordeling på uavhengig variabel - Lokal bakgrunn	39
4.6	Fordeling på kontrollvariabel - Kjønn	40
5.1	Logistiske regresjoner med søkte gjenvalg som avhengig variabel	45
5.2	Log-normal overlevelsesregresjoner med karrierelengde som avhengig variabel	49
5.3	Logistiske regresjoner med regjeringsmedlemsskap som avhengig variabel .	53
1	Antall ungdomspolitikere 1945 - 2013	81
2	Log-likelihood og AIC for parametriske overlevelsesmodeller	81
3	VIF-test - Gjenvalg	82
4	VIF-test - Regjering	82
5	Effekten av ungdomspolitisk bakgrunn på sannsynligheten for å søke gjenvalg for hver stortingsperiode 1945 - 2009	82
6	Effekten av ungdomspolitisk bakgrunn på stortingsrepresentantenes karrie- relengde for hver stortingsperiode 1945 - 2013	83
7	Effekten av ungdomspolitisk bakgrunn på regjeringsmedlemskap for hver stortingsperiode 1945 - 2013	83
8	Antall mandater per valgkrets 1945 - 2013	84
9	Cox proporsjonal risiko modeller med antall tjenestegjorte perioder og endt stortingskarriere som avhengig variabel	87
10	Log-normal overlevelsesregresjoner med individspesifikk heterogenitet . . .	90
11	Log-normal overlevelsesregresjoner med partispesifikk heterogenitet	90

Kapittel 1

Innledning

1.1 Innledning

Det er på grunn av mitt tidligere ungdomspolitisk engasjement jeg står her som statssekretær i dag.

Tale til BUT 2014

MARIA HOFF AANES

I denne masteroppgaven undersøkes det om norske stortingspolitikere med ungdomspolitisk bakgrunn har sterkere politiske ambisjoner, og større mulighet til å oppnå suksessfulle politiske karrierer, enn andre stortingsrepresentanter. Jeg finner at ungdomspolitisk bakgrunn har en moderat effekt på stortingspolitikernes sannsynlighet for å søke gjenvalg, en betydelig effekt på deres karrierelengde og en meget sterk effekt på muligheten til å bli statsråd eller statssekretær. Perioden som studeres er de atten stortingsperiodene fra 1945 til 2013.

Oppgaven tester to gjennomgående hypoteser på tre ulike saksfelt, henholdsvis om stortingspolitikere med lokal og nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn oftere søker gjenvalg, har lengre politiske karrierer og større sjanser for å bli utnevnt til regjering. I lys av Bernard Manins (1997) tese om overgangen fra et partidemokrati til et «tilskuerdemokrati» ser jeg på hvordan disse effektene har endret seg over tid. Effekten av lokal ungdomspolitisk bakgrunn har blitt klart svekket på alle tre områder, mens effekten av nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn på stortingspolitikeres karrierelengde og eventuelle regjeringsmedlemskap har styrket seg betraktelig fra 1980-tallet og utover.

Hva som motiverer og legger til rette for politiske karrierer er et grunnleggende spørsmål innenfor statsvitenskap. Siden Joseph Schlesingers (1966) sin banebrytende studie av

karrieremønstre i USA har det blitt gjennomført en betydelig mengde forskning på politiske ambisjoner, karrierevalg og embetssøkende atferd. Denne masteroppgaven tar likevel for seg et lite studert felt i litteraturen, nemlig hvordan politikeres ungdomspolitisk bakgrunn påvirker deres karrierevalg og muligheter. Basert på helt nye data samlet inn om norske stortingspolitikere undersøkes det hva som påvirker politikeres beslutning om å ta gjenvalg, sjansne for å bli utnevnt til regjering og politiske karrierelengde.

I sin tale til Barne- og ungdomstinget 2014 var statssekretær i Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Maria Hoff Aanes, helt tydelig på at bakgrunnen fra ungdomspolitikk har vært helt avgjørende for hennes politiske karrieremuligheter.¹ Hooghe, Stolle og Stouthuysen (2004) viser hvordan ungdomspolitisk bakgrunn er en betydelig fordel for å bygge en politisk karriere. De argumenterer for at politikere med bakgrunn fra et ungdomsparti både har større tro på egne evner og bedre sjanser til å få fremtredende posisjoner i politikken. At ungdomspartier har en viktig rolle som skolerings- og rekrutteringsorganer for sine moderpartier er selvsagt ikke en radikalt nytenkende påstand. I Norge har AUF lenge blitt sett på som en politisk skole for fremtidige statsledere.

Andre forskere har sett på årsaker til politisk deltakelse blant barn og unge (Ødegård og Berglund 2008), og hvordan politisk engasjementet endrer seg fra ungdomsårene til tiden som ung voksen (Ødegård 2009). Betydning av ungdomspolitisk engasjement for senere politiske karrierer er imidlertid lite studert. Dette er et viktig forskningsfelt. Hvis det i økende grad er slik at suksessfulle politikere må ha bakgrunn fra et ungdomsparti har det stor betydning for demokratiet. De beste politikerne starter i dag som 16-17-åringer i ungdomspolitikken. På den positive siden vil profesjonaliserte politikere kunne fatte bedre beslutninger (Hibbing 1991; Jaramillo 2008). På den negative siden vil samfunnet i stadig større grad styres av personer uten annen yrkeserfaring enn partiarbeid og folkevalgte verv. Dette kan svekke båndene mellom velger og representant (Narud og Valen 2006: 385).

Norge skiller seg klart ut i internasjonal sammenheng ved at en stor andel av befolkningen er medlem i frivillige organisasjoner. Dette gjelder også blant ungdom. De siste ti årene har det vært en sterk vekst i antall medlemmer i barne- og ungdomsorganisasjoner (se LNU 2013). I følge en rapport fra Nova er i snitt 60 prosent av barn og unge aktive i frivillige organisasjoner, klubber eller lag (Bakken 2013). Norge skiller seg særlig ut ved å ha godt etablerte og profesjonelle ungdomspartier. Det norske Stortinget er derfor et svært godt utgangspunkt for å studere effekten av tidligere ungdomspolitisk bakgrunn på karrierevalgene og mulighetene til nasjonale folkevalgte politikere.

¹Forfatteren var tilstede i salen under talen. Sitatet er gjengitt fra hukommelsen. Der er også ment som en illustrasjon. Aanes er ikke valgt inn på Stortinget og er slik sett ikke en del av datagrunnlaget for denne studien.

Oppgaven er strukturert som følger: I neste kapittel presenteres teorigrunnlaget for politikeres ambisjoner og muligheter, i hovedsak basert på amerikansk ambisjonsteori. Deretter tar jeg en gjennomgang av tidligere forskning på rekrutteringen av kandidater til Stortinget i kapittel 3. Her presenterer jeg også nye data på stortingspolitikeres ungdomspolitiske bakgrunn. I kapittel 4 drøftes de metodiske valgene som er gjort, og datamaterialet og de metodiske verktøyene presenteres. I det første analysekapittelet - kapittel 5 - gjennomføres det en tredelt analyse av stortingspolitikernes karrierevalg, karrierelengde og utnevning til regjering. Det andre analysekapittelet - kapittel 6 - validerer de statistiske modellene ved å teste deres prediksjonskraft. Kapittel 7 konkluderer.

1.2 Mitt bidrag

Nye data samlet inn for denne masteroppgaven viser at andelen stortingsrepresentanter med bakgrunn fra et ungdomsparti har økt fra 1 av 10 i 1945 til 4 av 10 i 2013.² I inneværende stortingsperiode har nesten 70 prosent av dem under 40 år bakgrunn fra et ungdomsparti. Morgendagens ledere er dagens ungdomspartiledere. Hva som motiverer norske politikere er derfor ikke bare et interessant spørsmål i seg selv, men et spørsmål med betydelige implikasjoner for det norske demokratiet. Det er skrevet mye om profesjonaliseringen av norsk politikk, og studier av Stortingets sosiale og politiske sammensetning er omfattende. Men det finnes få studier som omfatter representantenes ungdomspolitiske bakgrunn.

Fokuset i den norske litteraturen har vært på Stortingets sosiale sammensetning og rekrutteringen av kandidater (for noen prominente utdrag se Eliassen og Pedersen 1978; Hellevik 1969; Matthews og Valen 1999; Valen 1966). Gjennomgående i denne litteraturen er hvordan stortingsrepresentantene tilhører en sosioøkonomisk «elite», en trend som også synes forsterket i senere år (Allern, Karlsen og Narud 2013). Videre trekkes politisk erfaring, etiske kvaliteter, lojalitet til partiet, taleferdigheter og mediatekke frem som sentrale kvaliteter for å bli nominert til en stortingsplass (Narud, Pedersen og Valen 2002: 186).

Internasjonalt har utviklingen av profesjonelle politikere og parlamenter gjort seg gjeldende i nesten samtlige avanserte demokratier i det 20. århundret (Best og Cotta 2000; Borchert og Zeiss 2004). Max Weber (1946) skilte i sin tid mellom dem som lever *av* og dem som lever *for* politikk. Det er liten tvil om at det i dag er en økende andel politikere som har politikk som yrke. Borchert og Zeiss (2004) går så langt som å diskutere

²Det skal sies at andelen representanter med ungdomspolitisk bakgrunn økte raskt i de fire første stortingsperiodene etter krigen. I prosent økte andelen fra 11.3 % i 1945 til 26.7 % 1957. Dette kan både skyldes at krig og okkupasjon neppe stimulerte til ungdomspolitisk aktivitet i årene 1940-45, men også at flere av ungdomspartiene først ble opprettet like etter krigen. Endringen er altså noe mindre dramatisk enn den kan fremstå. Figur 3.2 på side 15 gir en mer detaljert oversikt.

utviklingen av en egen politisk klasse. Andre hevder at politikere i økende grad er «out of touch» med resten av befolkningen (Allen 2012). Det er likevel verdt å merke seg at den politiske profesjonaliseringen ikke trenger å være negativt for demokratiet. Jaramillo (2008: 17-18) argumenterer for at erfarne politikere fatter bedre beslutninger. Studier av den amerikanske kongressen har blant annet vist at erfarne representanter er mer effektive til å fremme ny lovgivning (Hibbing 1991). Jaramillo (2008: 16-20) hevder derfor at vi er bedre tjent med å bli representert av profesjonelle politikere.

Profesjonaliseringen av politikk kan både bli sett på som økende arbeidsmengde for folkevalgte representanter, endringer i deres rolle som parlamentarikere eller endringer i rekrutteringsmønstrene av kandidater (Eliassen og Pedersen 1978; Narud 2004). I denne oppgaven er det det sistnevnte som står i fokus. Den økende rekrutteringen av tidligere ungdomspolitikere som stortingskandidater representerer et nytt og utforsket ledd i profesjonaliseringen av norske politikere.

Mitt bidrag med denne masteroppgaven er derfor todelt. Den er først og fremst et bidrag til den norske litteraturen ved å 1) kartlegge stortingsrepresentantenes ungdomspolitiske bakgrunn og 2) vise hvilke konsekvenser denne har for deres ambisjoner og muligheter som politikere. Konklusjonene kan ikke direkte generaliseres til andre land eller tidsperioder. Forhåpentligvis vil likevel funnene også være relevante for internasjonal forskning som et bidrag til den spede litteraturen på ungdomspartier og betydningen av ungdomspolitisk engasjement. Hvis det er slik at tidligere ungdomspolitikere er mer suksessfulle som politikere har det klare implikasjoner for vår forståelse av det politiske systemet, både i Norge og andre land.

Kapittel 2

Ambisjonsteori

Ambisjoner ligger i politikens hjerte.

Ambition and Politics

JOSEPH A. SCHLESINGER

2.1 Innledning

Ambisjonsteori bygger på Joseph Schlesinger; Schlesingers (1966; 1994) sitt innflytelsesrike arbeid. Kort fortalt forklarer ambisjonsteori politisk atferd ut i fra politikeres ambisjoner. Essensen i teorien er 1) at atferden til politikere gjenspeiler deres ambisjoner om hvilke politiske posisjoner de ønsker å oppnå og 2) at de politiske mulighetene som er åpne for dem former disse målene.

Schlesinger (1966) skiller mellom tre ulike typer ambisjoner. Politikere kan enten vise diskrete, statiske eller progressive ambisjoner. Diskret ambisjon referer til politikere som søker et embete for én periode, men verken søker gjenvalg eller høyere posisjoner etter det. Statiske ambisjoner utvises av politikere som søker det samme embete om og om igjen, med mål om å holde på det lengst mulig. Progressive ambisjoner sikter til politikere som forsøker å oppnå høyere embeter enn det de allerede har. Disse kategoriene utgjør tre ulike ambisjonstyper, men det er likevel rimelig å forvente at politikere kan skifte mellom dem i løpet av en lang karriere. Politikere kan for eksempel gå fra statiske til diskrete ambisjoner etter hvert som de nærmer seg pensjonsalder (Kiewiet og Zeng 1993: 931).

Videre vil politiske ambisjoner formes av mulighetene for å stille til valg. Disse er selvsagt ikke like for alle. Ingen parlamenter gjenspeiler befolkningen som helhet (Eliassen og Pedersen 1978), og det er klart at sosiale og økonomiske ressurser har betydning for

dine muligheter til å bli valgt til offentlige verv. Schlesingers (1966) poeng er imidlertid at det også finnes en uavhengig struktur av *politiske* muligheter.

Disse mulighetene består blant annet av forholdet mellom antall kandidater og antall plasser, graden av utskiftning av sittende representanter og partienes nominasjonsprosesser (Ringkjøb og Aars 2010). Dette utgjør den institusjonelle konteksten for rekruttering av kandidater. Kort sagt kan tilbudet og etterspørselen av politikere sies å være et resultat av karriereambisjoner, ressurser og muligheter (Aars 2000). Ambisjoner og ressurser avgjør hvem som fremmer sitt kandidatur, mens muligheter handler om utvelgning av kandidater.

2.2 Ambisjoner

Ambisjonsteori tar utgangspunkt i at politikere er motivert ut fra egeninteresse. Det er ikke nødvendigvis en realistisk forutsetning. En rekke studier viser at politikere bryr seg om hva slags politikk som føres (Aars 2000: 39-40; Budge og Keman 1993; Mansbridge 1990; Kingdon 1993). Muligheten til å forandre eksisterende eller skape helt ny politikk kan være en sterk motivasjonsfaktor. For policy-orienterte politikere er politiske posisjoner et virkemiddel for å gjennomføre politikk, og ikke et mål i seg selv. Disse kan enten være motivert av ideologi, konkrete saker eller et forsøk på å nå ut til bestemte sosiale grupper (Aars 2000: 40). Som Mayhew (1974: 13-17) påpeker er likevel forutsetningen for å oppnå andre mål i politikken at man faktisk blir gjenvalgt. Både karriere-motiverte og policy-motiverte stortingsrepresentanter burde derfor kunne forventes å være på jakt etter gjenvalg, og dermed utvise statiske ambisjoner.

Vi vet at de fleste stortingsrepresentantene har vært innom lokalpolitikken (Eliassen og Marino 2000; Konglevoll 2009; Matthews og Valen 1999).¹ De har med andre ord vist progressive ambisjoner ved å stille til valg til Stortinget. Representanter som vil gjøre progressive karrierevalg utenfor Stortinget har imidlertid ikke så mange andre steder å gå. Siden Norge ikke er medlem EU minsker dette muligheten for en overnasjonal politisk karriere. Det finnes riktig nok noen eksempler på tidligere statsministre og ministre som har gjort karriere i FN-systemet. Dette tilhører likevel unntaket snarere enn regelen, og er uansett først og fremst en karrierevei som er åpen for regjeringsmedlemmer snarere enn stortingsrepresentanter.²

¹Matthews og Valen (1999: 134-135) viser at andelen stortingsrepresentanter med politisk erfaring fra kommunestyre og fylkesting i perioden 1945 til 1993 varierte mellom 85 og 92 prosent.

²Det beste eksempelet er kanskje nåværende stortingsrepresentant og tidligere statsminister Jens Stoltenberg som nylig har fått seg jobb som FNs spesialutsending for klima og, enda mer sentralt, som påtroppende generalsekretær i NATO. En annen velkjent person som gjorde internasjonal karriere er Gro Harlem Brundtland (Ap) som gikk fra å være statsminister og stortingsrepresentant til å bli generaldirektør

Den meste aktuelle progressive karriereveien for sittende stortingsrepresentanter er derfor helt klart regjeringsmedlemskap. Det er ikke nødvendig å være valgt inn på Stortinget for å sitte i regjering, men det kan vanskelig sies å være en ulempe. Toppkandidater ved stortingsvalget er ofte svært aktuelle kandidater til posisjoner i regjeringsapparatet, enten som regjeringsmedlemmer eller statssekretærer. Det er altså få grunner til å ikke stille til valg til Stortinget hvis man er interessert i en plass i regjeringen. I så måte sammenfaller statiske og progressive ambisjoner i dette tilfellet.

Det kan selvsagt tenkes at noen representanter er lei stortingslivet men likevel ønsker seg en karriere i regjering. Både Ketil Solvik-Olsen (FrP), Tord Lien (FrP) og muligens også Ola Borten Moe (Sp) er nylige eksempler på dette. Samtlige av de tre proklamerte i forkant av stortingsvalget i 2013 at de ikke kom til å ta gjenvalg. De to førstnevnte har dog senere blitt statsråder i Erna Solbergs første regjering. Det tyder på at de aller høyeste grad var motivert for politiske karrierer, men ikke på parlamentsnivå. Det samme gjelder Borten Moe som på tidspunktet for nominasjonsprosessen var olje- og energiminister. Det er godt mulig han kunne tenke seg å fortsette som dette, men ikke med fire ekstra år på Stortinget. Datagrunnlaget for denne studien viser imidlertid at det er et svært lite mindretall av de representantene som går av frivillig som også fortsetter i regjering i neste periode.³

Det er også mulig å utvise progressive ambisjoner innenfor parlamentet. Det er rimelig å anta at komitéledere og parlamentariske ledere har høyere nytte av sin stortingsplass enn andre representanter. Erfarne representanter som føler seg berettiget til en plass i komitélederskapet eller en plass i en høyere ansett komité kan således utvise *institusjonelle* ambisjoner.⁴ Blant annet finner Hall og Houweling (1995) slike effekter for komitéledere i den amerikanske kongressen.

For denne oppgaven modellerer vi statiske ambisjoner ved om en politiker ble renominert av partiet sitt, mens progressive ambisjoner måles ved om representanten havnet i regjering.⁵ Både statiske og progressive ambisjoner vil likevel kunne formes av

i Verdens Helseorganisasjon. Et siste eksempel er tidligere bistandsminister Hilde Frafjord Johnson (KrF) som også har gjort karriere i FN-systemet.

³Det er kun tretten faste stortingsrepresentanter som gikk av på grunn av «andre årsaker» men fortsatte som statsråd samme år som de gikk av. Det er ytterligere tre representanter som ble statsråd i perioden etter de gikk av som følge av regjeringsskifte. I tillegg er det fire representanter som gikk frivillig ut av Stortinget og ble statssekretærer i regjeringen i neste periode. Det er altså maksimalt tyve enkeltpersoner som kan tilskrives en tenkt kategori «søkte høyere embete», uten at de også søkte gjenvalg til Stortinget. Det er selvsagt vanskelig å vite hvor mange personer som gikk av, og hadde takket ja til å sitte i regjering hvis de hadde fått tilbud om det. En slik kontrafaktisk analyse er ikke mulig uten å spørre representantene direkte, og dermed heller ikke innenfor rammene av denne oppgaven.

⁴Komitélederskapet i de ulike fagkomiteene består av én leder og én nestleder. Fra og med perioden 2001-05 er lederskapet utvidet til to nestledere.

⁵Denne studien antar at personer som ønsker gjenvalg, også blir renominert av fylkespartiene.

mulighetsstrukturen som ligger til grunn. Jeg går derfor nå over til å se på hvordan mulighetene for å bli nominert til Stortinget og utnevnt til regjering har endret seg over tid.

2.3 Muligheter

Det kan selvsagt innvendes at både nominasjon til Stortinget og regjeringsmedlemskap måler en persons muligheter, og ikke ambisjoner. Det finnes en rekke terskler for å bli nominert til en stortingsplass, blant annet politisk erfaring, etiske kvaliteter og lojalitet til partiet (se Narud, Pedersen og Valen 2002: 183-202; Valen 1966). Å bli *utnevnt* til statsråd eller statssekretær er heller ikke en beslutning man tar selv, med mindre man er statsminister eller partileder for et parti i en koalisjonsregjering.

Med unntak av Per Sandberg (FrP) er det neppe mange stortingsrepresentanter som ville takket nei til å sitte i regjering.⁶ Hvis vi går ut i fra at de fleste politikere kunne tenke seg å styre landet, er det rimelig å tro at de fleste stortingsrepresentanter har regjeringsambisjoner. Personer som ønsker seg regjeringsmakt kan likevel forventes å posisjonere seg i partiet eller på Stortinget slik at disse sjansene økes. Den formidable veksten i antall statssekretærer har også økt mulighetene for å havne i regjering (se Figur 4.4 på side 37).

En sentral del av denne studien er hvordan mulighetsstrukturen for å bli nominert til Stortinget og bli utnevnt til regjering har endret seg over tid. I sin klassiske studie kommenterer Henry Valen (1966) at den gjennomsnittlige stortingsrepresentant er en mann mellom 40 og 60 år, med høy sosial status og erfaring fra lokalpolitikken. Om lag 50 år senere har den «gjennomsnittlige» stortingsrepresentanten endret seg til å være en mann *eller* kvinne mellom 30 og 50 år, fortsatt med relativt høy sosial status og bakgrunn enten fra lokalpolitikken *eller* som partimedarbeider (Allern, Karlsen og Narud 2013). Den kanskje største endringen har vært kvinners inntog i politikken. Andelen kvinner på Stortinget har steget fra 5 prosent i 1945 til nærmere 40 prosent i dag. Eliassen og Marino (2000: 333) knytter denne utvikling blant annet til velferdsstatens fremvekst.

Manin (1997) peker videre på to avgjørende trender mot slutten av det 20. århundret; fremveksten av massemedia og en langt mer kompleks politisk virkelighet enn tidligere. Frem til 1970-tallet kunne velgeratferd i stor grad forklares med sosiale, økonomiske og kulturelle faktorer. Siden da har velgervandringer mellom partiene blitt stadig mer vanlig.

Delkapittel 4.4.1 på side 33 drøfter videre om dette er en plausibel forutsetning.

⁶Sandberg takket høsten 2013 nei til å sitte i regjering til tross for at han var sentral i regjeringsforhandlingene, og i følge ham selv ble tilbudt to statsrådposter (VG 2013).

I Norge regnes 1957-valget som det siste stabile etterkrigsvalget, og velgervandringene har også økt i senere år (Aardal 2007: 10-14). Gjennom radio, TV og Internett kan kandidatene nå kommunisere direkte med velgerne, uten å gå veien om partiapparatet. Gode taleferdigheter og evnen til å beherske media har derfor blitt stadig viktigere for å kunne fungere som politiker i dagens samfunn (Narud 2008; Narud, Pedersen og Valen 2002).

I tillegg spenner de politiske beslutningene som tas i dag over langt flere områder enn før. Dagens stat kan på ingen måte beskyldes for å være en «nattvekkerstat». Den intervensjonerer på en hel rekke områder i samfunnet. Det gjør at det politiske feltet både har blitt bredere og dypere. Manin (1997: 218-221) argumenterer for at dette har ført til at personlige kvaliteter og skikkethet til å fatte gode beslutninger har blitt viktigere enn detaljerte politiske plattformer. Politikken blitt mer personfokusert og valgkampanjer fokuserer i større grad på personlige kvaliteter ved lederen (*ibid.*). Etterspørselen etter hvilke politiske ferdigheter det er behov for har dermed endret seg. Vi har gått fra den klassiske partibyråkraten eller partiaktivisten til den politiske «mediaeksperten» (*ibid.*).

Innføringen av statsstøtte til partiene på 1970-tallet har videre endret muligheten til å bli partimedarbeider.⁷ Allern, Karlsen og Narud (2013) viser at andelen stortingsrepresentanter med partimedarbeiderbakgrunn har økt fra tre prosent i 1945 til 34 prosent i 2009. Denne veksten er en klar indikator på at bakgrunn som betalt heltidspolitiker eller ansatt i partiapparatet har blitt stadig viktigere for å kunne bli nominert til en stortingsplass.

⁷Partimedarbeidere er stortingsrepresentanter som hadde politisk arbeid for et politisk parti som sin hovedbeskjeftigelse før de ble valgt inn på Stortinget, uavhengig om de var lønnet av kommune, fylkeskommune, stat eller partiet (se dokumentasjonen til Stortingsbiografiene).

Kapittel 3

Case: Det norske Stortinget

Vi går mot et stadig mer
ensartet Storting der
representantene har tilbrakt hele
sitt yrkesliv i politikken.

Klassekampen (2012)

KETIL SOLVIK OLSEN

3.1 Innledning

I dette kapitlet går jeg gjennom valget av det norske Stortinget som case, hvordan nominasjonsprossene foregår og nye data på stortingsrepresentantenes ungdomspolitiske bakgrunn. Avslutningsvis presenteres hypotesene og veien videre for oppgaven.

3.2 Hvorfor det norske Stortinget?

Det er tre årsaker til at jeg har valgt å studere Stortinget. For det første er det et nasjonalt parlament og dermed den viktigste institusjonen for politiske karrierer (Borchert og Zeiss 2004:2). Nasjonale parlamenter har også den fordelen at de er sammenlignbare på tvers av land (*ibid.*). For det andre er Norge et lite land. Vi unngår dermed mye av kompleksiteten som finnes i større politiske systemer (Matthews og Valen 1999). For det tredje er Norge et land med relativt sterke og godt etablerte partipolitiske ungdomorganisasjoner. Stortinget er derfor godt egnet til å studere effektene av tidligere ungdomspolitisk engasjement på dagens politiske karrierer. Hvis tidligere

ungdomspolitikere skiller seg fra andre folkevalgte burde denne effekten i hvert fall finnes i et land som Norge.

3.3 Valg av kandidater: Nominasjoner på norsk

Norge praktiserer et lukket, men svært desentralisert system for nominasjoner av kandidater til Stortinget (Narud 2008). Som i mange andre europeiske land er det de lokale og regionale partilagene som bestemmer sammensetningen av nominasjonslisten. Norge skiller seg likevel ut ved at det er svært begrensede muligheter til å gjøre om på listen etter den har vært gjennom partienes nominasjonskomiteer. Dette gjelder både velgere og menige partimedlemmer.

Hvordan nominasjonskomiteene- og møtene er sammensatt varierer mellom fylkeslag og parti. Noen steder er det fylkestyret som er nominasjonskomité, andre steder består komiteen av mellom 5 til 20 personer satt ned av fylkestyret eller valgt på fylkeslagets årsmøte. Lokallagene sender innspill til nominasjonskomiteen og delegater til nominasjonsmøtet. Med unntak av Oslo hvor SV har åpnet for at samtlige medlemmer i fylkeslaget kan delta på nominasjonsmøtet, kan partimedlemmene kun delta i indirekte valg av representanter til nominasjonsmøtet på lokallagenes årsmøter. Hvert lokallag tildeles delegater etter antall medlemmer året før. Felles for nominasjonsprosessene i de ulike partiene er altså at det er en svært liten gruppe mennesker som bestemmer hvem som skal ha sjanse til å bli valgt inn på Stortinget.

Norske velgere kan kun stemme på partier og ikke enkeltpersoner ved stortingsvalg. Det er mulig å krysse ut navnene til én eller flere kandidater, men slike endringer har ingen betydning for det endelige resultatet (Matthews og Valen 1999: 61). I kandidat-sentrerte systemer er utfordringen å vinne kampen om velgerne, i partisentrerte systemer å vinne kampen om partiets medlemmer. Dette illustreres godt ved at nesten samtlige stortingsrepresentanter som blir renominert også blir gjenvalgt. I tidsperioden som studeres her blir mellom 77 og 93 prosent av de representantene som blir renominert av partiet sitt også gjenvalgt av velgerne.

Det finnes få formelle krav for å stille til valg til Stortinget. Du må ha stemmerett (altså fylle 18 år i valgåret) og være norsk statsborger. Det er likevel i praksis nesten umulig å bli valgt hvis man ikke står på listen til et av de etablerte partiene.¹ Siden andre verdenskrig har kun 22 stortingsrepresentanter kommet fra partier utenom de syv største.²

¹Disse er; Sosialistisk Venstreparti, Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre, Høyre og Fremskrittspartiet.

²Ole Myrvoll representerte Det Nye Folkeparti fra 1973 - 1977, Anders Aune representerte Framtida for

Både alder, kjønn og yrke spiller inn som viktige faktorer når partiene skal sette sammen sine nominasjonslister. Det viktigste kriteriet for å bli nominert er likevel erfaring som stortingsrepresentant. Det er vanlig praksis å renominere kandidater med parlamentarisk erfaring (Narud og Valen 2006:364).

Tradisjonelt har det også vært viktig med tette bånd til lokalsamfunnet. Frem til 1953 var det pålagt for stortingsrepresentanter å bo i samme valgkrets som de representerte, såkalt *bostadsbånd*. Selv om loven er opphevet for lenge siden regnes dette fortsatt som en uoffisiell norm (Narud og Valen 2008:11). Kun rundt én prosent av representantene har bodd i andre valgkretser enn den de representerer (Narud, Pedersen og Valen 2002:190). Det er ingen begrensning på hvor mange perioder man kan sitte.

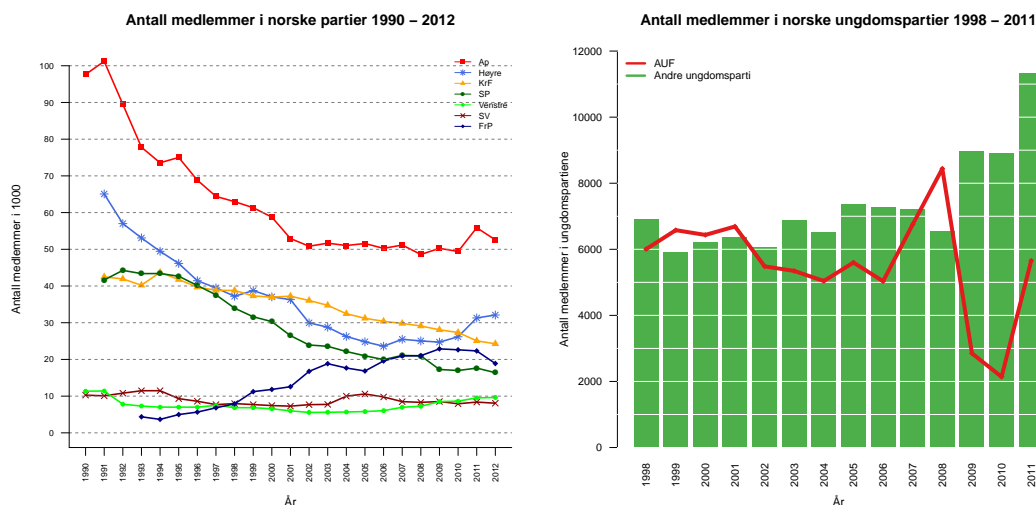
Det er verdt å merke seg at det i perioden som studeres her både har vært en nedgang i andelen av befolkningen som er medlem av et parti, og andelen partimedlemmer som deltar i nominasjonsprosessene i hvert enkelt parti. Som vist i grafen til venstre i Figur 3.1 har det vært en klar nedgang i antall medlemmer for samtlige parti med unntak av Fremskrittspartiet de siste tyve årene. Med andre ord utgjør *selektoratet* en stadig mindre del av *elektoratet*. Dette innebærer at de som velger hvilke personer som skal inn på Stortinget er svært forskjellig fra befolkningen forøvrig (Narud, Pedersen og Valen 2002). Totalt sett har antall partimedlemmer sunket fra 15 prosent av velgerne i 1985 til mindre enn fem prosent i forkant av stortingsvalget i 2013. I 1985 var en tredjedel av disse medlemmene aktive i nominasjonsprosessen, på ulike plan i partiet. I 1997 hadde dette tallet sunket til én av seks (Narud, Pedersen og Valen 2002). Den fallende trenden ser likevel ut til å stoppet opp. For 2005-valget rapporterte 18 prosent av partimedlemmene at de deltok i diskusjoner om nominasjonen av kandidater (Aardal, Høstmark og Lagerstrøm 2007).

Interessant nok har trenden med fallende medlemstall ikke gitt utslag i ungdomspartiene. Som vist i grafen til høyre i Figur 3.1 på neste side har det samlet sett vært en klar vekst i antall medlemmer i ungdomspartiene det siste tiåret.³ I så måte er det ikke slik at den demokratisk deltakelsen står for fall. Det er likevel klart at med synkende medlemstall i moderpartiene, vil ungdomspartiene utgjøre en stadig viktigere rekrutteringsportal

Finnmark fra 1989 - 1993, Erling Folkvord representerte Rød Valgallianse fra 1993-1997, Steinar Bastesen representerte Tverrpolitisk Folkevalgte / Kystpartiet fra 1997 til 2005 og Rasmus Hansson er valgt inn for Miljøpartiet de Grønne i stortingsperioden 2013 - 2017. I tillegg var Norges Kommunistiske Parti representert på Stortinget med 11 representanter fra 1945-49, tre representanter 1953-57 og én representant i perioden 1957-61.

³Grafen viser antall medlemmer under 26 år totalt for de ulike ungdomspartiene. Fra og med 2009 registrerer LNU kun medlemmer som har betalt over 50 kroner i kontingent. AUF benytter seg fortsatt av 10 kroner i kontingent for nye medlemmer. Dette forklarer den dramatiske nedgangen i deres medlemstall dette året.

Figur 3.1: Antall medlemmer i norske partier og ungdomspartier

Kilder: Jupskås, Allern og Heidar (2013) og LNUs resultatrapport 2013 (LNU 2013).

for fremtidig stortingspolitikere. Vi går derfor nå over til å se på veksten i andelen stortingspolitikere med ungdomspolitisk bakgrunn.

3.4 En ny trend: Ungdomspolitisk bakgrunn

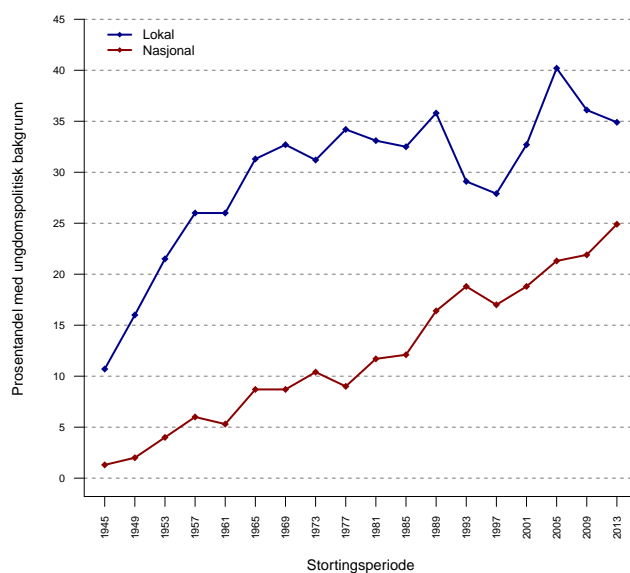
Tidligere forskning gir en god oversikt over den sosiale og politiske bakgrunnen til norske stortingspolitikere. Et betydelig unntak er likevel informasjon om hvilke representanter som har ungdomspolitisk bakgrunn. Figur 3.2 på neste side viser andelen stortingsrepresentanter som har bakgrunn fra et ungdomsparti, enten som sentralstyremedlem (nasjonal erfaring) landstyremedlem, lokallagsstyre- eller fylkestyremedlem (lokal erfaring).⁴ Så vidt jeg kjenner til er dette ikke tall som tidligere er publisert.

Andelen stortingsrepresentanter med lokal ungdomspolitisk bakgrunn har økt fra rundt 10 prosent i 1945 til 35 prosent i dag, mens andelen med bakgrunn fra sentralstyret i et ungdomsparti har økt fra skarve 1 prosent i 1945 til å omfatte en fjerdedel av representantene i nåværende stortingsperiode. Disse kategoriene er selvsagt ikke gjensidig utelukkende. De fleste med nasjonal bakgrunn har naturlig nok også vært aktive på lokalt plan. Totalt sett har andelen med bakgrunn fra ungdomsparti økt fra 11 prosent i 1945 til 41 prosent i 2013. Tallene stemmer godt overens med funn fra andre studier. Blant annet

⁴Grafen viser andelen representanter med ungdomspolitisk bakgrunn fordi det totale antall seter på Stortinget har endret seg i løpet av perioden. Andeler kan likevel fort ende opp med å skjule det faktiske *antallet* representanter, som i de første periodene er svært lavt. Tabell 1 på side 81 i Vedlegg A oppgir derfor antallet representanter med ungdomspolitisk bakgrunn i hver stortingsperiode. Veksten i antall seter på Stortinget er gitt i Tabell 8 på side 84.

finner Hooghe, Stolle og Stouthuysen (2004) at 40 prosent av et utvalg kommunepolitikere i Belgia har bakgrunn fra et ungdomsparti.

Figur 3.2: Andel stortingsrepresentanter med ungdomspolitisk bakgrunn 1945 - 2013

Kilde: Egne data samlet inn fra Stortingets nettside (Stortinget 2013a).

Ungdomsorganisasjoner har en viktig rolle i politikken fordi de fungerer som rekrutteringskanaler for moderpartiene. Det betyr selvsagt ikke at samtlige medlemmer i ungdomspartiene fortsetter i politikken. Bruter og Harrison (2009) skiller mellom tre ulike typer medlemmer i et ungdomsparti; de sosialt-motiverte, de moralsk-motiverte og de «profesjonelle». Det er stort sett den siste kategorien som søker seg videre i politikken som folkevalgte. Sosialt-motiverte medlemmer er i større grad medlem i et ungdomsparti for å være en del av et sosialt fellesskap, mens moralsk motivert medlemmer har altruistiske eller ideologiske motiver.

Interessant nok finner Bruter og Harrison (2009) at disse gruppene ikke varierer med alder. «Profesjonell» ungdomspolitiker er noe man er fra starten av, og ikke noe man utvikler etter hvert. Det samsvarer i så fall godt med Michels (1962) sin klassiske studie som argumenterer for at ledere i partier (for arbeiderklassen) ikke *blir* anderledes i kraft av deres posisjon, men at de i utgangspunktet *var* anderledes. Ved begynnelsen av den kapitalistiske æra ville disse «mer intelligente og mer ambisiøse arbeiderne blitt entreprenører, mens nå blir de partibyråkrater» (Michels 1962: 258-259, min oversettelse). Trekker vi argumentet videre til i dag kan vi forvente at disse personene blir ungdomspolitikere.

Det er altså mulig at kausalmekansimen som fanges opp i denne studien ikke starter med å være ungdomspolitiker. Det kan tenkes at sentralstyremedlemmer ikke blir mer profesjonelle etter at de blir valgt, men at de blir valgt fordi de er mest profesjonelle. Mest sannsynlig er begge effektene tilstede. Et eksempel fra min egen ungdomspolitiske bakgrunn kan kanskje egne seg som illustrasjon. Som leder av Sosialistisk Ungdoms valgkomité 2014 er det helt åpenbart at jeg er på jakt etter de mest kompetente kandidatene i organisasjonen for å fylle de tretten plassene i SUs sentralstyre. Som medlem av de to foregående sentralstyrene er det likevel helt klart mitt generelle inntrykk at folk vokser og utvikler seg mye i løpet av tiden de innehar vervet.

Videre i denne oppgaven ser jeg på hvordan ungdomspolitisk bakgrunn påvirker dine ambisjoner og muligheter som politiker. Flere av disse representantene har deltatt i lokalpolitikken som representanter i kommunestyre og fylkesting, men de har fått sin politiske erfaring og trening fra flere år med ungdomspolitisk engasjement. Dette skiller dem fra andre politikere.

Tidligere ungdomspolitikere oppgir seg selv som mer selvsikre og klare for oppgaven når de tar fatt på sin første folkevalgte periode (Hooghe, Stolle og Stouthuysen 2004). Gjennom å ha vært aktiv i ungdomspartiet blir man bedre integrert i partinettverket, bygger sosiale kontakter og får store mengder politisk og retorisk skolering. For Norges del er her skoledebattene som har vært arrangert siden 1989 en viktig bidragsfaktor. Annethvert år deltar flere hundre skoledebattanter fra de ulike ungdomspartiene i debatter på videregående skoler over hele landet. Selv om deltakelsen blant elevene selvsagt varierer fra skole til skole er valgdeltakelsen generelt høy, med en gjennomsnittlig valgdeltakelse fra 1995 til 2013 på 77.7 prosent (NSD 2013).

Ceteris paribus er det rimelig å tro at politikere med bakgrunn fra ungdomspolitikken rett og slett er bedre trente og skolerte enn sine kollegaer. I følge Hooghe, Stolle og Stouthuysen (2004) har ungdomspolitikere et komparativt fortrinn i kampen om de beste posisjonene rett og slett fordi de starter karrieren sin på tidligere tidspunkt. Blant annet har de lettere for å oppnå lederposisjoner i partiet (*ibid.*). Det stemmer godt overens med at samtlige av dagens norske partiledere, med unntak av Siv Jensen, har vært aktiv i sine respektive ungdomsparti.^{5,6} Nåværende statsminister og Høyre-leder Erna Solberg har imidlertid kun lokal bakgrunn (fra Unge Høyre i Bergen), mens tidligere statsminister Jens Stoltenberg tok veien om ledervervet i AUF.

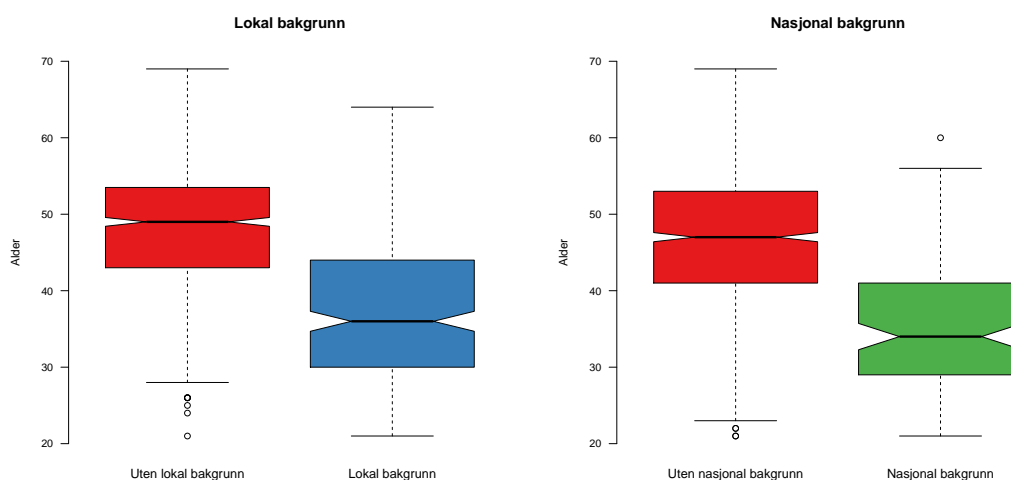
⁵Siv Jensen meldte seg inn i FrP som 18-åring i 1988 og steg raskt i gradene i partiet. Fire år senere ble hun valgt inn i styret til Oslo FrP, men hun hoppet så ledes over engasjementet i FpU.

⁶Det bør kanskje nevnes at nasjonal talsperson og stortingsrepresentant for Mijøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, ikke har ungdomspolitisk bakgrunn. Det har heller ikke påtroppende partileder i Arbeiderpartiet, Jonas Gahr Støre.

Ungdomspolitisk bakgrunn kan forventes å påvirke en politikers ambisjoner og muligheter gjennom flere ulike mekanismer. For det første er tidligere ungdomspolitikere signifikant yngre enn sine kollegaer, som vist i Figur 3.3.⁷ Medianalderen for tidligere nasjonale ungdomspolitikere i deres første periode er 34 år, for dem med lokal bakgrunn er den 36 år, mens den er hele 49 år for dem uten noen form for ungdomspolitisk bakgrunn. Dette er en trend som er relativt stabil gjennom hele tidsperioden som studeres her (som vist i Figur 1 på side 85 i Vedlegg A). At ungdomspolitikere starter stortingskarrieren sin på et tidligere tidspunkt er dermed trolig med på å forme deres ambisjoner.

Alder er en velkjent forklaringsfaktor for politikeres ambisjoner. Eldre representanter har gjerne lavere motivasjon og ambisjonsnivå etterhvert som de nærmer seg pensjonsalder. Det er rimelig å tro at ambisjonene til en politiker stiger frem til midten av livet, før de igjen synker på et senere tidspunkt. Pomper (1975) finner slike effekter for representanter i det Israelske Knesset. Personer i alderskategoriene under 46 og mellom 46 til 55 år hadde større ønske om å søke gjenvalg enn personer over 55 år (*ibid.*).

Figur 3.3: Alder og ungdomspolitisk bakgrunn

Kilde: NSDs politikerarkiv, samt egne data samlet inn fra Stortingets nettside (Stortinget 2013a).

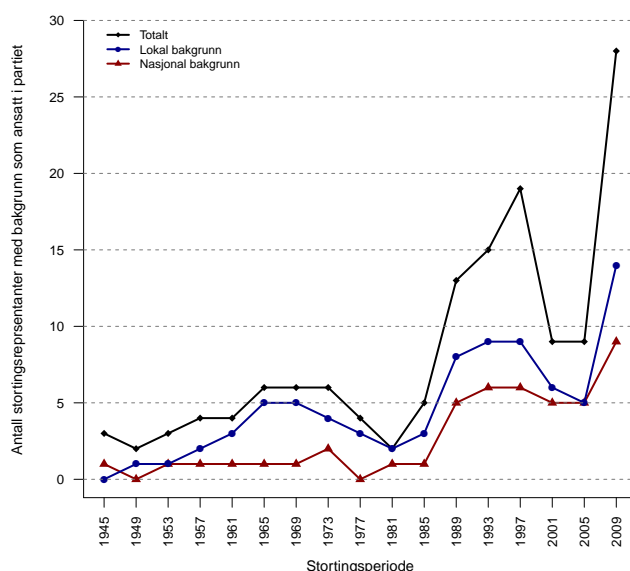
Videre har tidligere ungdomspolitikere lettere for å få sentrale posisjoner i partiet, slik Hooghe, Stolle og Stouthuysen (2004) argumenterer for. De vil dermed ha større sjanser for å være aktuelle til en stortingsplass og et eventuelt regjeringsmedlemskap. Dette stemmer godt overens med at over halvparten (57 av 105) av partilederne i perioden som studeres her har ungdomspolitisk bakgrunn. I tillegg har den statlige finansieringen av partiene fra

⁷Det fremgår tydelig at medianen til de to gruppene avviker fra hverandre ved at de to innsnittene i boksene ikke overlapper (se Chambers bl. a. 1983: 62).

1970-tallet og utover økt muligheten for at å ha en «partipolitisk jobb» (Allern, Karlsen og Narud 2013).

Figur 3.4 viser det totale antallet stortingsrepresentanter som kommer rett fra en jobb i partiorganisasjonen eller stortingsgruppen. Det har vært en klar økning siden midten av 1980-tallet, fra fem representanter i 1985 til 28 representanter i 2009. Sentralt for denne oppgaven er at mange av disse viser seg å ha bakgrunn fra ungdomspolitikken. I 2009-perioden hadde halvparten av disse partimedarbeiderne lokal bakgrunn fra et ungdomsparti, og en tredjedel hadde nasjonal bakgrunn.⁸

Figur 3.4: Antall stortingsrepresentanter med bakgrunn fra partiorganisasjonen eller stortingsgruppen

Kilde: Stortingsbiografiene (se også Allern, Karlsen og Narud 2013).

En annen mulig forklaring er at ungdomspolitikere prioriterer bort utdanning og andre yrkesmuligheter for å satse alt på politikken. Nyvalgte representanter som Henrik Asheim (H) og Erlend Wiborg (FrP) - begge med ungdomspolitisk bakgrunn - har for eksempel ikke fullført en høyere utdanningsgrad, til tross for de gikk allmennfaglig studieretning. Det samme gjelder SV-representantene Snorre Valen, Audun Lysbakken og Heikki Holmås. Hvis det er slik at tidligere ungdomspolitikere har få alternative karrieremuligheter vil de ha høyere *relativ* nytte av å drive med politikk. Det er også rimelig å tro at tidligere ungdomspolitikere har lavere alternativ inntekt enn andre. Dermed er det ikke overraskende

⁸Begrepet partimedarbeider kan her være misvisende. Tidligere i oppgaven ble det referert til både betalte heltidspolitikere i folkevalgte verv og ansatte i partiapparatet. Her er det kun den sistnevnte gruppen det er snakk om.

om de ønsker seg lengre politiske karrierer av rent økonomiske hensyn.⁹

I tillegg vil endringer over tid som fallende medlemstall i partiene, fremveksten av media og en mer kompleks politisk virkelighet trolig øke den relative betydning av ungdomspolitisk bakgrunn. Den retorisk godt skolerte og tidlige politisk profesjonalisert ungdomspolitikeren er som skapt for den nye politikerrollen. I økonomiske termer kan dette tenkes på som et positivt skift i etterspørselskurven for politikere med bakgrunn fra et ungdomsparti. Deres muligheter, og dermed også ambisjoner, har blitt større. Det er derfor rimelig å forvente en økt effekt av ungdomspolitisk bakgrunn på politikernes ambisjoner om gjenvalg, karrierelengde og eventuelle regjeringsmedlemskap over tid.

3.5 Partier og ungdomspartier

De partipolitiske ungdomsorganisasjonene i Norge oppfattes som viktige demokratiske skoleringsarenaer for ungdom. Ungdomspartiene drives i hovedsak på offentlige tilskudd basert på moderpartiets oppslutning ved valg og antall medlemmer. Alle de etablerte partiene har hatt egne ungdomsparti i stort sett hele tidsperioden som studeres her.

Som ungdomspartiene til de to eldste partiene ble Unge Venstre og Unge Høyre begge etablert tidlig på 1900-tallet, i henholdsvis 1909 og 1922. AUF ble etablert på 1920-tallet, men hadde flere ulike forløpere og dels parallelle organisasjoner. KrFU ble etablert kort tid etter startperioden for min studie i 1946. Senterungdommen så dagens lys i 1949. Sosialistisk Ungdomsforbund (SUF) var ungdomsorganisasjon for Sosialistisk Folkeparti, men brøt i 1969 med partiet for å stifte Arbeidernes Kommunistparti (senere RV og Rødt). Sosialistisk Ungdom (SU) ble etablert samtidig med Sosialistisk Venstreparti i 1975. Fremskrittspartiets Ungdom ble etablert i 1978.¹⁰

Som det største partiet har Arbeiderpartiet selvsagt flest *antall* representanter med både lokal og nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn, men det kommer også frem klare forskjeller når vi ser på *andelen* stortingspolitikere med bakgrunn fra et ungdomsparti. Figur 3.5 på side 22 og Figur 3.6 på side 23 viser andelen stortingsrepresentanter med henholdsvis

⁹Beslutningen om å stille til valg til offentlige verv kan modelleres som et forsøk på å maksimere forventet nytte (Poutvaara og Takalo 2007: 10).

¹⁰Bakgrunn fra følgende ungdomspartier er kodet; Fremskrittspartiets Ungdom, Unge Høyre, Unge Venstre, Kristelig Folkepartis Ungdom, Senterungdommen, Sosialistisk Ungdom, Norges Kommunistiske Ungdomsforbund, Rød Ungdom, Grønn Ungdom, Arbeidernes Ungdomsfylking og forløpere til dagens AUF som Norges Sosialdemokratiske Ungdomsforbund, Venstre-kommunistisk Ungdomsfylking og Arbeidernes Ungdomslag.

lokal og nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn for de ulike partiene.^{11,12} Vi ser for det første at økningen i andelen ungdomspolitikere på Stortinget har skjedd i samtlige parti. Tar vi en titt på Figur 3.5 ser vi at partiene på venstresiden (SV og Arbeiderpartiet) har en høy andel lokale ungdomspolitikere.

Det skarpe fallet som SVs forløper - Sosialistisk Folkeparti - opplevde i 1969 skyldes at partiet falt helt ut av Stortinget. SV gjorde også et dårlig valg i 1977, som førte til at samtlige av partiets representanter med ungdomspolitisk bakgrunn falt ut. Videre ser vi at både Senterpartiet og KrF følger en relativt parallell utvikling. Senterpartiet fikk først inn én tidligere ungdomspolitiker med lokal bakgrunn i stortingsgruppen i 1965. KrF måtte vente til 1977. Det har sammenheng med at disse partienes ungdomsorganisasjoner ble stiftet like etter krigen, men kan også gi uttrykk for at de to partiene hadde andre rekrutteringsmønstre enn Arbeiderpartiet, Venstre og Høyre. Som et lite parti preges Venstre av store svingninger. Andelen på 100 % i 1977 er de to representantene Hans Ditlev Rossbach og Odd Einar Dørum. Partiet var også ute av Stortinget i periodene 1985 og 1989, og kun representert med Lars Sponheim i 1993 (som ikke hadde ungdomspolitisk bakgrunn).

Høyre hadde derimot en rask utvikling i andelen representanter med lokal bakgrunn tidlig i etterkrigsårene. Som landet nest største parti virker Høyre å ha en ganske stabil andel tidligere lokale ungdomspolitikere på mellom 30 og 50 prosent i sin stortingsgruppe. Fremskrittspartiet fikk først inn tidligere ungdomspolitikere i stortingsgruppen ved brakvalget i 1989. Det bør nevnes at en rekke av representantene som ble valgt inn for FrP i 1993 meldte seg ut av partiet i forbindelse med landsmøte på Bolkesjø (også kjent som Dolkesjø). På dette landsmøtet var det en opprivende konflikt mellom moderpartiet og ungdomsorganisasjonen. Fallet i andelen stortingspolitikere med ungdomspolitisk bakgrunn i de to påfølgende periodene skyldes trolig dette.

Går vi videre til Figur 3.6 på side 23 ser vi også her at det er betydelige forskjeller mellom partiene når det gjelder andelen nasjonale ungdomspolitikere. I nyere tid dominerer Sosialistisk Venstreparti. Særlig er kontrasten mellom SV og Ap slående. I snitt har de to partiene hatt omtrent like høy andel representanter med lokal ungdomspolitisk bakgrunn, mens SV har hatt dobbelt så høy andel representanter med sentralstyrebakgrunn. Det kan

¹¹SF er slått sammen med SV. 14 prosent av NKPs stortingsrepresentanter hadde også nasjonal bakgrunn fra et ungdomsparti, men er ikke inkludert i figuren. Hverken Rødt, MDG eller Kystpartiet har hatt noen representanter med ungdomspolitisk bakgrunn. Anders Aune fra Fremtid for Finnmark hadde bakgrunn fra Arbeidernes Ungdomslag.

¹²SF var ute av Stortinget i 1969, FrP falt ut i 1977 og Venstre var ute i 1985 og 1989. Legg merke til at grafene for SV og FrP starter med perioden disse partienes forløpere først ble representert på Stortinget, henholdsvis i 1961 og 1973.

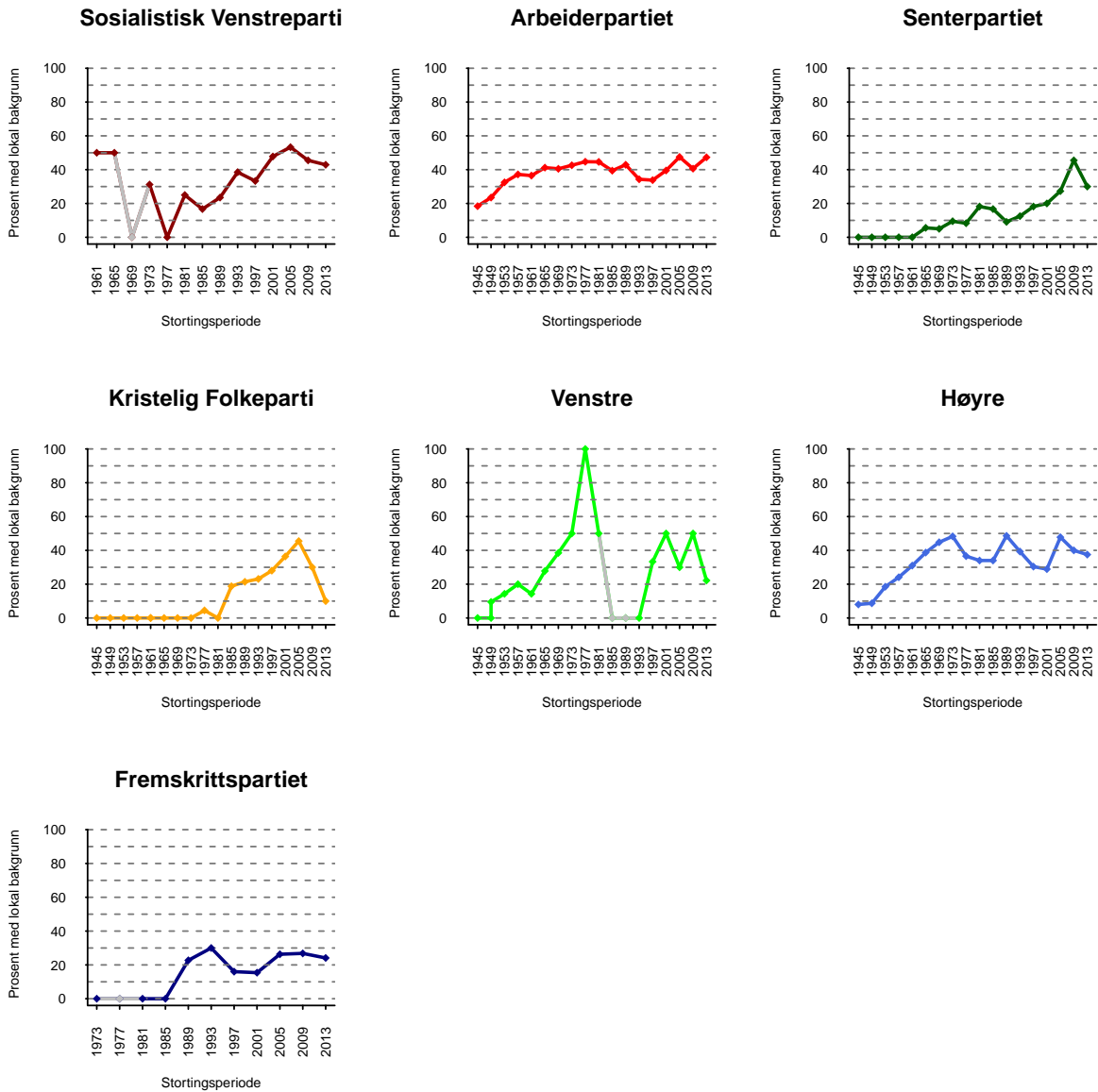
tyde på at det er lettere å stige i gradene i mindre organisasjoner.

Dette gjenspeiles i at de andre mindre partiene som KrF og Senterpartiet har en høyere andel stortingspolitikere med sentralstyrebakgrunn fra ungdomsorganisasjonen. Det er også interessant å se at personer med sentralstyrebakgrunn ble rekruttert langt tidligere til Stortinget enn politikere med lokal bakgrunn fra disse to partiene. Sp fikk sin først nasjonale ungdomspolitiker - Per Borten - valgt inn allerede i 1949. Knut Andreas Myrstad ble den første nasjonale ungdomspolitikeren i KrFs stortingsgruppe i 1965.

I Venstre ser vi igjen svært store svingninger. I senere år virker andelen å være omvendt proporsjonal med størrelsen på partiets stortingsgruppe, etter som partiet havner over eller under sperregrensen.¹³ Høyre har, som med andelen lokale ungdomspolitikere, opplevd en gradvis vekst i tidligere sentralister i rekkene. FrPs utvikling for nasjonale ungdomspolitikere følger omtrent samme trend som den beskrevet over. Partiet opplevde likevel et enda skarpere fall i andelen nasjonale enn lokale ungdomspolitikere etter de interne stridighetene på 90-tallet.

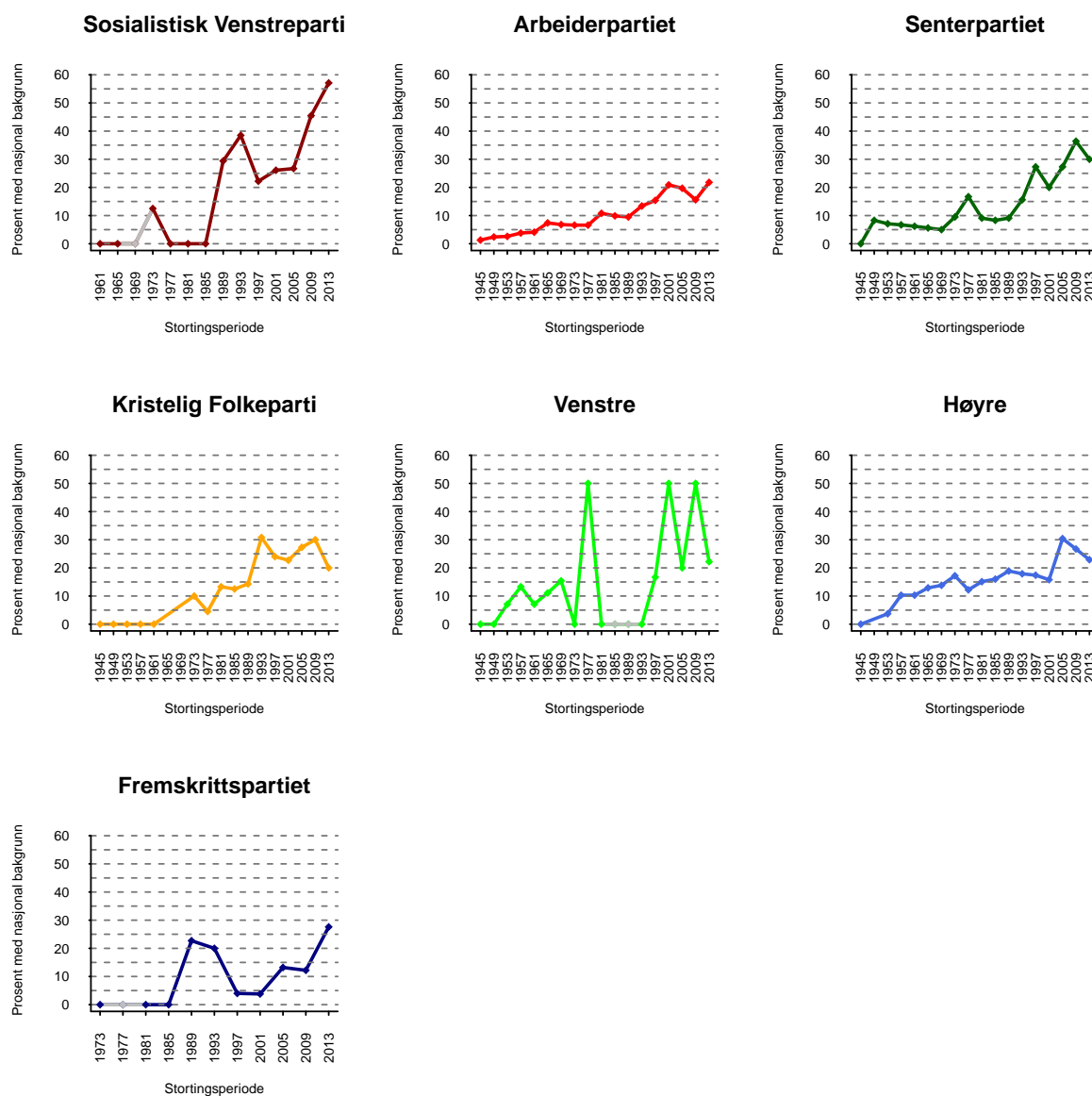
¹³Venstre var under sperregrensen i 2001 og 2009, men over i 2005 og 2013.

Figur 3.5: Andel representanter med lokal ungdomspolitisk bakgrunn per parti

Kilde: Egne data samlet inn fra Stortingets nettside (Stortinget 2013a).

Figur 3.6: Andel representanter med nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn per parti

Kilde: Egne data samlet inn fra Stortingets nettside (Stortinget 2013a).

3.6 Hypoteser

I denne oppgaven studerer jeg om norske stortingspolitikere med ungdomspolitisk bakgrunn er mer ambisiøse og har bedre politiske muligheter enn sine kollegaer. Basert på litteraturen og teoriene gjengitt ovenfor utledes det seks hypoteser på tre områder for å teste disse to antakelsene. Konkret testes det om tidligere ungdomspolitikere, med henholdsvis lokal og nasjonal bakgrunn, oftere søker gjenvalg, har lengre politiske karrierer og større sjanser for å bli utnevnt til regjering. I tillegg undersøkes det om disse effektene har endret seg over tid.

Min egen erfaring fra ungdomspolitikk er at det kreves relativt lite for å bli valgt til et lokallagsstyre, mens det kreves langt mer for å ta steget opp til toppen i organisasjonen. Det kan derfor være nyttig å skille mellom hva slags ungdomspolitisk bakgrunn de ulike stortingsrepresentantene har. I den videre analysen skilles det mellom politikere med lokal bakgrunn fra et lokallagsstyre, fylkesstyre eller som medlem av organisasjonens landsstyre og politikere med nasjonal bakgrunn fra ungdomspartiets sentralstyre.

For samtlige av hypotesene som studeres her kan effekten av ungdomspolitisk bakgrunn forventes å være klart størst for den sistnevnte kategorien. Tidligere sentralstyremedlemmer har allerede vist seg mer ambisiøse ved å stille til valg til det mest prestisjefylte vervet i ungdomspartiet de er medlem av. I tillegg kan disse forventes å besitte en høyere kompetanse enn personer som kun har vært aktive på lokalt og regionalt plan.

I henhold til Schlesingers (1966) ambisjonteori er det grunnleggende at ambisiøse politikere faktisk søker gjenvalg. Det gjelder uavhengig av om motivet er å fremme egen karriere eller påvirke politiske beslutninger. Tidligere ungdomspolitikere kan forventes å ha større nytte av å drive med politikk enn andre stortingsrepresentanter. Gjennom å ha vært aktive i ungdomspolitikken er de allerede godt kjent med politiske prosesser, har utviklet gode retoriske ferdigheter og fått et bredere kontaktnettverk i politikken generelt, og partiet spesielt. Den kausale mekanismen her, og mine to første hypoteser, kan derfor oppsummeres som;

$$\text{Ungdomspolitisk bakgrunn} \rightarrow \text{Politiske ambisjoner} \rightarrow \text{Søke gjenvalg}$$

Hypotese I-A: *Stortingsrepresentanter med nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn tar oftere gjenvalg enn andre stortingspolitikere.*

Hypotese I-B: *Stortingsrepresentanter med lokal ungdomspolitisk bakgrunn tar oftere gjenvalg enn andre stortingspolitikere.*

Det er videre interessant å se på hvilke representanter som har lange karrierer på Stortinget. Ungdomspolitikere har mulighet til å starte stortingskarrieren sin på et tidligere tidspunkt enn det de fleste andre har. I tillegg vil mangel på alternative karrieremuligheter være et sterkt incentiv for å utvise statiske ambisjoner. Den andre kausale mekanismen, med påfølgende hypoteser, som undersøkes er derfor;

Ungdomspolitisk bakgrunn → Statiske ambisjoner → Lengre politiske karrierer

Hypotese II-A: *Stortingsrepresentanter med nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn sitter flere perioder på Stortinget enn andre stortingspolitikere.*

Hypotese II-B: *Stortingsrepresentanter med lokal ungdomspolitisk bakgrunn sitter flere perioder på Stortinget enn andre stortingspolitikere.*

Det beste målet på en stortingspolitikers progressive ambisjoner er om han eller hun havner i regjering eller ikke. Tidligere ungdomspolitikere har større muligheter til å nå langt i politikken fordi de er bedre trent i politisk arbeid enn sine kollegaer. Disse mulighetene er igjen med på å forme deres ambisjoner. Både på grunn av deres profesjonalisering og deres høyere ambisjonsnivå forventer jeg at tidligere ungdomspolitikere har større sjanser for å bli valgt ut til regjering. Hypotese III-A og III-B er derfor;

Ungdomspolitisk bakgrunn → Progressive ambisjoner → Regjeringsmedlemskap

Hypotese III-A: *Stortingsrepresentanter med nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn sitter oftere i regjering enn andre stortingspolitikere.*

Hypotese III-B: *Stortingsrepresentanter med lokal ungdomspolitisk bakgrunn sitter oftere i regjering enn andre stortingspolitikere.*

Vi har tidligere vært inne på flere grunner til at effekten av ungdomspolitisk bakgrunn trolig har endret seg over tid. Særlig har gode taleferdigheter og evnen til å håndtere media blitt stadig viktigere for å kunne fungere som politiker i dagens samfunn. Manin (1997) argumenterer for at vi har gått fra et partidominert demokrati til et «tilskuerdemokrati». For det første fremhever massemedia visse kvaliteter ved politikerne. Suksessfulle kandidater er såkalte «media figures» (Manin 1997: 220). I tillegg har dagens politikere mulighet til å kommunisere direkte med velgerne gjennom media. Begge deler bygger opp under en trend der kommunikasjonsferdigheter er helt essensielle egenskaper for å få oppslutning og gjennomslag for politiske saker. Det er rimelig å tro at tidligere

ungdomspolitikere, med deres skolering i debatter og mediehåndtering, er bedre til å fylle denne rollen. Deres muligheter har dermed blitt større over tid.

Videre kan det synkende medlemstallet i de fleste partier siden starten på 1990-tallet ha ført til at ungdomspartiene spiller en enda viktigere rekrutteringsrolle enn tidligere. Partiene har ikke noe annet valg enn å rekruttere ungdomspolitikere rett inn på stortingslisten. I dag står ungdomspartiene vanligvis sterkt nok til å kreve minst én ungdomskandidat blant de øverste plassene på listen. Dette kravet har bare blitt sterkere ettersom valgdeltakelsen blant yngre velgere har gått nedover (Narud og Valen 2006: 370). Etterspørselen etter profesjonaliserte yrkespolitikere har også trolig blitt større i takt med mer komplekse politiske beslutningsprosesser som spenner over langt over flere områder enn før.

For alle de seks hypotesene gjengitt ovenfor undersøker jeg derfor også effekten for hver enkelt stortingsperiode. Også her er det rimelig å tro at endringen over tid har vært størst for nasjonale ungdomspolitikere. Mine tre siste hypoteser er dermed;

Hypotese IV-A: *Effekten av ungdomspolitisk bakgrunn på sannsynligheten for gjenvalg har styrket seg over tid.*

Hypotese IV-B: *Effekten av ungdomspolitisk bakgrunn på politikernes karrierelengde har styrket seg over tid.*

Hypotese IV-C: *Effekten av ungdomspolitisk bakgrunn på sannsynligheten for å havne i regjering har styrket seg over tid.*

3.7 Veien videre

Resten av oppgaven er bygd opp som følger: I neste kapittel presenteres datagrunnlaget for oppgaven, og de statistiske metodene som er valgt drøftes og begrunnes. I tillegg gjennomfører jeg operasjonaliseringer av de ulike variablene. I kapittel 5 gjennomføres hoveddelen av analysen. Her undersøkes hypotesene i oppgaven først deskriptivt og så statistisk. Kapittel 6 tester de ulike modellens prediksjonskraft. Dette er en god måte å validere statistiske modeller på. Kapittel 7 konkluderer. Strukturen for oppgaven er dermed slik:

1. Innledning
2. Ambisjonsteori
3. Case: Det norske Stortinget
4. Metode
5. Analyse
 - (a) Deskriptive analyser
 - (b) Karrierevalg
 - (c) Karrierelengde
 - (d) Regjeringsmedlemskap
6. Validering
 - (a) Validering av statistiske modeller
 - (b) Karrierevalg
 - (c) Karrierelengde
 - (d) Regjeringsmedlemskap
7. Konklusjon

Kapittel 4

Metode

4.1 Innledning

I dette kapitlet går jeg gjennom datamaterialet og metoden for oppgaven. Først vil datamaterialet presenteres, før bruk av paneldata, logistisk regresjon og overlevelsesanalyse diskuteres. Til slutt gjennomfører jeg operasjonaliseringer de ulike variablene.

4.2 Data

Jeg har satt sammen et datasett med detaljert informasjon om samtlige faste representanter som ble valgt inn på Stortinget fra det 90. ordentlige storting i 1945 til 158. ordentlige storting i 2013. Datasettet inneholder informasjon frem til 31. desember 2013. Historikk for personer som ble valgt eller gjenvalgt som representanter til den gjeldende stortingsperioden er altså høyre-sensurert. Historikken til personer valgt inn på Stortinget i 1945 er imidlertid komplett. Vi tar hensyn til at tjenestetiden til enkelte av disse representantene startet før krigen. Observasjonene er således *ikke* venstre-sensurert, med unntak av at året 1945 selvsagt er et kunstig - men likevel svært naturlig - startpunkt.

Dataene er samlet inn fra en rekke ulike kilder. Mye er tilrettelagt og gjort tilgjengelig av Norsk Samfunnsvitenskaplige Datatjeneste (NSD) og stammer fra deres Politikerarkiv. Disse arkivene strekker seg fra 1945 til 2010, noen også tilbake til 1814. En god del data er videre hentet fra Stortingets nettsider.¹ Informasjon om representantens fødselsdato, om representanten var medlem av regjeringen i løpet av perioden og ungdomspolitisk bakgrunn er samlet inn på denne måten.

¹En rekke R-script er brukt til å gjøre dette automatisk. Disse scriptene er tilgjengelige ved forespørsel til forfatteren på eilertsen.aleksander@gmail.com.

I tillegg er datasettet oppdatert med informasjon for stortingsperioden 2013 - 2017 hentet fra Stortingets dataeksporttjeneste <http://data.stortinget.no/>. Videre har professor Elin Haugsgjerd Allern ved Institutt for Statsvitenskap på UiO vært så vennlig å la meg få tilgang til deres Stortingsbiografi-database.²

4.3 Metode

4.3.1 Paneldata

Dataene som brukes i denne studien er paneldata. Bruk av paneldata innebærer gjerne brudd på noen av de sentrale forutsetningen for regresjon. Siden vi observerer de samme stortingsrepresentantene over flere tidsperioder vil ikke observasjonene lenger være uavhengige av hverandre (Carl I. Hagen er samme person både i 1981 og 2005). Dette fører til autokorrelasjon som altså betyr at restleddene til observasjonene er korrelert på tvers av observasjoner (Pennings, Keman og Kleinnijenhuis 2005:167). Forekomsten av autokorrelasjon påvirker ikke estimatene, men gir underestimerte standardfeil. Konsekvensen av dette er at man på feilaktig grunnlag forkaster nullhypotesen (Midtbø 2000).

Panelspesifikk heteroskedastisitet kan også være et problem ved bruk av paneldata (Pennings, Keman og Kleinnijenhuis 2005:174). Det innebærer, i dette tilfellet, at variasjonen rundt regresjonslinjen varierer for hver enkelt stortingsrepresentant. I likhet med autokorrelasjon kan dette også resultere i underestimerte standardfeil (Beck 2001: 11). Det finnes en rekke metoder for å håndtere både autokorrelasjon og heteroskedastisitet. I den videre analysen følges Stock og Watson (2010: 404-406) sin anbefaling om å bruke robuste standardfeil som tar høyde for både heteroskedastisitet og autokorrelasjon (HAC-robuste standardfeil). I overlevelsesanalysen brukes robuste standardfeil gruppert på person-id.³

²Stortingsbiografiene er dannet på grunnlag av Trond Nordbys redigerte bok *Storting og regjering 1945-1985*, som igjen bl.a. bygger på politikerbiografiene skrevet av stortingsarkivar Vilhelm Haffner og siden av stortingsbibliotekar Olaf Chr. Torp (Stortinget i navn og tall [...]). Variabelen avgangsårsak er kodet av Hanne Marte Narud og hennes assistenter ved Universitetet i Oslo. Informasjon er som regel hentet fra relevante nyhetsartikler.

³En annen velkjent måte for å håndtere autokorrelasjon er å inkludere en lagget avhengig variabel på høyreside i regresjonslinjen (Beck og Katz 1995: 645; Pennings, Keman og Kleinnijenhuis 2005: 169-170). Dette er imidlertid ikke uten sine problemer. En lagget avhengig variabel kan være problematisk fordi den (naturlig nok) vil fange opp svært mye av variasjonen til avhengig variabel (Plumper, Troeger og Manow 2005: 342; Achen 2000).

4.3.2 Logistisk regresjon

I sin enkleste form kan karrierevalget til politikere bli sett på som en beslutning om å fortsette eller gå av, altså et enten-eller-utfall. På samme måte er det å sitte i regjering noe man gjør eller ikke gjør. I min første og tredje analyse står jeg derfor overfor to binære avhengige variabler. I slike studier vil forutsetningene for vanlig OLS-regresjon være brutt ved at restleddene ikke lenger er normalfordelte. I tillegg vil bruk av ordinær regresjon kunne gi prediksjoner som er mindre enn 0 og større enn 1. Det vil ikke gi mening for en dikotom variabel. I denne oppgaven er det derfor nødvendig å benytte seg av logistisk regresjon (se Long 1997: 39).⁴ Formelen for logistisk regresjon er gitt ved;

$$\ln \left[\frac{Pr(A|x)}{Pr(B|x)} \right] = \beta_{0,A|B} + \beta_{1,A|B}x \quad (4.1)$$

4.3.3 Overlevelsesanalyse

Overlevelsesanalyse er en analyseteknikk for å måle *tiden* frem til en hendelse inntreffer. Metoden brukes mye innenfor medisin hvor hendelsen man studerer ofte er pasientens død (derav navnet *overlevelsesanalyse*). Selv om metoden er mindre brukt innenfor samfunnsvitenskapen er den svært godt egnet for å studere problemstillingen i denne oppgaven. For å finne ut om tidligere ungdomspolitikere er mer ambisiøse enn andre politikere er det interessant å studere varigheten på deres politiske karrierer.

Overlevelsesanalyse kan ses på som en videreutvikling av tellemodeller. Den vesentlige fordelten tellemodeller har over standard OLS-regresjon er at vi ikke risikerer å få negative prediksjoner for et fenomen som kun kan ha positive verdier (varigheten på politiske karrierer kan ikke være mindre enn 0 perioder). Den viktigste forskjellen mellom tellemodeller og overlevelsesanalyse er at vi for sistnevnte også sensurerer på om hendelsen har inntruffet eller ikke. Datasettet som brukes i denne delen av analysen er derfor strukturert i et [start, stop, event]-format.

Hendelsen jeg måler i denne analysen er slutten på en politisk karriere på Stortinget. Levetiden er antall sammenhengende *stortingsperioder* som fast representant frem til karrierens slutt. Enkelte representanter opplever mer enn én hendelse fordi de har sittet på Stortinget i flere omganger, slik blant annet Odd Einar Dørum (V) og Marit Arnstad (Sp) har gjort. Totalt gjelder dette likevel ikke mer enn 55 personer i datasettet. For å ta høyde for slike gjentatte hendelser bruker jeg robuste standard feil gruppert på person-id.⁵

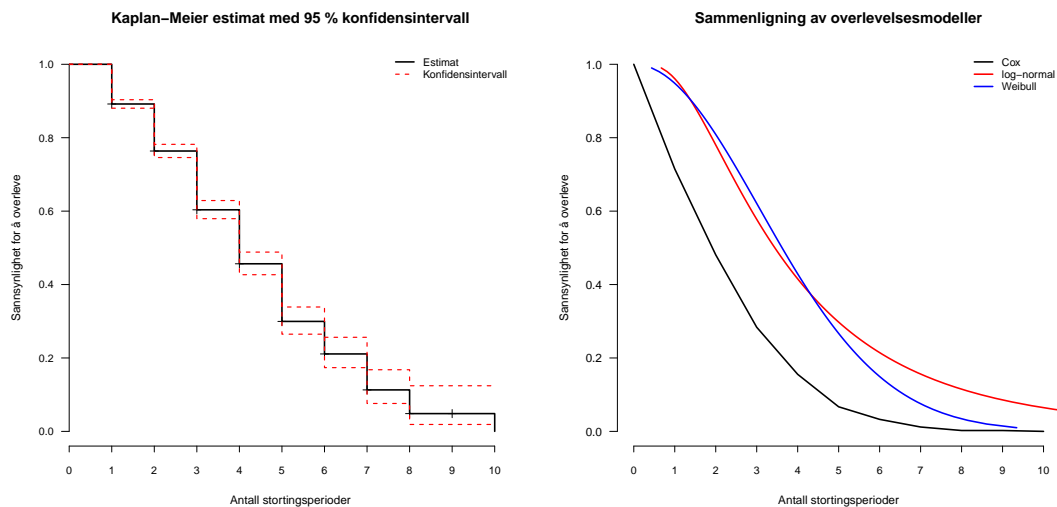
⁴Alternativt kan også probit regresjon brukes. Hovedforskjellen mellom logistisk regresjon og probit-modeller er at førstnevnte antar logistisk fordelte restledd, mens sistnevnte antar normalfordelte restledd. De to metodene gir svært like resultater (Long 1997).

⁵ Dette er tilstrekkelig hvis vi ser hendelsene som urelaterte, dvs at risikoen for den andre hendelsen er

Det finnes en rekke ulike overlevelsesmodeller. For mange av dem er det nødvendig å spesifisere den underliggende risiko-raten. Det er et valg som bør baseres på eksisterende teori og tidligere forskning. Problemet er at vi sjelden vet hvordan formen på den underliggende risiko-raten ser ut, og vi kan få svært skjeve resultater hvis vi spesifiserer den feil. Box-Steffensmeier og Jones (2004) anbefaler derfor sterkt den semi-parametriske Cox-modellen som lar formen på den underliggende risikoen være uspesifisert.

Et problem med Cox-modellen er likevel at det ikke er mulig å predikere den faktiske karrierelengden til en politiker (nettopp fordi formen på den underliggende risikoen er uspesifisert). Tidlige undersøkelser viste at overlevelsesraten for å fortsette på Stortinget er monotont synkende. Dette er vist i Kaplan-Meier estimatet til venstre i Figur 4.1. Det er derfor gjort forsøk med de tre parametriske modellene weibull, log-normal og log-logistisk. Av disse er det den log-normale spesifikasjonen som har lavest AIC og også ser ut til å predikere best (se Tabell 2 på side 81 i Vedlegg A.)

Figur 4.1: Kaplan-Meier estimat og sammenligning av ulike overlevelsesmodeller

Som vist i grafen til høyre i Figur 4.1 er det likevel små forskjeller mellom dem. Log-normal ser ut til å passe best ved karrierelengder mellom én og fire stortingsperioder (hvor det er klart flest observasjoner). Weibull passer derimot best for å predikere sannsynligheten for å overleve for personer med svært lange stortingskarrierer. For å sikre at resultatene er robuste for ulike spesifikasjoner estimeres det en log-normal modell i hovedanalysen i kapittel 5, samt en Cox-modell i Vedlegg B (se Tabell 9 på side 87).

uavhengig av den første.

4.4 Operasjonalisering

4.4.1 Avhengige variabler

I denne oppgaven studerer jeg både karrierevalget, karrierelengden og det eventuelle regjeringsmedlemskapet til norske stortingspolitikere. Det er derfor tre ulike avhengige variabler.

Karrierevalg

Den avhengige variabelen for karrierevalg er hentet fra Stortingsbiografiene. I utgangspunktet er den delt inn i fire kategorier; fortsatte i neste periode, ikke-gjenvalgt, gikk av på grunn av andre årsaker og gikk av på grunn av alder. Her studerer jeg likevel kun forskjellen mellom dem som søkte gjenvalg og dem som valgte å gå av frivillig, altså mellom de to førstnevnte og de to sistnevnte kategoriene. Som vist i Figur 4.2 er det generelt en høy andel av stortingsrepresentantene som søker gjenvalg. Andelen har variert lite de siste 30 årene, men opplevde to skarpe fall i 1961 og 1965, før den igjen steg til svært høyt nivå på 1970-tallet. Siden stortingsvalget i 1989 har gjenvalgsraten stabilisert seg på i overkant av 70 prosent.

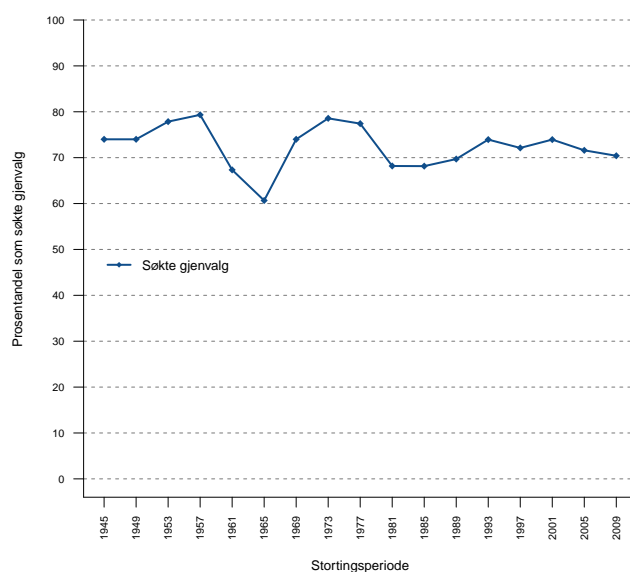
En utfordring for denne analysen er at det er vanskelig å vite hva som ligger bak «andre årsaker»-kategorien. Det forekommer selvsagt at sittende stortingsrepresentanter blir presset til å gå av i det stille eller taper en åpen nominasjonskamp i fylket. Den førstnevnte situasjonen dekkes gjerne over med at representanten ønsket å ivareta «hensynet til familien». Det er tilnærmet umulig å skille slike situasjoner fra frivillig avgang. Åpne nominasjonskamper hadde selvsagt vært mulig å kode, men anses likevel som utenfor rammene for denne oppgaven. Det er derfor en mulighet for at variabelen fanger opp hva som skal til for å bli renominert, i tillegg til representantenes ambisjoner.

Dette er en klassisk valdidetsutfordring hvor vi risikerer systematiske målefeil. Den beste måten å fange dette opp på er trolig ved surveyundersøkelser av sittende representanter, men også her kan det være usikkerhet om representantene faktisk er ærlige i sine motivasjoner (Konglevoll 2009:32). Som offentlige personer opptatt av omdømme og «public opinion» vil politikere muligens vektlegge politiske motivasjoner fremfor karrieremessige incentiver.

Konglevoll (2009) studerer årsaken til hvorfor stortingsrepresentanter ikke blir renominert, blant annet basert på intervjuer med 60 stortingsrepresentanter fra Arbeiderpartiet og Høyre som gikk ut av Stortinget i årene 1997, 2001 eller 2005. Hun viser hvordan ulike mekanismer påvirker beslutningen om å ta gjenvalg. Omtrent halvparten av representan-

tene oppgir at hensynet til familien, ønske om å slippe nye krefter til eller alternative karrieremuligheter var viktig eller svært viktig for deres beslutning om å gå av. Det samme gjelder kategoriene «følte jeg hadde gjort mitt i rikspolitikken» og «så for meg minst like givende arbeidsoppgaver utenfor Stortinget».

Figur 4.2: Andel stortingsrepresentanter som søkte gjenvalg 1945 - 2009

Kilde: Stortingsbiografi-databasen (se Allern, Karlsen og Narud 2013).

Disse kategoriene er ikke gjensidig utelukkende, men viser likevel noe av mangefoldet i begrunnelsene politikerne selv gir. Interessant nok svarer nesten samtlige representanter (42 av 57) at de gikk av frivillig ut fra andre hensyn enn nominasjonsprosessen. Kun seks respondenter oppga at beslutningen ble tatt på grunn av motforestillinger mot deres kandidatur. Det kan tyde på at variabelen først og fremst fanger opp et ønske om gjenvalg, og ikke ulike kriterier for renominasjon. Det er likevel vanskelig å vite om Konglevolls (2009) studie kan generaliseres til andre partier og tidsperioder. Vi må derfor akseptere at denne operasjonaliseringen trolig fanger opp begge deler.

I denne delen av analysen ekskluderes gjeldende stortingsperiode, siden de nåværende stortingsrepresentantene ikke har hatt mulighet til å bli renominert til neste stortingsperiode enda. Fordelingen på den avhengig variabelen karrierevalg er dermed som vist i Tabell 4.1 på neste side.

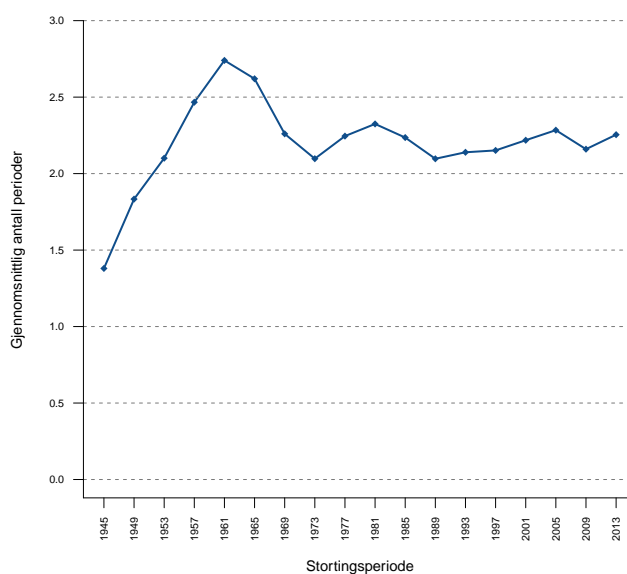
Tabell 4.1: Fordeling på avhengig variabel - Karrierevalg

	Antall	Prosent
Søkte gjenvalg	1931	72.4
Søkte ikke gjenvalg	736	27.6
N	2667	100.0

Karrierelengde

I overlevelsesanalysen er den avhengige variabelen karrierelengde, sensurert på om karrieren har tatt slutt. Karriereslutt måles uavhengig av om representanten gikk av frivillig eller ikke. Variabelen stammer fra NSDs Politikerarkiv, men er også dels supplert med informasjon fra Stortingets datatjeneste (Stortinget 2013b).

Figur 4.3: Stortingsrepresentantenes gjennomsnittlige ansiennitet 1945 - 2013

Figur 4.3 viser den gjennomsnittlige utviklingen over tid. Etter krigen var den tidligere politiske erfaringen til det nyvalgte Stortinget naturlig nok svært lav. Den steg likevel raskt i etterkrigstiden til sitt høyeste noensinne på begynnelsen av 1960-tallet. Siden da har gjennomsnittlige antall tjenestegjorte perioder på Stortinget falt noe, og stabilisert seg på i overkant av to perioder. Dette samsvarer godt med nedgangen i andelen representanter som søker gjenvalg i samme tidsperiode (se Figur 4.2 ovenfor). Fordeling på den avhengige variabelen karrierelengde er gitt i Tabell 4.2.

Tabell 4.2: Fordeling på avhengig variabel - Karrierelengde

Gj.snitt	Std.av	Min	Max	NA	N
2.20	1.35	1	10	0	2836

Regjeringsmedlemskap

Vår tredje avhengige variabel - regjeringsmedlemskap - er kodet som 1 hvis representanten var statsråd eller statssekretær i løpet av stortingsperioden, og 0 ellers.⁶ Dette er for det første en operasjonalisering som gir substansielt mening, men det har også den fordel at det øker antall observasjoner på avhengig variabel.

Statssekretærene utnevnes av Kongen i statsråd, i motsetning til politiske rådgivere som ansettes ved Statsministerens kontor (Regjeringen 2014b). De møter riktig nok aldri som medlem av regjeringen, men fungerer i praksis som vise-statsråd i det daglige arbeidet. Statsråden deler gjerne på ansvarsområdene i departementet med en eller flere statssekretærer, og disse har mulighet til å uttale seg offentlig om politiske saker. Både Bård Hoksrud (FrP), Per Rune Henriksen (Ap) og Hedi Sørensen (SV) er gode og relativt nylige eksempler på stortingsrepresentanter som har blitt utnevnt til statssekretærer.

Som vist i grafen til venstre i Figur 4.4 har antall regjeringsmedlemmer vært relativt stabilt i hele perioden som studeres her, mens bruken av statssekretærer har vokst formidabelt. Dette kan trolig knyttes til en stadig mer kompleks politisk virkelighet, med svært mange aktører (se Manin 1997: 220). Mulighetsstrukturen har dermed endret seg. Merk at grafen viser veksten i det totale antallet regjeringspolitikere og ikke bare blant dem som er valgt inn på Stortinget.

Det er kun stortingsrepresentanter som representerer et parti i posisjon som reelt har mulighet til å bli utnevnt som statsråd eller statssekretær. I denne analysen ekskluderes derfor alle representanter som satt i opposisjon i hele stortingsperioden. Grafen til høyre i Figur 4.4 viser andelen regjeringsmedlemmer for de representantene som satt i posisjon. Det var et klart fall i andelen regjeringsmedlemmer blant stortingsrepresentanter som tilhører regjeringspartiet(ene) fra 1945 til 1965. Det samsvarer med perioden hvor Arbeiderpartiet dominerte norsk politikk, og hadde makten sammenhengende i tyve år (med unntak av en kort 30-dagers periode i forbindelse med Kings-Bay-saken.) At andelen har økt siden da kan rett og slett skyldes at det har vært flere partier i posisjon, både på grunn av borgerlige koalisjonsregjeringer og flere maktskifter innen hver stortingsperiode. Fra 1969 til 2013 har andelen variert mellom 13 og 22 prosent. Fordeling på den avhengige variabelen

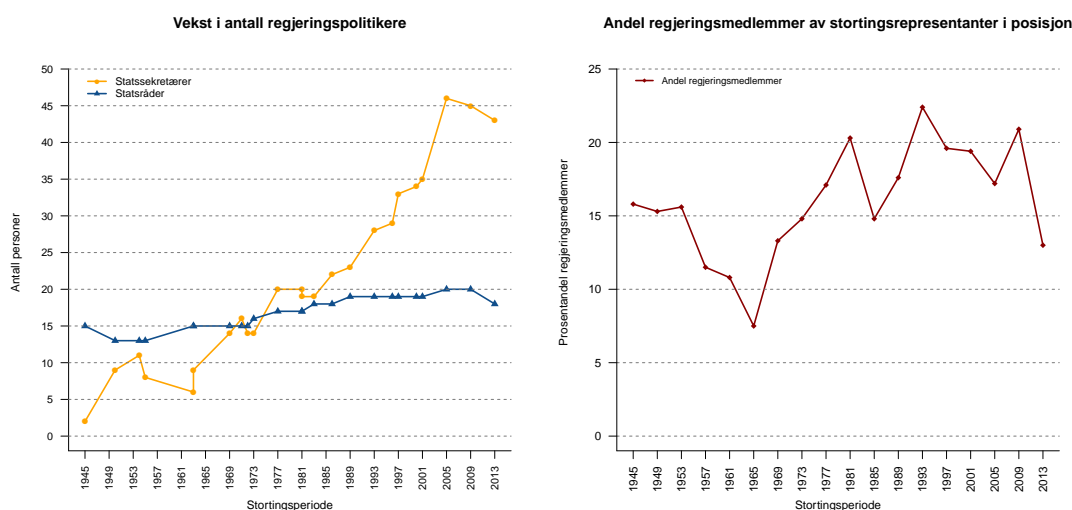
⁶Det er vanlig at regjeringer som lider valgnederlag blir sittende til de har lagt frem neste år statsbudsjett, men medlemmer av slike «overgangsregjeringer» tas ikke med.

regjeringsmedlemskap er vist i Tabell 4.3.

Tabell 4.3: Fordeling på avhengig variabel - Regjeringsmedlemskap

	Antall	Prosent
I regjering	261	18.5
Ikke i regjering	1409	81.5
N	1650	100.0

Figur 4.4: Vekst i antall regjeringspolitikere og andel regjeringsmedlemmer 1945 - 2013

Kilde: Data hentet fra regjeringens nettside (se Regjeringen 2014a) og Stortingets datatjeneste (Stortinget 2013b).

4.4.2 Uavhengig variabel

I denne oppgaven studerer jeg om tidligere ungdomspolitikere er mer ambisiøse og profesjonelle enn sine kollegaer. Vår substansielle uavhengige variabel er derfor om representantene har bakgrunn fra et ungdomsparti eller ikke.

Som tidligere nevnt skiller det mellom lokal og nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn. Nasjonal bakgrunn er kodet som 1 hvis man har sittet i sentralstyret til en partipolitisk ungdomsorganisasjon og 0 ellers. Lokal bakgrunn er kodet 1 hvis man har sittet i lokallagsstyret, fylkestyret eller landsstyret til en partipolitisk ungdomsorganisasjon, og 0 ellers. Landstyremedlemmer regnes som personer med lokal erfaring siden disse som regel er valgt for å representere fylkeslagene.

Dataene er samlet inn spesielt til denne studien fra Stortingets nettsider ved bruk av et R-script. Jeg har kun registrert representanter som har bakgrunn fra et av ungdomspartiene

til de etablerte partiene. Det er fullt mulig at representanter kan ha fått lignende skolering i andre ungdomsorganisasjoner som Natur og Ungdom eller Norsk Studentorganisasjon, eller andre mindre «ungdomsparti». Det registreres for eksempel ikke at Jette F. Christiansen (Ap) tidligere har bakgrunn fra Amnesty International eller at Jan Bøhler (Ap) var aktiv i SUF-ml. Definisjon som brukes her har likevel den fordel at den både er konkret og avgrenset. Det gjør oss sikrere på hva vi faktisk måler.

Det er verdt å merke seg at representantene ikke trenger å representere det samme partiet på Stortinget som moderpartiet til ungdomsorganisasjonen han eller hun var aktiv i. Det er særlig Arbeiderpartiet og SV og de ulike borgerlige partiene som her har noe overlapp.⁷ For denne studien er dette ikke et avgjørende problem siden jeg er på jakt etter en representants politiske engasjement og profesjonalisering på et tidlig stadium. Argumentet om kontakter i partinettverket vil svekkes, men retoriske ferdigheter, mediaerfaring og kunnskapen om politikk vil fortsatt være der. Det er likegyldig om denne skolering kom i Sosialistisk Ungdom, AUF eller Unge Høyre.

I den grad det finnes feil i disse dataene er det lite trolig at informasjonen på Stortingets nettsider er feilaktig.⁸ Det er heller et spørsmål om informasjonsgrunnlaget et komplett, f.eks. at enkelte representanter kan ha hatt lokale styreverv uten at disse er oppgitt. I så tilfelle vil funnene som gjøres i denne studiene kun forsterkes ytterligere hvis dataene underestimerer den reelle andelen representanter med ungdomspolitiske bakgrunn. Validiteten i disse dataene regnes derfor som høy. Fordelingen på de to uavhengige variablene er vist i Tabell 4.4 og Tabell 4.5.

Tabell 4.4: Fordeling på uavhengig variabel - Nasjonal bakgrunn

	Antall	Prosent
Nasjonal bakgrunn	353	12.4
Uten nasjonal bakgrunn	2483	87.6
N	2836	100.0

⁷Dette gjelder blant annet Ingvild Vaggen Malvik (SV) med bakgrunn fra AUF, Arne Kielland (SV) med bakgrunn fra både Unge Venstre og AUF, Svein Alsakar (KrF) med bakgrunn fra Unge Høyre, Ranveig Kvifte Andresen (SV) med bakgrunn fra både AUF og SU, Torild Skard (SV) med bakgrunn fra AUF, Reidar Larsen (SV) med bakgrunn fra NKU og Odd Vattaker (H) med bakgrunn fra AUF.

⁸For nyvalgte representanter i 2013-perioden er ikke biografiene publisert i sin helhet. Disse representantens ungdomspolitiske bakgrunn er derfor kodet ut fra nyhetsartikler o.l. Se ellers vedlagt R-script i Vedlegg C.

Tabell 4.5: Fordeling på uavhengig variabel - Lokal bakgrunn

	Antall	Prosent
Lokal bakgrunn	844	29.8
Uten lokal bakgrunn	1992	70.2
N	2836	100.0

4.4.3 Kontrollvariabler

Grunnleggende kriterier for kausalitet innebærer at man må eliminere plausible alternative forklaringer for korrelasjonen mellom to variabler (se Elster 2007: 17). Teoretiske interessante variabler må likevel veies opp mot faren for «søppelkasse-regresjon». Det har ingen hensikt å stappe regresjonsmodellene full av unødvendige kontrollvariabler. Det er god forskningsskikk å forklare så mye som mulig, med så lite som mulig (King, Keohane og Verba 1994: 29).

Både Schrodtt (2014) og Achen (2002) argumenterer for hvorfor statistiske modeller bør holdes enkle og benytte seg av få variabler. Som Skog (2004: 253) påpeker er det *ikke* et problem at vi mangler flere årsaksfaktorer i modellen. Problemet er hvis vi mangler variabler som samvarierer med både den avhengige og den uavhengige variabelen. Det er i slike tilfeller vi står i fare for å oppdage spuriøse sammenhenger som ikke finnes i virkeligheten.

Det finnes en rekke *mellomliggende* variabler mellom ungdomspolitisk bakgrunn og politikeres ambisjoner og muligheter, slik som for eksempel det å være partileder eller toppkandidat ved stortingsvalget. I denne oppgaven er vi imidlertid ute etter den totale kausaleffekten til ungdomspolitisk bakgrunn. Det vil derfor være galt å kontrollere for slike faktorer. At Jens Stoltenberg har vært statsminister i Norge har sammenheng med at han også er partileder i Arbeiderpartiet. Men hans sjanser for å bli partileder påvirkes av at han har vært leder i AUF. I analysene som gjennomføres i neste kapittel kontrolleres det derfor kun for den bakenforliggende variabelen kjønn, samt eventuelle tidsepokeeffekter. Andre mulige forklaringsfaktorer som alder og partimedarbeiderbakgrunn regnes som mellomliggende variabler.

Kjønn

Kvinner har lenge vært underrepresentert i norsk politikk. Det er også et klart mindretall av representantene med ungdomspolitisk bakgrunn, kun 22 prosent, som er kvinner. Norris (1997: 230) finner få forskjeller mellom menn og kvinner når det gjelder politisk erfaring og ambisjoner, men trekker frem tidsaspektet som en viktig faktor for å forklare den

skjeve rekrutteringen. Kvinner har flere omsorgsforpliktelser enn menn, og vil kunne oppleve en større belastning ved satsing på en politisk karriere. På samme måte varierer ikke nødvendigvis medlemsmassen i et ungdomsparti med kjønn, men typen «profesjonelle» ungdomspolitikere, som skissert av Bruter og Harrison (2009), kan tenkes å gjøre det.

Kjønnsrepresentasjonen har riktig nok bedret seg betraktelig i de stortingsperiodene som studeres her. Det er heller ikke gitt at lavere sjanse for å bli nominert i utgangspunktet kan overføres direkte til lavere sjanse for å bli renominert. Det samme gjelder for utnevning til regjering. Det er fullt mulig at terskelen for kvinner er høyere for å komme inn på Stortinget, men ikke for å havne i regjering når man først er valgt inn. Det er likevel klart at kun 26 prosent av stortingsrepresentantene som har deltatt i regjering er kvinner. I tillegg vil sittende representanter ha en fordel i nominasjonsprosessen. Denne fordelingen vil trolig virke imot kvinner, rett og slett fordi de fleste sittende representanter er menn (Jaramillo 2008; Schwindt-Bayer 2005). Variabelen er kodet 0 for mann og 1 for kvinne.

Tabell 4.6: Fordeling på kontrollvariabel - Kjønn

	Antall	Prosent
Mann	2172	76.6
Kvinne	664	23.4
N	2836	100.0

Tid

Endringer i samfunnet over tid kan påvirke både muligheten for å bli valgt av velgerne, kriteriene som ligger til grunn for å bli nominert som kandidat og utvelgelsen av regjeringsmedlemmer. Vi har allerede sett det har vært en dramatisk utvikling i andelen kvinner på Stortinget gjennom hele etterkrigsperioden. Videre er det naturlig å tro at fremveksten av nye partier, Sosialistisk Venstreparti og Fremskrittspartiet, på 1970-tallet økte valgkonkurransen mellom partiene. Det kan også være andre tidsepokeeffekter som bør fanges opp, eksempelvis Arbeiderpartiets dominans fra 1945 til 1965 eller EU-kamp i 1972 og 1994. For å fange opp slik tidstrender inkluderes det en lineær tidstrend i de tre analysene som gjennomføres her. Som en robusthetstest estimeres det i tillegg en modell med tidsfaste effekter for samtlige tre analyser.

Kapittel 5

Analyse

5.1 Innledning

I dette kapitlet presenteres resultatene fra den empiriske analysen. Hovedformålet med denne oppgaven er å undersøke om politikere med bakgrunn fra ungdomspartier har større politiske ambisjoner og muligheter enn andre politikere. Vi skiller mellom representanter med lokal og nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn. Totalt testes det derfor seks hypoteser om norske politikere. I tillegg tester jeg også om effektene har endret seg over tid.

Først tester jeg om tidligere ungdomspolitikere er mer ambisiøse enn andre politikere ved at de oftere søker gjenvalg til Stortinget. Videre tester jeg om tidligere ungdomspolitikere i større grad har statiske ambisjoner, og dermed lengre politiske karrierer i parlamentet. Til slutt undersøker jeg om ungdomspolitisk bakgrunn øker dine sjanser for å bli utnevnt til regjering. For de to første analysene ekskluderes personer som døde i løpet av stortingsperioden, siden de ikke har mulighet til å velge om de vil fortsette eller gå av. For den tredje analysen ekskluderes representanter som satt i opposisjon gjennom hele stortingsperioden, siden disse ikke har mulighet til havne i regjering.

Jeg er her interessert i størrelsen på effektene til lokal og nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn, dvs. økningen i sannsynlighet for å ta gjenvalg, fortsette i enda én periode og havne i regjering. I tillegg evalueres det hvorvidt inkludering av de to uavhengige variablene forbedrer forklaringskraften til modellene. Før jeg går over på selve analysen går jeg gjennom noen deskriptive analyser av problemstillingene. I neste kapittel evaluerer jeg prediksjonskraften til de ulike modellene.

5.2 Deskriptive analyser

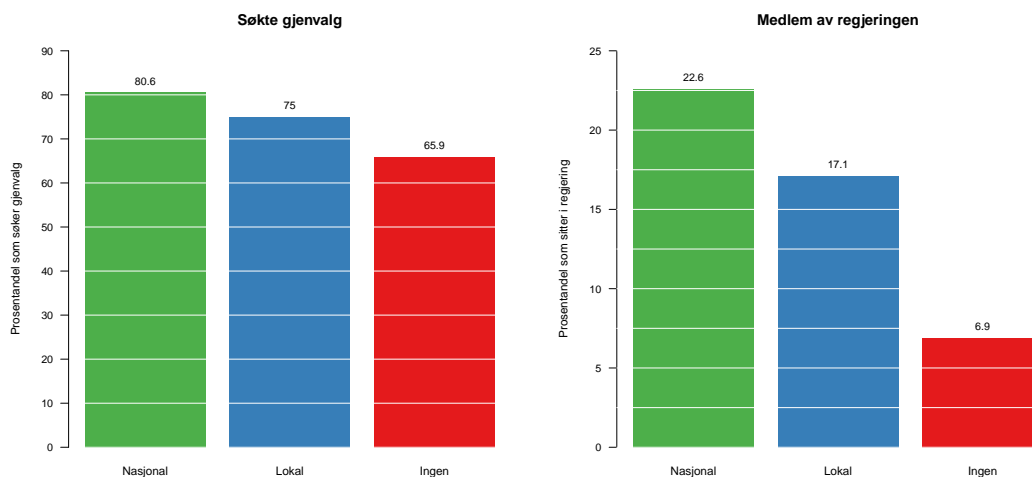
Achen (2005: 338) kommenterer viktigheten av enkle, men klassiske, fremgangsmåter for å undersøke sammenhenger mellom ulike variabler. Før jeg går over på selve analysen er det derfor nyttig å ta en titt på dataene ved noen deskriptive analyser. Hvis vi tar for oss de tre ulike problemstillingene hver for seg finner vi foreløpig støtte til alle våre seks første hypoteser. Fra Figur 5.1 og Figur 5.2 på neste side ser vi at tidligere ungdomspolitikere oftere tar gjenvalg, oftere sitter i regjering og har høyere sannsynlighet for å fortsette på Stortinget.

Grafen til venstre i Figur 5.1 viser den gjennomsnittlige andelen stortingsrepresentanter som søker gjenvalg etter hva slags ungdomspolitisk bakgrunn de har. Vi ser at 80 % av representantene med nasjonal bakgrunn, 75 % av dem med lokal bakgrunn og 66 % av dem uten ungdomspolitisk bakgrunn søker gjenvalg. Bakgrunnsdata (ikke presentert her) viser også at dette med noen få unntak er en trend som er relativt konstant over tid. Stortingspolitikere med sentralstyrebakgrunn fra et ungdomsparti har hatt en høyere gjenvalgsandel enn personer uten slik bakgrunn i alle stortingsperioder unntatt 1973 og 2001 (altså valgene i 1977 og 2005).¹ Med unntak av stortingsperiodene 1989 og 1993 søker også representanter med lokal ungdomspolitisk bakgrunn oftere gjenvalg enn dem uten ungdomsbakgrunn.

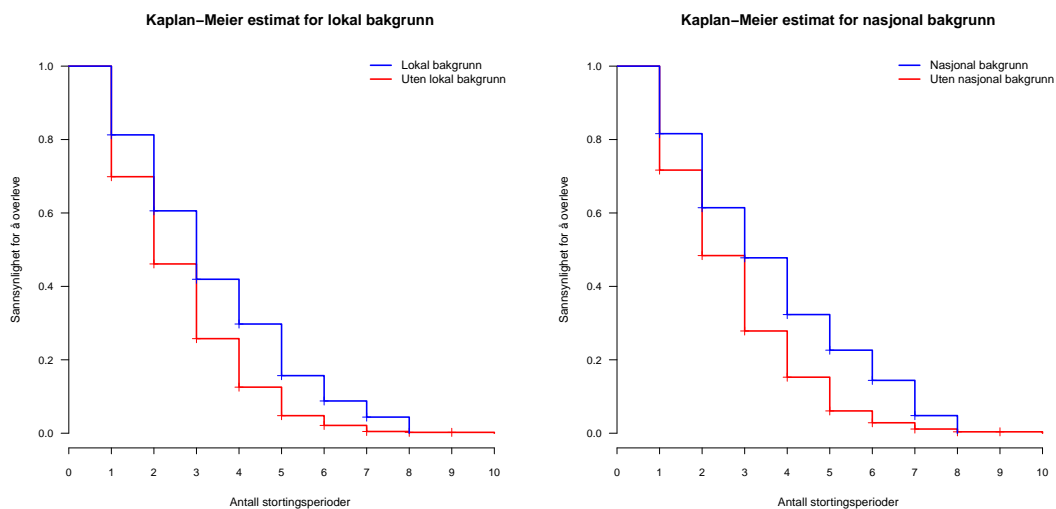
Grafen til høyre i Figur 5.1 viser den gjennomsnittlige andelen stortingsrepresentanter som var medlem i regjeringen etter hva slags ungdomspolitisk bakgrunn de har. Nesten 23 prosent av dem med sentralstyrebakgrunn og 17 prosent av dem med lokal bakgrunn deltar i regjering i én eller flere stortingsperioder, mens kun 7 prosent av dem uten slik bakgrunn gjør det samme. Går vi over til å se på politikernes karrierelengde er forskjellene noe mindre. Fra Figur 5.2 på neste side ser vi at politikere med både lokal og nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn har høyere sannsynlighet for å fortsette i enda én stortingsperiode. Disse deskriptive analysene gir altså noe støtte til de seks første hypotesene, men sammenhengene trenger selvsagt ikke holde i statistiske modeller. Vi går derfor nå over til hovedanalysen for å oppgaven.

¹Det skal sies at de nedbrutte tallene her ikke er store, og er sårbare for brå svingninger. I 1973-perioden satt det 16 representanter med nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn i 1973 hvorav fem ikke tok gjenvalg. Blant disse var Aase Linonæs (Ap), Knut Myrstad (KrF) og tidligere statsminister Per Borten (Sp) som alle var passert 64 år. For 2001-perioden var tre av de ni representantene med nasjonal bakgrunn som valgte å ikke ta gjenvalg Kjell Magne Bondevik (KrF) som gikk av som statsminister, Marit Arnstad (Sp) som tok en pause fra politikken for å prioritere familien og Jan Simonsen som ble kastet ut av FrP.

Figur 5.1: Andel representanter som søkte gjenvalg (til venstre) og som sitter i regjering (til høyre) etter representantens ungdomspolitisk bakgrunn

Figur 5.2: Kaplan-Meier estimat for lokal og nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn

5.3 Karrierevalg

I henhold til Schlesingers (1966) ambisjonteori er det grunnleggende at ambisiøse politikere faktisk søker gjenvalg. Det gjelder uavhengig av om motivet er å fremme egen karriere eller påvirke politiske beslutninger. Vår første analyse er derfor om tidligere ungdomspolitikere har høyere sannsynlighet for å søke gjenvalg til Stortinget.

Tabell 5.1 på neste side presenterer resultatene fra denne. Koeffisientene er oppgitt i oddsrater med 95 prosent robuste konfidensintervall i parentes.² Modell 1 er en basismodell med kun de to kontrollvariablene kjønn og tid. Modell 2 inkluderer de uavhengige variablene nasjonal og lokal ungdomspolitisk bakgrunn. Modell 3 er en modell med faste tidseffekter. Modell 4 inkluderer tidsinteraksjoner mellom ungdomspolitisk bakgrunn og tid for å se hvordan effektene har endret seg fra 1945 til 2013.

Fra basismodellen - Modell 1 - ser vi at kontrollvariablen kjønn har riktig fortegn, men ikke er signifikant. Den er riktig nok signifikant på et 10 prosentnivå i de tre modellene med ungdomspolitisk bakgrunn, men også her har den et konfidensintervall som krysser 0 (oddsrate som krysser 1). Den lineære tidstrenden er signifikant på et 1 %-nivå i samtlige tre modeller hvor den er inkludert.

Fra Modell 2 ser vi at nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn øker oddsen for at en stortingspolitiker tar gjenvalg med 56.8 prosent, kontrollert for kjønn og tid. Lokal ungdomspolitisk bakgrunn øker på sin side sjansen for å ta gjenvalg med 34 prosent. Sammenligner vi Modell 2 med basismodellen ser vi at den har en langt lavere AIC, og dermed passer bedre til dataene. Det innebærer at ungdomspolitisk bakgrunn tillegger analysen forklaringskraft.

Inkludering av faste tidseffekter i Modell 3 svekker effekten av nasjonal bakgrunn ganske drastisk. Den er her kun på 3.7 prosent. Effekten av lokal bakgrunn øker derimot til 52 prosent. Modellen har ellers en signifikant bedre log-likelihood, som i utgangspunktet indikerer at tidsfaste effekter bør brukes.

En viktig del av denne oppgaven er imidlertid å undersøke hvordan effekten av ungdomspolitisk bakgrunn har endret seg over tid. Vi estimerer derfor en modell med tidsinteraksjoner mellom tid og lokal og nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn, Modell 4. Som Brambor, Clark og Golder (2005) påpeker er det vanskelig å tolke slike interaksjonseffekter ut i fra en tabell. Figur 5.3 på side 46 og Figur 5.4 på side 48 illustrerer derfor disse grafisk.

²En oddsrate over 1 øker sjansen for at noe inntreffer, mens en oddsrate under 1 minsker sjansen for at noe skjer. En oddsrate på 1 innebærer at variabelen ikke har noen effekt. Oddsrate kan også tolkes i prosent. For eksempel vil en oddsrate på 2 bety at en økning i X doubler sjansen for at Y inntreffer, altså en økning i odds på 100 prosent.

Tabell 5.1: Logistiske regresjoner med søkte gjenvalg som avhengig variabel

	(1) Basis	(2) Standard	(3) Faste effekter	(4) Tidsinteraksjoner
Konstantledd	3.418*** (2.877,4.06)	3.248*** (2.724,3.873)		3.062*** (2.525,3.712)
Kjønn (kvinne)	1.136 (0.946,1.364)	1.175* (0.977,1.413)	1.181* (0.979,1.424)	1.171* (0.973,1.41)
Tid	0.977*** (0.961,0.994)	0.968*** (0.952,0.985)		0.975*** (0.956,0.994)
Ungdom (nasjonal)		1.568*** (1.151,2.136)	1.037*** (1.015,1.059)	2.206* (0.873,5.573)
Ungdom (lokal)		1.34*** (1.1,1.631)	1.551*** (1.133,2.123)	1.679** (1.077,2.617)
Ungdom (nasjonal) × Tid				0.976 (0.906,1.05)
Ungdom (lokal) × Tid				0.977 (0.937,1.019)
Faste tidseffekter	Nei	Nei	Ja	Nei
log-likelihood	-1496.52	-1484.45	-1469.26	-1483.5
AIC	2999.04	2978.89	2978.52	2980.99
N	2611	2611	2611	2611

Noter: *** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$. Estimater er oppgitt i oddsratene. HAC konsistente standardfeil.

95 prosentens konfidensintervall i paranteser

Den svarte linjen er den estimerte effekten, mens det blå skraverte området gir et 95 % konfidensintervall. De svarte strekene nederst i hver graf er et såkalt «rug-plot» som gir en indikasjon på antallet observasjoner i hver ende av skalaen. Modell 4 har noe høyere AIC enn Modell 2. Det kan tyde på at tidsinteraksjonene ikke er nødvendig. Det er likevel svært små forskjeller det er snakk om.

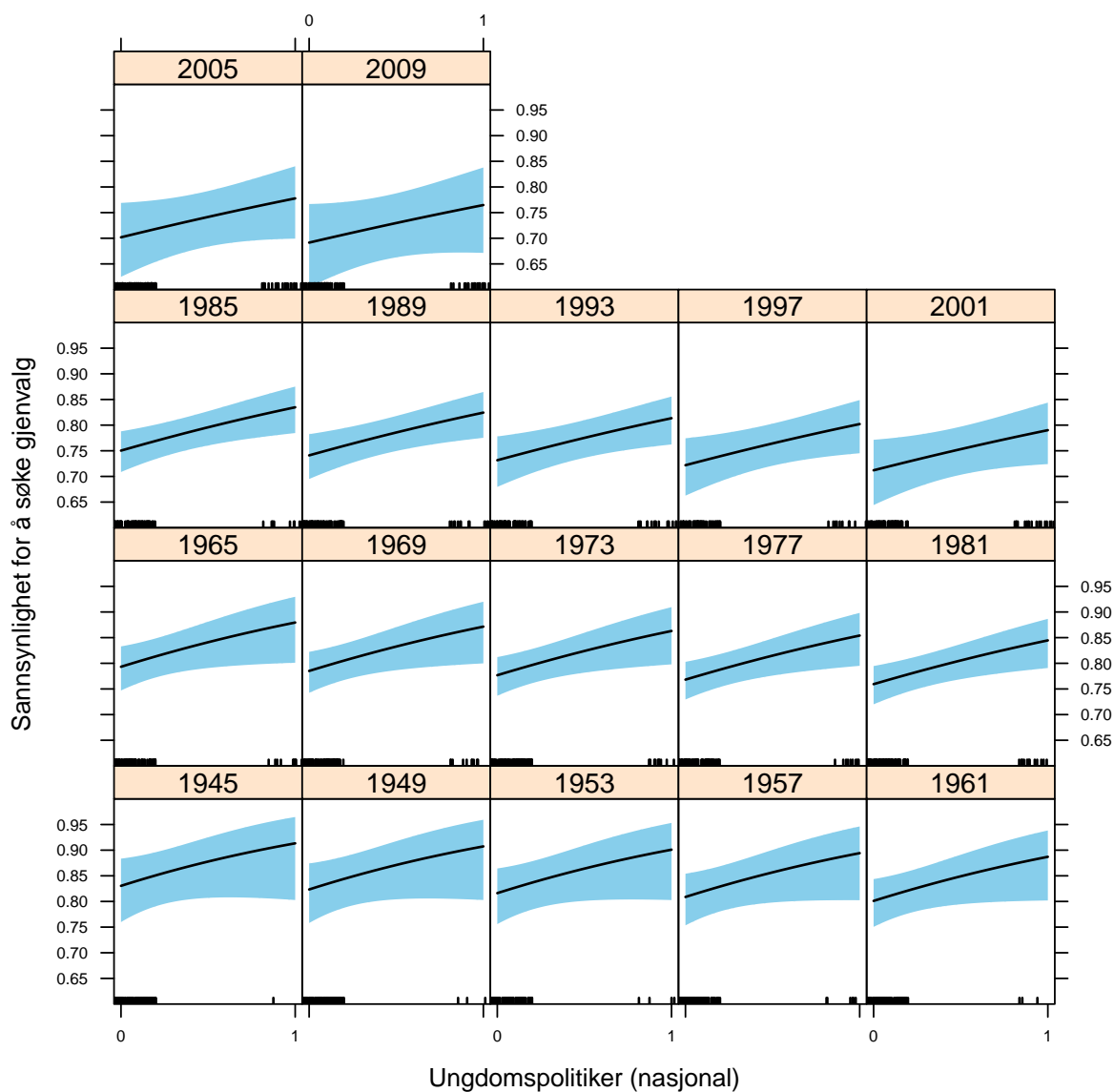
Det er svært få personer med nasjonal bakgrunn som ikke også har lokal bakgrunn.³ Effekten som illustreres i Figur 5.3 på neste side er derfor for en mannlig stortingsrepresentant med både lokal og nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn. Effekten er tilsvarende for kvinner. Vi ser at effekten til nasjonal bakgrunn ikke har endret seg over tid. Grunnsannsynligheten for å søke gjenvalg endrer seg i takt med utviklingen jeg har vist tidligere. Stigningstallet til effekten forblir imidlertid det samme. I de fleste stortingsperiodene har effekten ligget på i overkant av åtte prosentpoeng.⁴ For de to siste stortingsperiodene har det vært en liten nedgang til henholdsvis 7.5 og 7.3 prosentpoeng. Med unntak av de to siste stortingsperiodene har effekten også blitt noe mer signifikant med årene. Tabell 5 på

³Dette gjelder tyve enkeltpersoner. For flere av dem kan dette skyldes kodefeil ved at verv i lokalorganisasjonen ikke er lagt ut på Stortingets nettsider. I tillegg er det noen representanter, deriblant Per Borten, som var med å stifte ungdomspartiet sitt og gikk rett inn i nasjonal verv.

⁴Estimatene for de første periodene baserer seg på svært små tall. Det var kun to tidligere nasjonale ungdomspolitikere som søkte gjenvalg i perioden 1945-49 og kun tre i perioden 1949-53. Antallet tar seg likevel ganske raskt oppover til seks personer i 1953-57 og åtte i 1957-61.

side 82 oppgir den estimerte effekten for hver stortingsperiode.

Figur 5.3: Effekten av nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn på beslutningen om å søke gjenvalg for hver stortingsperiode 1945 - 2009

Det er klart at effekten av tidstrender som medialisering, endringer i partiens medlemsmasse og en mer kompleks politisk virkelighet ikke har slått inn på sannsynligheten for å søke gjenvalg for representanter med nasjonal bakgrunn. Det er mer trolig at vi fanger opp effekten av faktorer som ikke har endret seg over tid. Blant annet kan det være at representantene er mer ambisiøse rett og slett fordi de starter karrieren sin tidligere, eller at de har dårligere alternative karrieremuligheter enn sine kollegaer. Vi finner dermed støtte

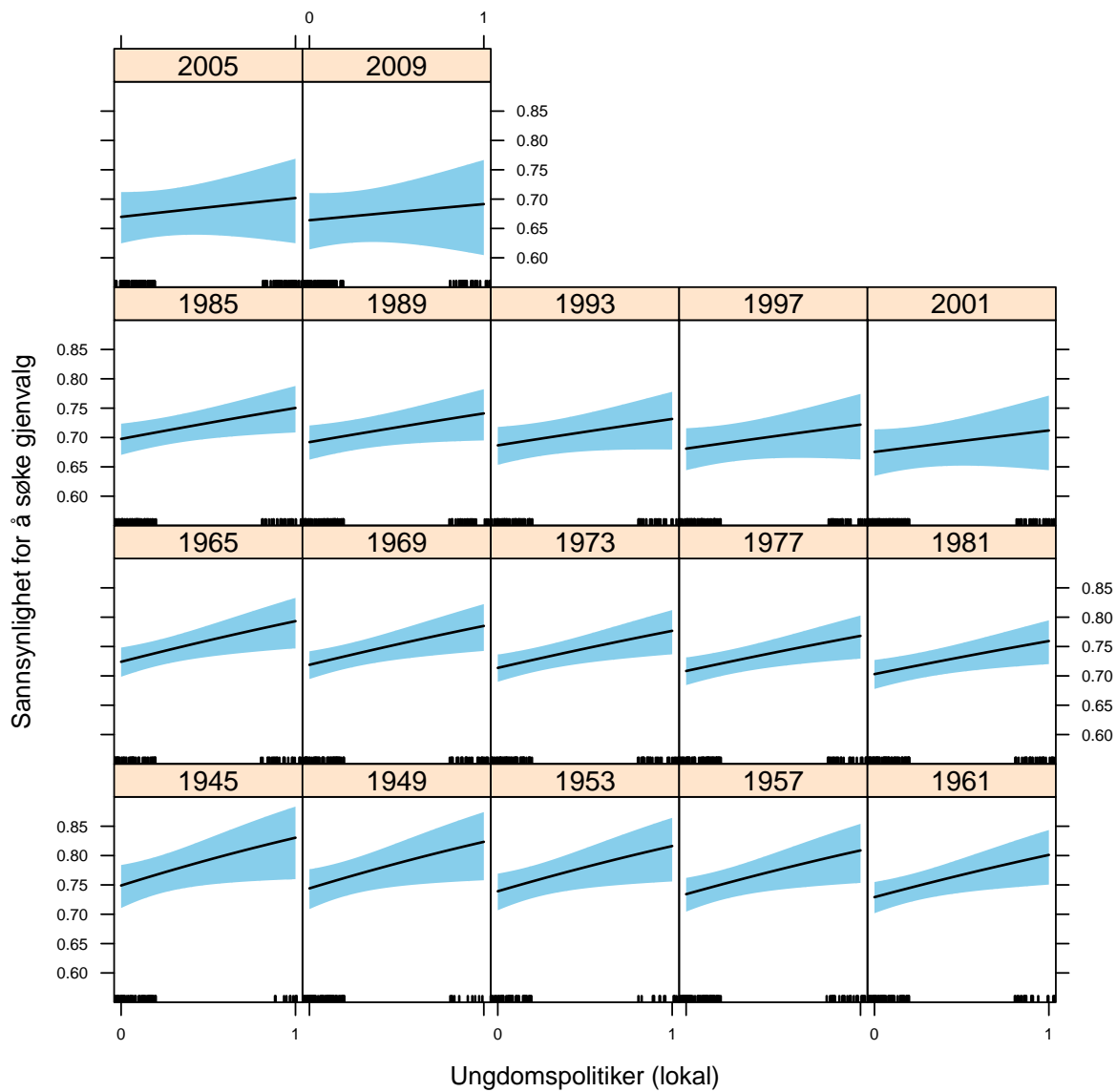
for hypotese I-A, men ikke for at effekten har blitt sterkere over tid (hypotese IV-A).

Figur 5.4 på neste side illustrerer effekten for en mannlig stortingsrepresentant med kun lokal ungdomspolitisk bakgrunn. Effekten er tilsvarende for kvinner. Vi ser at effekten til lokal ungdomspolitisk bakgrunn har avtatt over tid. Den er moderat sterkt og signifikant i store deler av etterkrigsperioden. De siste årene har effekten imidlertid blitt stadig svakere. Effekten har sunket jevnt og trutt fra 8 prosentpoeng i 1945 til 2.7 prosentpoeng i 2009. For den siste stortingsperioden er den heller ikke signifikant på et 95 %-nivå. Den synkende effekten for hver stortingsperiode er oppgitt i Tabell 5 på side 82.

Det er flere mulig forklaringer til at effekten av lokal bakgrunn avtar over tid. For det første kan det tenkes at tidligere lokale ungdomspolitikere i dag er mindre ambisiøse enn de var før. Representanter med utelukkende lokal bakgrunn er ikke lengre «best i klassen» i dagens politiske hverdag. Det gir dem redusert nytte av å drive med politikk, og dermed lavere individuelle ambisjoner. At Erna Solberg, som kun har lokal bakgrunn, nylig har blitt statsminister må likevel sies å kunne motbevise at dette er en lovmessig trend.

En annen mulig forklaring er at kriteriene for å bli renominert til Stortinget har endret seg. Som diskutert tidligere har mediaferdigheter blitt en stadig viktigere del av kriteriene for å bli *nominert* til Stortinget. Hardt arbeid i lokallag eller fylkeslaget ble verdsatt i det gamle «partidemokratiet». I dagens «tilskuerdemokrati» er det imidlertid den helprofesjonaliserte politiker som gjelder. Tidligere lokale ungdomspolitikere har dermed ikke lenger den nødvendige kompetansen som trengs. Dette støttes også av det har blitt en stadig lavere andel av de tidligere ungdomspolitikere som kun har lokal bakgrunn (se Figur 2 på side 85 i Vedlegg A). Disse faktorene kan også ha gjort det vanskeligere for tidligere lokale ungdomspolitikere å bli *renominert*. Det er for eksempel mulig å se for seg at representanter som har få medieoppslag opplever større grad av utskiftning.

Figur 5.4: Effekten av lokal ungdomspolitisk bakgrunn på beslutningen om å søke gjenvalg for hver stortingsperiode 1945 - 2009

5.4 Karrierelengde

For å undersøke hvilke politikere som utviser statiske ambisjoner er det interessant å se på deres karrierelengder, ikke bare om de søker gjenvalg eller ikke. I denne delen av analysen tar jeg derfor i bruk en overlevelsesmodell for å modellere antall perioder en stortingsrepresentant kan forventes å tjenestegjøre på Stortinget. Tabell 5.2 presenterer resultatene fra analysen. Estimaterne er oppgitt i risiko-rater, med 95 % konfidensintervall i parentes. Koeffisienter over 1 innebærer dermed økt risiko for karriereslutt, mens koeffisienter under 1 betyr lavere risiko for karriereslutt. Tabellen følger samme oppsett som i forrige analyse. Modell 1 inneholder kun kontrollvariablene kjønn og tid. Modell 2 inkluderer de to variablene for ungdomspolitisk bakgrunn. Modell 3 er en modell med faste tidseffekter. Modell 4 inkluderer tidsinteraksjoner.

Modell 2 passer bedre til dataene enn basismodellen, som innebærer at ungdomspolitisk bakgrunn tillegger modellen forklaringskraft. Det er imidlertid kun lokal bakgrunn som er signifikant. Representanter med lokal ungdomspolitisk bakgrunn har 33 prosent lavere sannsynlighet for at karrieren på Stortinget tar slutt. Effektene er tilsvarende i Modell 3 med tidsfaste effekter. Denne modellen har faktisk en dårlig tilpasning til dataene enn Modell 2, som indikerer at tidsfaste effekter ikke bør brukes.

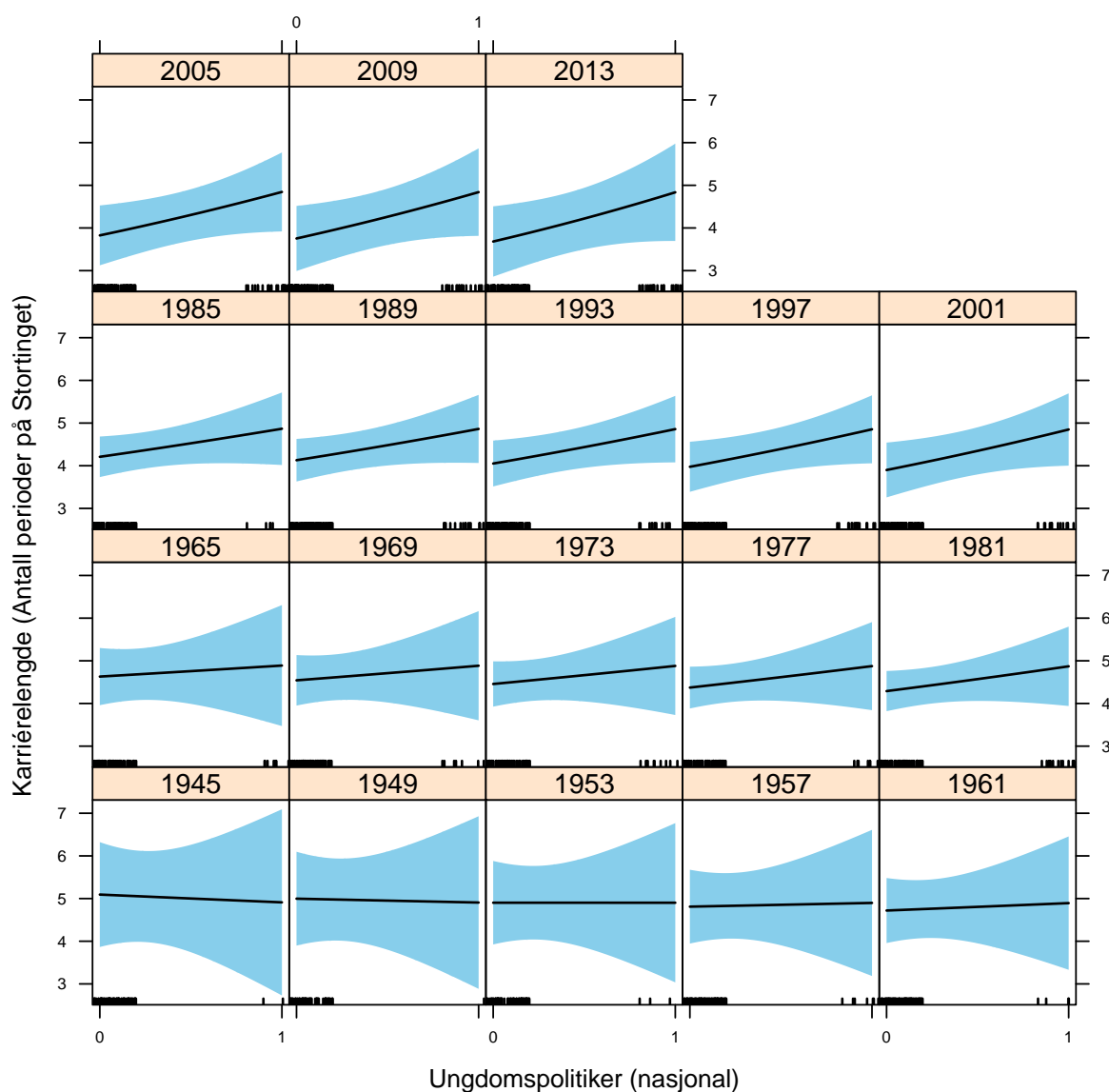
Tabell 5.2: Log-normal overlevelsesregresjoner med karrierelengde som avhengig variabel

	(1) Basis	(2) Standard	(3) Faste effekter	(4) Tidsinteraksjoner
Konstantledd	0.311*** (0.279,0.347)	0.328*** (0.294,0.366)		0.344*** (0.306,0.388)
Kjønn (kvinne)	1.117** (1.002,1.246)	1.09 (0.98,1.211)	1.064 (0.958,1.182)	1.091 (0.982,1.213)
Tid	0.989** (0.979,0.998)	0.994 (0.985,1.004)		0.989** (0.979,1)
Ungdom (nasjonal)		0.87 (0.735,1.071)	0.885 (0.718,1.054)	1.056 (0.612,1.824)
Ungdom (lokal)		0.77*** (0.671,0.852)	0.76*** (0.685,0.865)	0.56*** (0.421,0.744)
Ungdom (nasjonal) × Tid				0.982 (0.942,1.024)
Ungdom (lokal) × Tid				1.03** (1.004,1.057)
scale	0.701	0.686	0.647	0.685
Faste tidseffekter	Nei	Nei	Ja	Nei
log-likelihood	-2359.14	-2213.13	-2286.75	-2319.67
AIC	4726.27	4661.55	4470.27	4655.34
N	2780	2780	2780	2780

Noter: *** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$. Estimater er oppgitt i risiko-rater. Robuste standard feil gruppert på person-id. 95 prosent konfidensintervall i paranteser. Modell 3 er stratifisert på tid.

Effekten av ungdomspolitisk bakgrunn over tid er modellert i Modell 4. Igjen er det vanskelig å tolke disse resultatene direkte. Figur 5.5 viser effekten for en mannlig stortingsrepresentant med nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn over tid. Effekten var ikke-eksisterende i flere stortingsperioder etter krigen. Den er imidlertid signifikant positiv fra 1980-tallet og utover, og har blitt gradvis sterkere. Tidligere sentralstyremedlemmer i et ungdomsparti kan i senere år forventes å sitte én periode lengre på Stortinget, enn andre representanter. Tabell 6 på side 83 oppgir den estimerte effekten for hver stortingsperiode.

Figur 5.5: Effekten av nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn på politikeres karrierelengde for hver stortingsperiode 1945 - 2013

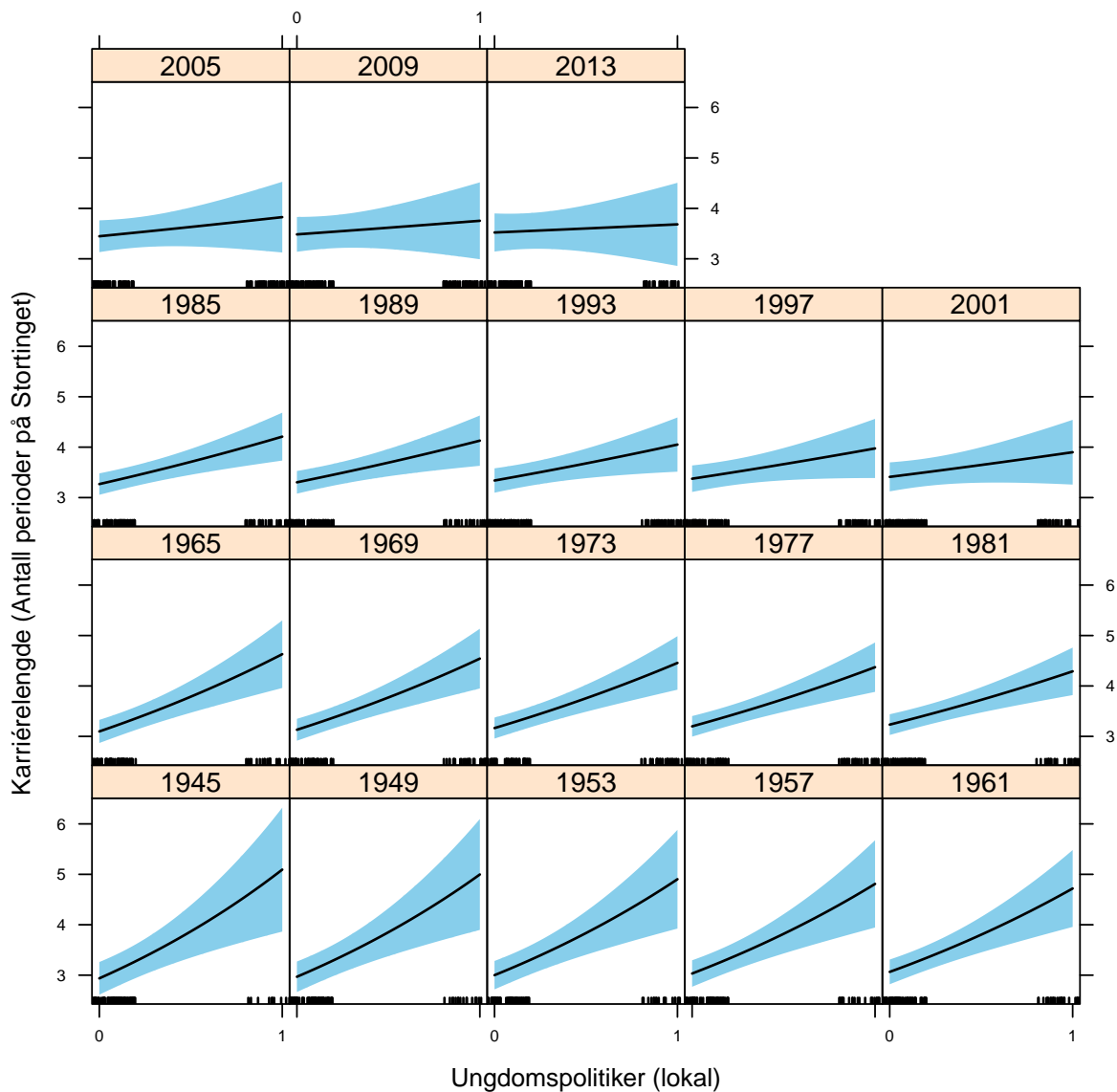
Spørsmålet er hvorfor effekten først slår inn på 1980-tallet. Et naturlig sted å begynne kan være den økte medialiseringen av samfunnet. Sigurd Allern (2004) beskriver endringene i TV-valgprogrammernes innhold fra 1961 til 2001 som en overgang fra politikerrett til journalistrett. Valgsendingene på 1960-tallet fungerte i praksis som pressekonferanser der partiene hadde stor kontroll på innholdet i programmene. Fra 1971 og utover fikk NRKs programledere en mer selvstendig rolle, noe som økte den politiske «grillfaktoren» (Allern 2004: 154-155).

Videre ble NRKs kringkastingsmonopol avviklet av Willoch-regjeringen i 1982. Selv om statskanalen først fikk riksdekkende fjernsynskonkurransen fra TV2 i 1992 påvirket dette likevel utviklingen i retningen av en mer uavhengig presse (Thesen 2004: 41). Foran stortingsvalget i 1989 introduserte NRK eksempelvis valgprogramformatet «folkemøter». Her ble det lagt vekt på politikernes evne til å kunne opptre på en scene (Allern 2004: 159).

Parallele endringer i velgermassen har også gjort retoriske ferdigheter stadig viktigere. En fjerdedel av velgerne skiftet politisk parti fra ett valg til det neste i 1960-årene. De siste stortingsvalgene har det vært godt over 40 prosent som har gjort det samme (Aardal 2003). Stadig færre velgere føler seg knyttet til et bestemt parti, og bestemmer seg også i større grad mot slutten av valgkampen. Evnen til å kunne «selge» et politisk budskap har dermed blitt helt sentral (Aardal, Krogstad og Narud 2004). Kombinerer vi dette med den forrige analysen kan vi si at det økte mediafokuset ikke øker sjansen for om en stortingsrepresentant med nasjonal bakgrunn blir renominert i seg selv, men kan påvirke antall ganger han blir det.

Fra Figur 5.6 på neste side ser vi at effekten til lokal ungdomspolitisk bakgrunn på politikernes karrierelengde har blitt helt borte i nyere år. Effekten var riktig nok betydelig i de første stortingsperiodene etter krigen. Frem til 1960-tallet kunne representanter med lokal bakgrunn forventes å sitte nesten to stortingsperioder lengre enn sine kollegaer. Senere reduseres effekten til først én og en halv stortingsperiode på 1960- og 1970-tallet, og så til rundt én stortingsperiode på 1980- og 1990-tallet. Fra og med stortingsperioden 2005 har det ikke vært mulig å skille effekten fra null. Tabell 6 på side 83 oppgir den estimerte effekten for hver stortingsperioden. Denne endringen kan skyldes at tidligere lokale ungdomspolitikere i senere år har lavere sjanse for å både bli nominert og renominert. Dette vil dermed bidra til å svekke deres ambisjoner.

Figur 5.6: Effekten av lokal ungdomspolitisk bakgrunn på politikeres karrierelengde for hver stortingsperiode 1945 - 2013

5.5 Regjeringsmedlemmer

I tillegg til å søke gjenvalg til Stortinget kan stortingsrepresentantene også utvise progressive ambisjoner. Den mest aktuelle progressive karriereveien er medlemskap i regjeringen. Vår tredje analyse forsøker derfor å få grep på om ungdomspolitisk bakgrunn øker dine sjanser for å bli statsråd eller statssekretær. Tabell 5.3 presenterer resultatene fra denne. Koeffisientene er oppgitt i oddsrater, med 95 prosent robuste konfidensintervall i parentes. Tabellen følger samme oppsett som tidligere. Modell 1 er en basismodell som kun inneholder kontrollvariablene kjønn og tid. Modell 2 inkluderer de to variablene for ungdomspolitisk bakgrunn. Modell 3 er en modell med faste tidseffekter. Modell 4 inkluderer tidsinteraksjoner.

Tabell 5.3: Logistiske regresjoner med regjeringsmedlemsskap som avhengig variabel

	(1) Basis	(2) Standard	(3) Faste effekter	(4) Tidsinteraksjoner
Konstantledd	0.138*** (0.09,0.213)	0.125*** (0.079,0.199)		0.145*** (0.085,0.247)
Kjønn (kvinne)	0.97 (0.646,1.455)	1.076 (0.723,1.603)	1.013 (0.667,1.538)	1.115 (0.747,1.664)
Tid	1.031 (0.993,1.072)	1.007 (0.968,1.047)		0.99 (0.941,1.041)
Ungdom (nasjonal)		2.661*** (1.486,4.766)	2.722*** (1.495,4.956)	0.575 (0.131,2.523)
Ungdom (lokal)		1.492* (0.929,2.395)	1.482 (0.897,2.448)	1.603 (0.596,4.311)
Ungdom (nasjonal) × Tid				1.135** (1.018,1.267)
Ungdom (lokal) × Tid				0.993 (0.906,1.088)
Faste tidseffekter	Nei	Nei	Ja	Nei
log-likelihood	-721.42	-696.56	-689.97	-692.13
AIC	1448.85	1403.11	1421.94	1398.27
N	1670	1670	1670	1670

Noter: *** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$. Estimater er oppgitt i oddsrater. HAC konsistente standardfeil. 95 prosent robuste konfidensintervall i klammer.

Fra Modell 2 ser vi at nasjonale ungdomspolitikere har 166 prosent høyere odds for å sitte i regjering, mens tidligere lokale ungdomspolitikere har 49.2 prosent høyere sjanse for å bli utnevnt. Lokal bakgrunn er imidlertid kun signifikant på et 10 prosentnivå, og har et konfidensintervall som krysser null.

Det er klart at ungdomspolitisk bakgrunn tillegger modellen forklaringskraft, ved at Modell 2 har en betydelig lavere AIC enn basismodellen. Resultatene er robuste i Modell 3 med tidsfaste effekter. Det er dog ikke en signifikant forbedring i log-likelihood fra Modell

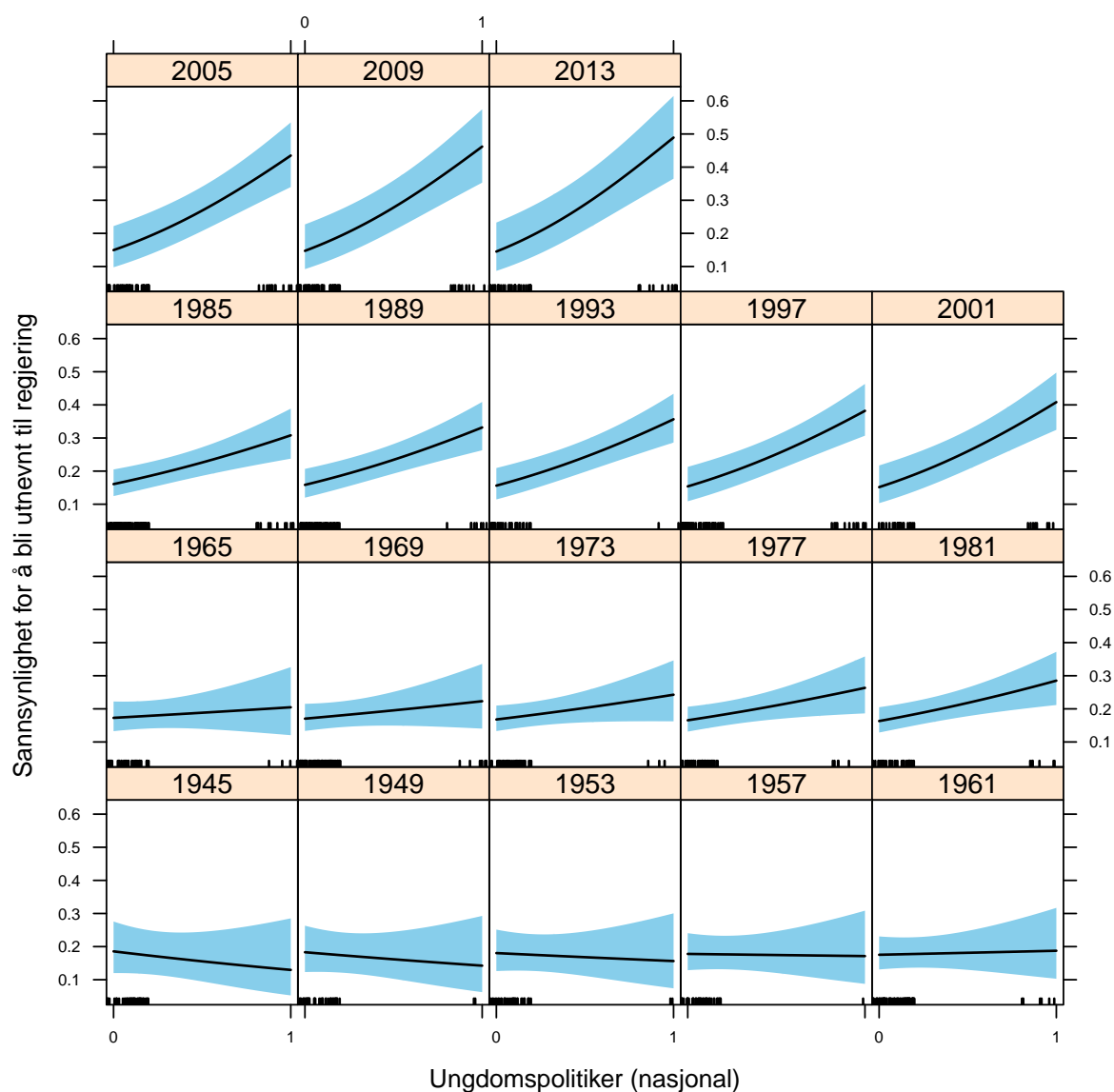
2 til Modell 3, noe som indikerer at tidsfaste effekter ikke bør brukes.

Resultatene fra Modell 4 er vist i Figur 5.7 på neste side og Figur 5.8 på side 56. Effekten av nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn er positiv og signifikant fra og med 1969-perioden og utover. Den har hatt en svært sterk økning fra 5 prosentpoeng i 1969 til 34 prosentpoeng i 2013. Effekten av lokal bakgrunn har derimot svekket seg fra 6 prosentpoeng i 1945 til 3.7 prosentpoeng i 2013. Den er imidlertid signifikant gjennom hele tidsperioden. Vi finner dermed støtte for både hypotese III-A og III-B. Tabell 7 på side 83 oppgir de estimerte effektene for hver stortingsperiode. Modell 4 er ellers modellen med best AIC, som indikerer at interaksjonsleddene bør brukes.

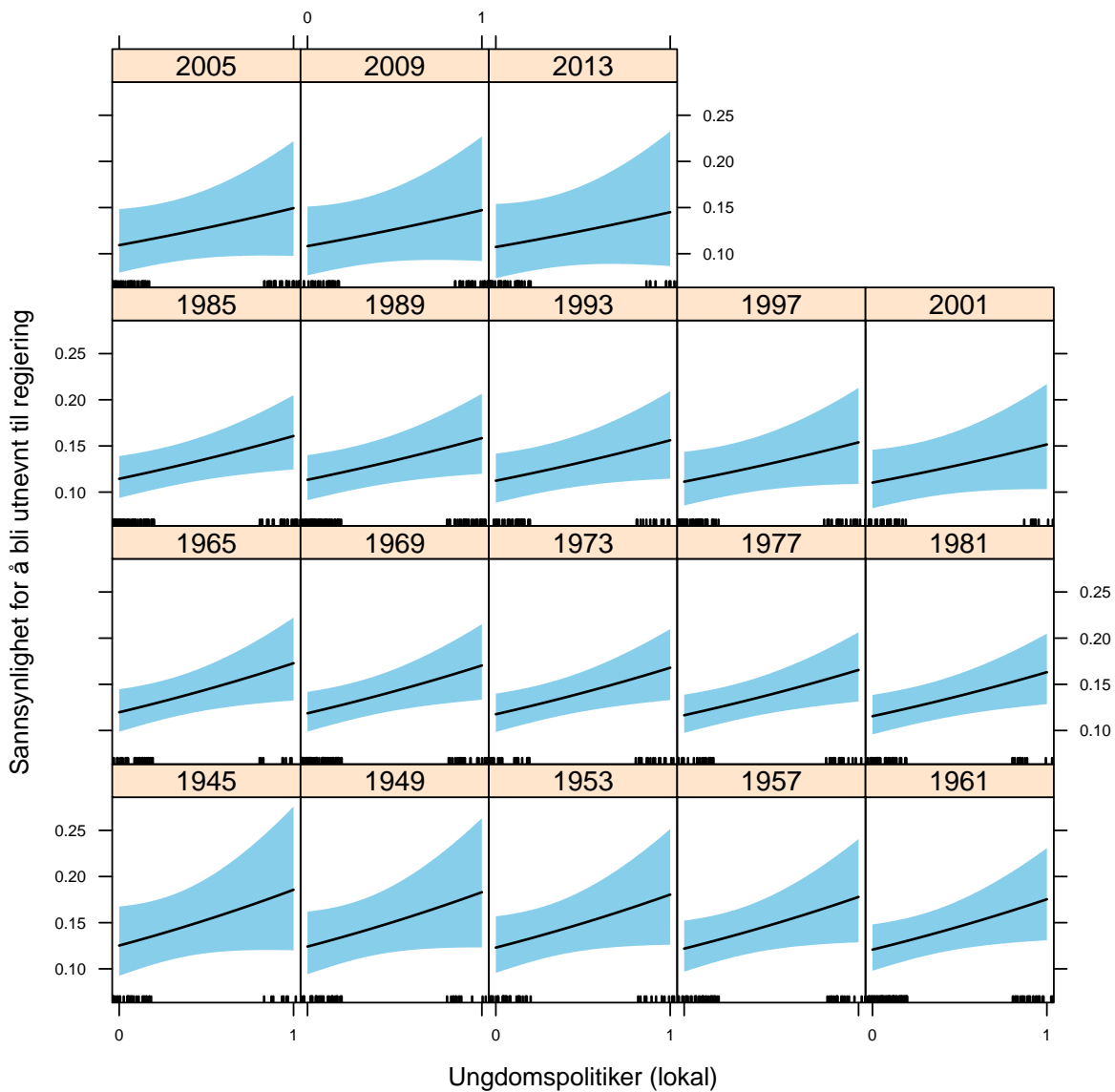
Det er tydelig at en eller tidstrender må ha slått gjort seg gjeldende her. Trolig er det mange av de samme faktorene som ble drøftet i forrige analyse. Det er ikke overraskende hvis medialiseringen av samfunnet har hatt en sterk påvirkning på utvelgelsen av regjeringsmedlemmer. Det er regjeringsmedlemmene som har og bør ha flest mediaoppslag. Det er dermed her behovet for god retorikk og finslipte aktører som kan se bra ut på TV er størst. En mer kompleks politisk virkelighet har også trolig bidratt til den betydelige økningen i antall statssekretærer fra slutten av 1980-tallet og utover. Det har åpnet opp nye muligheter for sittende stortingsrepresentanter til å havne i regjering.

Det er særlig interessant å se hvordan disse endringene kun har gjort seg gjeldende for tidligere nasjonale ungdomspolitikere. Går vi tilbake til hypotese IV-C er det klart at det ikke er en generell effekt av ungdomspolitisk bakgrunn. Det er avgjørende å skille mellom de to nivåene på lokalt/regionalt og nasjonalt plan. Som en parallell kan dette knyttes til Putnams (1976: 35) teori om økende ulikheter - «The Law of Increasing Disproportion». Putnam fant i sin studie av de engelske partiene på 1970-tallet at høystatusgrupper i økende grad var overrepresentert jo høyere oppover man kom i den politiske rangstigen. Det samme bildet gjør seg gjeldene for tidligere nasjonale ungdomspolitikeres representasjon på Stortinget og i regjering. Ser vi på hele tidsperioden som studeres her er det 12 prosent av stortingsrepresentantene som har hatt nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn, mens av de stortingspolitikere som har vært regjeringsmedlemmer er tallet 25 prosent.

Figur 5.7: Effekten av nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn på regjeringsmedlemskap for hver stortingsperiode 1945 - 2013

Figur 5.8: Effekten av lokal ungdomspolitisk bakgrunn på regjeringsmedlemskap for hver stortingsperiode 1945 - 2013

5.6 Oppsummering

Ungdomspolitisk bakgrunn påvirker dine ambisjoner og muligheter som politiker. I alle tre analysene er det klart at ungdomspolitisk bakgrunn tillegger modellene forklaringskraft. Det viser seg likevel å være store forskjeller mellom personer som har sittet i sentralstyret til et ungdomsparti, og dem som kun har erfaring fra lokallag, fylkeslag eller landsstyret. Det er særlig slående hvordan endringer i mulighetsstrukturen har slått negativt ut for stortingspolitikere med lokal ungdomspolitisk bakgrunn, mens den har slått svært positivt ut for dem med nasjonal bakgrunn.

Sentralstyrebakgrunn fra et ungdomsparti har i nyere tid en moderat effekt på politikernes sannsynlighet for å ta gjenvalg, en betydelig effekt på deres karrierelengde og en meget sterk effekt på sjansen for å havne i regjering. Stortingsrepresentanter med nasjonal bakgrunn som ble valgt inn i 2013 har 7.3 prosentpoeng høyere sannsynlighet for å søke gjenvalg, kan forvente seg en karriere på Stortinget som er én periode lengre enn sine kollegaer og har hele 34 prosentpoengs høyere sannsynlighet for å bli utnevnt til regjering (hvis partiet deres oppnår regjeringsmakt).

Derimot har det vært en kraftig reduksjonen i effekten som lokal bakgrunn har på antall perioder man sitter på Stortinget. Effekten har gått fra å være to perioder i 1945 til å være tilnærmet null i 2013. Videre har det vært en klar nedgang også for effekten som lokal bakgrunn har på sannsynligheten for gjenvalg og utvelgelse til regjering. For den inneværende stortingsperioden øker lokal bakgrunn sannsynligheten for å bli renominert med magre 2.7 prosentpoeng og sannsynligheten for å havne i regjering med 3.7 prosentpoeng.

Resultatene er i all hovedsak robuste for inkludering av tidsfaste effekter. Det er kun i analysen om karrierevalg at tidsfaste effekter faktisk forbedrer modellens forklaringskraft. Dette reduserer effekten til nasjonal bakgrunn betydelig, mens det øker effekten til lokal bakgrunn. Det kan imidlertid være riktigere å modellere effekten av tid, snarere enn å kontrollere den bort.

Det er utenfor rammene av denne oppgaven å teste de ulike forklaringsmekanismene opp mot hverandre. Det er likevel klart at noen endringer i politikens hverdag og rekrutteringen av stortingskandidater må ha gjort seg gjeldende på 1970- og 1980-tallet. En del forklaringer synes dermed utelukket. Stortingspolitikere med ungdomspolitisk bakgrunn har vært betydelig yngre enn sine medrepresentanter gjennom hele tidsperioden. Det er også små forskjeller mellom alderen til representanter med lokal og nasjonal bakgrunn. Det er derfor lite trolig at dette kan være den mellomliggende faktoren som forklarer de voldsomme forskjellene over tid. Videre slår det dramatiske fallet i partienes medlemstall først inn

på 1990-tallet, en god stund etter at effektene gjør seg gjeldene. I tillegg har det vært en relativt lik vekst i antall stortingsrepresentanter med bakgrunn fra partiapparatet for både tidligere lokale og nasjonale ungdomspolitikere. Disse peker seg dermed heller ikke ut som gode forklaringsfaktorer.

I tråd med Manins (1997) sitt argument synes derimot fremveksten av media og økningen i politikkens kompleksitet som mer plausible forklaringer. Det er vanskelig å vite nøyaktig når effekten av media oppstår, men at det har vært en gradvis utvikling fra 1970-tallet og utover er det liten tvil om. Veksten i antall statssekretærer har også trolig sammenheng med antall saksfelt politikken dekker. Jeg returnerer til ytterligere drøftinger av funnene gjort her i kapittel 7. Vi går nå over til å validere de ulike analysenes prediksjonskraft.

Kapittel 6

Validering

Only predictive models are scientific.

Journal of Peace Research

PHILIP A. SCHRODT, 2014

6.1 Innledning

En god forklaringsmodell er ikke nødvendigvis en god prediksjonsmodell. I dette kapitlet evaluerer jeg derfor prediksjonskraften til de tre foregående analysene. Først går jeg gjennom ulike mål på prediksjonskraft, før jeg går gjennom prediksjonene til de tre analysene hver for seg. Mer spesifikt ser jeg på om ungdomspolitisk bakgrunn tillegger modellene prediksjonskraft, og ikke bare forklaringskraft som vist tidligere.

6.2 Validering av statistiske modeller

Hovedformålet med denne oppgaven er å finne effekten og forklaringskraften som tidligere ungdomspolitisk bakgrunn har på politikeres ambisjoner og muligheter. En god test på statistiske modellers gyldighet er imidlertid å validere dem gjennom prediksjoner på nye data, såkalt «out-of-sample validation» (se Hastie, Tibshirani og Friedman 2008; James bl. a. 2013; Schrodt 2014). Jeg gjennomfører derfor en prediksjonsanalyse for hver av de tre respektive analysene. Det kan både gi oss en indikasjon på modellenes generelle prediksjonskraft, samt mer spesifikt om inkluderingen av ungdomspolitisk bakgrunn svekker eller styrker denne.

Det er et sentralt poeng i prediksjonsanalyse at trenings- og testdatasettene ikke overlapper. Det vil for eksempel være galt å estimere en modell på hele datasettet og bruke denne til å predikere utfallene i et under-utvalg (Hastie, Tibshirani og Friedman 2008: 245-256). I utgangspunktet er det selvsagt mest ønskelig å kunne predikere fremover i tid eller på data som ikke er med i denne studien. Siden jeg allerede har inkludert samtlige faste stortingsrepresentanter siden krigen finnes det imidlertid ingen andre populasjoner å ta av.

Prediksjonsanalysen gjennomføres derfor ved å dele datasettet vårt i to, i et estimerings- og et prediksjonsdatasett. Det er ikke gitt hvor terskelen for denne inndelingen skal settes. Den største utfordringen er at det må være en tilstrekkelig mengde observasjoner i treningsdatasettet slik at modellene har nok informasjon å estimere på. Samtidig ønsker vi også at det er en rimelig mengde observasjoner i test-datasettet for å kunne gi fornuftige prediksjoner. Her har jeg valgt å predikere de to stortingsperiodene som ligger nærmest i tid. Det vil si stortingsperiodene 2005 og 2009 for gjenvælgsanalysen, og periodene 2009 og 2013 for analysene om karrierelengde og regjeringsmedlemskap. Denne fremgangsmåten er valgt fordi det totale utvalget allerede er relativt lite. Vi trenger derfor så mye informasjon som mulig i estimeringsdatasettene.¹

6.3 Ulike mål på prediksjonskraft

6.3.1 Kontinuerlige variabler

Prediksjonskraften til modeller med kontinuerlige avhengige variabler kan måles ved den gjennomsnittlige absoluttverdien til avviket mellom faktiske verdier og predikert verdier, gitt ved;

$$MRSE = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \sqrt{(y_i - \hat{f}(x_i))^2}, \quad (6.1)$$

hvor y_i er den faktiske verdien, $\hat{f}(x_i)$ den predikerte verdien og n er antall observasjoner. Lavere absolutt avvik indikerer at modellen predikerer bedre (James bl. a. 2013: 29-30). I tillegg kan fordelingen i populasjonen sammenlignes med fordelingen til de predikerte verdiene. En god modell bør ikke bare kunne predikerer gjennomsnittlige riktig, men også kunne fange opp variasjoner i populasjonen. Fortrinnsvis bør hele fordelingen av prediksjoner bør være lik populasjonen.

¹De tre «in-sample»-utvalgene er på henholdsvis 2275, 2442 og 1570 observasjoner. De tre «out-of-sample»-utvalgene er på 336, 338 og 163 observasjoner. Dette utgjør henholdsvis 15, 14 og 11 prosent av det totale utvalget i hver av de tre analysene.

6.3.2 Dikotome variabler

Det er to ulike måter statistiske modeller med en dikotom avhengig variabel kan predikere feil på. Modellen kan både gi *falske negative* og *falske positive* prediksjoner. Eksempelvis vil det første innebære personer som har en lav predikert sannsynlighet for å søke gjenvalg, selv om de faktisk gjorde det. Falske positive prediksjoner vil på den andre siden omfatte representanter som har en høy predikert sannsynlighet for å søke gjenvalg, men i virkeligheten gikk av frivillig. Modellen kan kan selvsagt i tillegg predikere riktig, altså gi sanne negative og sanne positive prediksjoner.

Basert på antall riktige og gale prediksjoner kan vi beregne den falske positive raten (FPR) og den sanne positive raten (TPR). Den første er definert som antall falske positive prediksjoner dividert på summen av antall falske positive og korrekte negative prediksjoner, mens den sanne positive raten er definert som antall sanne positive dividert på summen av antall korrekte positive og falske negative prediksjoner (Greenhill, Ward og Sacks 2011: 992). Det er imidlertid ikke gitt hvor man skal sette terskelen for hva som er falske negative og falske positive prediksjoner. Et vanlig valg er å sette den ved 0.5, men det gir oss ikke muligheten til å skille mellom personer som har en predikert sannsynlighet på 0.51 og 0.99 (Greenhill, Ward og Sacks 2011: 991).

Heldigvis er det utviklet en rekke ulike mål for å evaluere prediksjonskraften til en statistisk modell som ikke er avhengige av en tilfeldig satt terskel. Et mye brukt mål er «Receiver Operating Characteristic» (ROC)-kurven. Arealet under denne kurven er kjent som en AUC-skår, som varierer mellom 0 og 1. En modell som ikke er noe bedre enn et enkelt myntkast vil ha en AUC-skår på 0.5. Verdier nærmere 1 indikerer at modellen predikerer bedre enn det (Greenhill, Ward og Sacks 2011: 992).

Videre har Brier (1950) utviklet den såkalte Brier-skåren. Den er gitt ved;

$$B = \frac{1}{N} \sum (\hat{p} - X)^2 \quad (6.2)$$

hvor p er sannsynligheten for at hendelsen inntreffer, X er den binære avhengige variabelen om hendelsen faktisk skjedde eller ikke, og N er antall observasjoner. Desto nærmere null Brier-skåren er, jo bedre er prediksjonene (Greenhill, Ward og Sacks 2011: 993). Et annet mål er den forventede andelen riktige prediksjoner, Expected Percentage of Correct Predictions (ePCP), utviklet av Herron (1999). ePCP er et mål på den gjennomsnittlige andelen prediksjoner som modellen angir til det korrekte utfallet (enten det er 0 eller 1). Eksempelvis vil en ePCP-skår på 0.6 bety at modellen predikerer 60 % riktig. Forventet

PCP er gitt ved;

$$ePCP = \frac{1}{N} \left(\sum_{y_i=1} \hat{p}_i + \sum_{y_i=0} (1 - \hat{p}_i) \right) \quad (6.3)$$

I tillegg er det naturlig at modellen predikerer riktig *antall* hendelser for at den skal regnes som god (Greenhill, Ward og Sacks 2011:995), altså;

$$\text{Forventet antall hendelser} = \sum_{i=1}^N \hat{p}_i \quad (6.4)$$

Greenhill, Ward og Sacks (2011) har utviklet en metode for grafisk fremstilling av prediksjonskraften til statistiske modeller med binære avhengige variabler. Deres «seperation plot» gir både informasjon om antall predikerte hendelser i modellen og i hvilken grad høye predikerte sannsynlighet samsvarer med faktiske tilfeller, og lave predikerte sannsynligheter samsvarer med fraværet av dem.²

Et perfekt «seperation plot» vil se ut som Figur 6.1. Røde streker indikerer at en hendelse inntraff, mens hvite streker indikerer at den ikke gjorde det. Den sorte trekanten markerer antall predikerte hendelser. Hvis modellen predikerer helt perfekt (som her) vil samtlige røde streker være til høyre for denne, og samtlige hvite streker til venstre. Den sorte linjen viser den predikerte sannsynligheten, \hat{p} , som går fra 0 til 1 langs y-aksen. Denne gir muligheten til å undersøke hvorvidt det finnes mange sanne hendelser med lave predikerte sannsynligheter, og motsatt. I det første tilfellet ville det vært en rekke røde streker langt til venstre i figuren hvor den predikerte sannsynligheten er 0. I det andre en rekke hvite streker til høyre i figuren hvor \hat{p} nærmerer seg 1. I dette perfekte tilfellet ser vi at modellen først predikerer sanne hendelser når sannsynligheten passer 0.5.

Figur 6.1: Et perfekt «seperation plot»

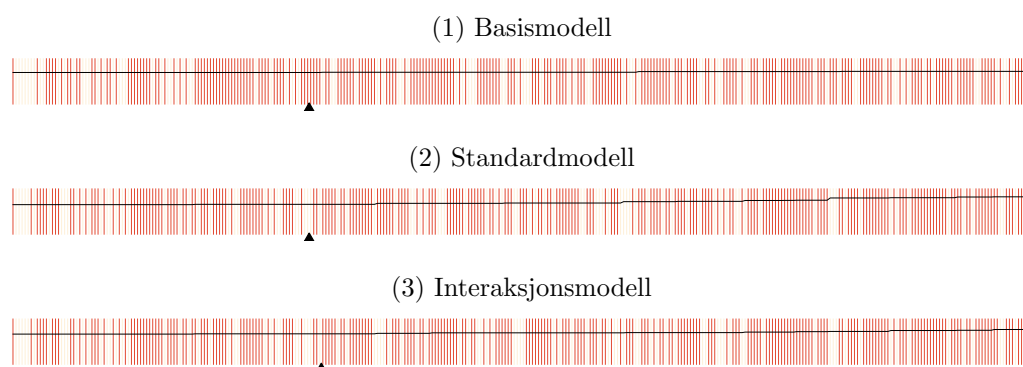
²«Seperation plot» er altså en grafisk fremstillingsmåte. Den må ikke forveksles med det statistiske problemet «seperation» som kan oppstå i logistiske modeller.

6.4 Prediksjon av karrierevalg

I dette delkapitlet ser jeg på prediksjonskraften til modellene fra den første analysen, som omhandlet gjenvalg. Modellene fra Tabell 5.1 på side 45 er estimert på nytt for de femten første stortingsperiodene. Disse er så brukt til å predikere utfallet i de to stortingsperiodene 2005 og 2009. Fra Figur 6.2 ser vi at samtlige tre modeller predikerer relativt dårlig (modellen med tidsfaste effekter er ikke vist her).

På den positive siden predikerer modellene mer eller mindre riktig antall hendelser. De tre modellene predikerer henholdsvis 238, 238 og 234 hendelser, mens det riktige antallet er 240. Dette er imidlertid lite imponerende all den tid mange av dem predikeres galt. Med en AUC-skår på rett i overkant av 0.50 predikerer modellene knapt bedre enn et enkelt myntkast. Det er ellers svært liten spredning i prediksjonene. Nesten samtlige stortingsrepresentanter predikeres rundt gjennomsnittsverdien på 0.7. Setter vi terskelen for å predikeres som riktig ved nettopp 0.7 får vi en falsk positiv rate på 20 prosent (basert på interaksjonsmodellen). Det er altså én av fem stortingsrepresentanter som ikke søkte gjenvalg, men likevel predikeres som at de gjorde det. Verre er det at vi har en sann positiv rate på 36 prosent. Av de stortingsrepresentantene som søkte gjenvalg er det altså kun en tredjedel som har en predikert sannsynlighet på over 70 prosent (igjen basert på interaksjonsmodellen).³

Figur 6.2: Prediksjoner for gjenvalg

Note: Modell 1-3 har AUC-skårer på 0.540 og 0.576 og 0.581, Brier-skårer på 0.204 og 0.201 og 0.202 og ePCP-skårer på 0.589, 0.596 og 0.588. De predikerer henholdsvis 238, 238 og 234 hendelser. Riktig antall hendelser er 240.

Vi kan videre konstantere at ungdomspolitisk bakgrunn ikke tillegger noe særlig prediksjonskraft til analysen. Modellene med ungdomspolitisk bakgrunn har riktig nok noe bedre AUC og ePCP-verdier, uten at disse gir ikke noen synlige utslag til forbedringer

³Ved de samme kriteriene har standardmodellen en FPR-rate på 32 prosent og TPR-rate på 43 prosent.

i figuren.

Når det gjelder hvem som predikeres galt er det klart at de som har ungdomspolitisk bakgrunn trekkes opp, mens de som er uten trekkes kunstig ned. Av de sytten personene som predikeres som falske positive har samtlige lokal ungdomspolitisk bakgrunn og fjorten av dem nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn. Motsatt er det ingen av de 136 personene som predikeres som falske negative som hadde nasjonal bakgrunn, og kun 26 av dem som hadde lokal bakgrunn.

6.5 Prediksjon av karrierelengde

Modell 1, 2 og 4 i Tabell 5.2 på side 49 er estimert på nytt for de seksten første stortingsperiodene. Estimatenes fra disse er brukt til å predikere den forventede karrierelengden til innvalgte stortingsrepresentanter i periodene 2009 og 2013. Siden variabelen karrierelengde er en kontinuerlig variabel brukes her det absolutte avviket som et mål på modellenes prediksjonskraft.⁴ Fra Figur 6.3 på neste side ser vi at samtlige av de tre modellene overpredikerer antall tjenestegjorte perioder på Stortinget.

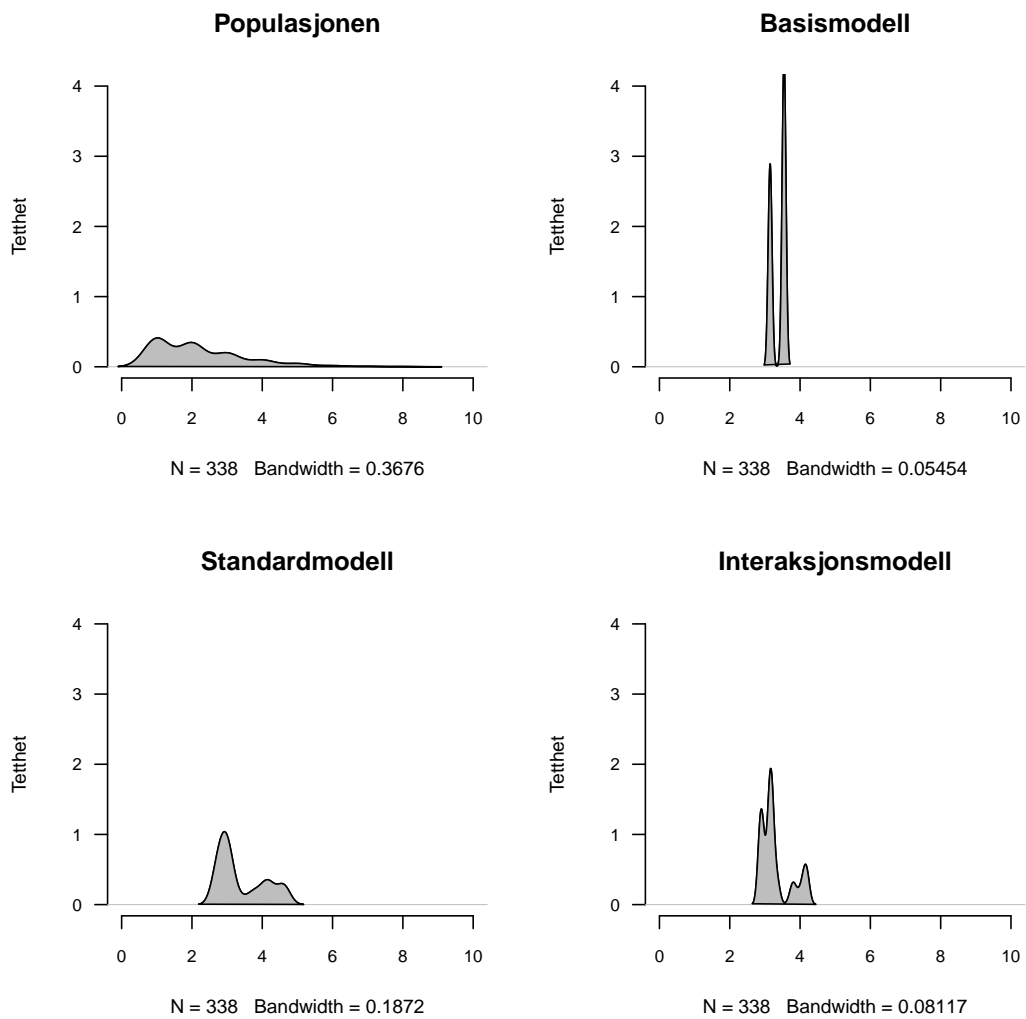
I snitt sitter norske stortingsrepresentanter to perioder på Stortinget, ikke tre slik de predikerte verdiene kan gi uttrykk for. Modellene har et absolutt avvik fra den sanne verdien på henholdsvis 1.55, 1.59 og 1.51 stortingsperioder.⁵ I snitt er det altså interaksjonsmodellen som predikerer best, selv om det er svært små forskjeller mellom dem. Standardmodellen har likevel noe større spredning, og fanger dermed opp variasjonen i datamaterialet best. I sum må begge modellene med ungdomspolitisk bakgrunn kunne sies å predikere bedre enn basismodellen. Det er marginal forskjeller i det gjennomsnittlige avviket, og de to siste modellene fanger bedre opp fordelingen i populasjonen.

Den manglende variasjonen i modellenes prediksjoner kan skyldes at vi har uobserverbar heterogenitet på individ eller gruppe-nivå. Dette kan modelleres med såkalte «frailty»-modeller (Box-Steffensmeier og Jones 2004: 141-155). To slike modeller er estimert i Tabell 10 og Tabell 11 på side 90 i Vedlegg B. Figur 6 på side 91 viser at en modell som tar høyde for partispesifikk heterogenitet gir prediksjoner med bedre spredning, men at de substansielle resultatene ikke endrer seg.

⁴En prediksjonsanalyse for Cox-modellen er presentert i Vedlegg B. Siden det foreløpig ikke er noen registrerte «karriereslutt»-hendelser i 2013-perioden følger denne analysen samme fremgangsmåte som for gjenvalg. Fra Figur 5 på side 91 ser vi at modellene predikerer særdeles dårlig - enda verre enn modellene for karrierevalg. Samtlige modeller predikerer under 50 prosent riktig. De to modellene for ungdomspolitisk har en marginal bedre ePCP-skår, men det er ikke mulig å spore noen tydelige forbedringer i figuren.

⁵De tre modellene har like mange observasjoner. Vi kan derfor sammenligne dem med det ikke-standardiserte absolutte avviket. MRSE-verdiene er på henholdsvis .00458, .00469 og .00477.

Figur 6.3: Predikerte verdier sammenlignet med faktisk verdier for out-of-sample prediksjoner av karriereleNGde

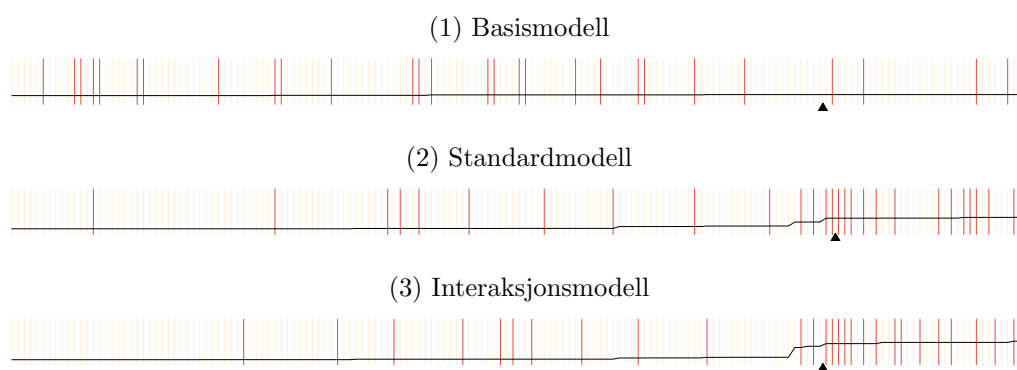

Note: De tre modellene har MRSE-verdier på henholdsvis 0.00458, 0.00469 og 0.00477, og et absolutt avvik på 1.55, 1.59 og 1.51 stortingsperioder.

6.6 Prediksjon av regjeringsmedlemskap

Modell 1, 2 og 4 fra Tabell 5.3 på side 53 er her estimert på nytt for de seksten første stortingsperiodene. Estimaten fra disse er så brukt til å predikere hvilke stortingsrepresentanter som blir utnevnt til regjering i periodene 2009 og 2013. Det er tydelig at ungdomspolitisk bakgrunn forbedrer prediksjonskraften til analysen. De svarte trekantene i Figur 6.4 markerer antall hendelser som modellene predikerer. Rød streker til venstre for disse er falske negative prediksjoner, mens hvite streker til høyre er falske positive prediksjoner.

Figur 6.4: Prediksjoner av regjeringsmedlemskap

Note: Modell 1-3 har AUC-skårer på 0.429, 0.698 og 0.743, Brier-skårer på 0.144, 0.124 og 0.119 og ePCP-skårer på 0.694, 0.721 og 0.729. De predikerer henholdsvis 33, 33 og 36 hendelser. Riktig antall hendelser er 28.

Modellene predikerer omtrent riktig antall hendelser. Mens basismodellen og standardmodellen predikerer fem hendelser mer enn det som er tilfellet, predikerer interaksjonsmodellen åtte flere regjeringsmedlemmer. At modellene overpredikerer noe kan skyldes at den borgerlige regjeringen nylig har gått på, og derfor ikke har opplevd noen statsrådsskifter enda.

De svarte linjene illustrerer de predikerte sannsynlighetene for hver modell. Fra basismodellen ser vi at denne predikerer jevnt over likt for alle observasjoner. Samtlige stortingsrepresentanter som har partiet sitt i regjering har i denne modellen en sannsynlighet på mellom 19.2 og 21.4 prosent for å bli utnevnt til regjering. Derimot ser vi at både standardmodellen og interaksjonsmodellen predikerer langt bedre, ved at faktiske hendelser tilskrives høyere sannsynligheter. Setter vi grensen for å predikeres som riktig ved en sannsynlighet på 0.2 får vi en falsk positiv rate på 15 prosent og en sann positiv rate på 64 prosent (basert på interaksjonsmodellen).

Dette stemmer godt overens med figurene hvor det fremgår at falske positive er et

større problem enn falske negative. Igjen er det klart at årsaken til gale predikasjoner er at representanter med ungdomspolitisk bakgrunn predikeres for høyt, mens dem som er uten trekkes nedover. Av de tyve personene som er falske positive tilfeller har samtlige av dem nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn, og sytten av dem har også lokal bakgrunn. Av de ti personene som predikeres falskt negativt har ingen av dem nasjonal bakgrunn, og kun to av dem lokal bakgrunn.

Som en kuriositet kan det nevnes at både Erna Solberg og Jonas Gahr Støre predikeres som falske negative, siden ingen av dem har nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn. Relativt unge og nyinnvalgte representanter som Steffan Heggelund og Peter Christian Frølich, begge med bakgrunn fra Unge Høyre, predikeres derimot som falske positive. Selv om det kan virke tidlig for slike unge og nyvalgte representanter å gå direkte inn i regjeringsapparatet er Hadija Tajik (Ap) et godt eksempel på det motsatte.

6.7 Oppsummering

Det er grunnleggende for statistiske modellens validitet at de evner å predikere utfallet vi studerer. I dette kapitlet har vi sett at modellene i denne studien ikke lykkes overveldende bra med det. De tre analysene predikerer riktig i henholdsvis 59, 49 og 73 prosent av tilfellene.⁶ Nå er det viktig å presisere at formålet med denne studien ikke er prediksjon i seg selv. Det er andre variabler som kan tenkes å predikere både stortingsrepresentantenes karrierevalg, karrierelengde og eventuelle regjeringsmedlemskap bedre enn ungdomspolitisk bakgrunn.⁷ Det vesentlige er derfor om de to uavhengige variablene øker prediksjonskraften til modellene.

Ungdomspolitisk bakgrunn har ingen påvirkning på prediksjonskraften til analysen for karrierevalg. Den gir også kun en marginal forbedring i prediksjonskraften til analysen for karrierelengde. Derimot er det en tydelig forbedring i prediksjonskraften til modellene for regjeringsmedlemskap. Det samsvarer godt med at det er her effekten av ungdomspolitisk bakgrunn er størst. Generelt er det ellers lite spredning i prediksjonene, som innebærer at modellene er dårlig til å fange opp variasjon i dataene.

⁶Prediksjon av kontinuerlige variabler gir (naturlig nok) ikke ut prosentandel riktige predikasjoner. En analyse av prediksjonene for karriereslutt i Cox-modellen i Vedlegg B viser imidlertid at denne tilsvarende analysen kun predikerer riktig i 49 prosent av tilfellene.

⁷Slik som økonomiske incentiver, valgmessige faktorer og andre individuelle kjennetegn (se blant annet Diermeier, Keane og Merlo 2005; Hall og Houweling 1995; Jaramillo 2008).

Kapittel 7

Konklusjon

Den som vil ha innflytelse må
tilpasse seg massemedienes form.

Makten og demokratiet

ØSTERUD, ENGELSTAD &

SELLE 2003

7.1 Innledning

I denne oppgaven har jeg undersøkt hvordan norske stortingsrepresentanters ungdomspolitisk bakgrunn påvirker deres politiske ambisjoner og muligheter, og hvordan denne effekten har endret seg over tid. Seks hypoteser på tre ulike områder ble utledet. Hypotesene var at henholdsvis nasjonal og lokal ungdomspolitisk bakgrunn øker sjansen for at en politiker tar gjenvalg, sitter i regjering og tjenestegjør lengre på Stortinget. I takt med blant annet fremveksten av media og en stadig mer kompleks politisk virkelighet ble det også forventet at disse effektene hadde styrket seg over tid.

De fleste hypotesene bekreftes. Dette gjelder både hypotese I-A og I-B, II-A og II-B, III-A og III-B, samt IV-B og IV-C. Effekten av lokal ungdomspolitisk bakgrunn på politikernes karrierelengde (II-B) har imidlertid blitt borte med årene. Effekten av lokal bakgrunn på sjansen for å ta gjenvalg er heller ikke lenger signifikant (I-B). Når det gjelder hypotese IV-B og IV-C er det kun effekten av nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn som har styrket seg over tid.

I dette avsluttende kapitlet tar jeg først for meg hovedfunnene i oppgaven. Her går jeg gjennom de tre saksfeltene hver for seg, samt at jeg kommenterer de ulike modellenes prediksjonskraft. Videre drøfter jeg noen implikasjoner funnene har for det

norske demokratiet. Til slutt peker jeg ut enkelte områder som kan være interessante for videre forskning.

7.2 Hovedfunn

Hovedfunnet i denne oppgaven er at tidligere ungdomspolitikere ikke er som andre stortingspolitikere. De er for det første mer ambisiøse på egne vegne. For det andre har de langt større muligheter til å klatre oppover den politiske rangstigen. Det er særlig slående hvordan denne effekten har endret seg over tid. Effekten av nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn på politikeres karrierelengde og eventuelle regjeringsmedlemskap har styrket seg betraktelig fra 1980-tallet og utover, mens effekten av lokal ungdomspolitisk bakgrunn har avtatt på samtlige områder.

Karrierevalg

Tidligere ungdomspolitikere er ambisiøse på egne vegne. De besitter en politisk kapital som gir dem både større ressurser og motivasjon til å drive med politikk. Det gir dem en høyere *tilbudsside* enn andre politikere. Denne motivasjonen kan drives av faktorer som alder, politisk erfaring eller mangel på alternative karrieremuligheter. At både tidligere nasjonale og lokale ungdomspolitikere har hatt en systematisk, dog moderat, høyere sannsynlighet for å søke gjenvalg gjennom hele tidsperioden samsvarer godt med dette argumentet.

Spørsmålet blir hvorvidt operasjonaliseringen av variabelen fanger opp politikernes ønske om gjenvalg eller deres sjanse for å bli renominert. Vi kan uansett konstantere at summen av disse to faktorene ikke har endret seg for stortingsrepresentanter med nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn. Derimot har effekten til lokal bakgrunn blitt halvert gjennom tidsperioden som studeres.

En mulig forklaring er at etterspørselen etter representanter med lokal bakgrunn har gått ned. Dette har igjen redusert deres mulighet til å bli renominert, og dermed også fått dem til å redusere sine ambisjoner. Det er likevel overraskende at endringer i mulighetsstrukturen ikke har hatt påvirkning på nasjonal bakgrunn. Det kan gi uttrykk for at variabelen først og fremst måler et ønske om gjenvalg. Politikere med nasjonal bakgrunn har opprettholdt sine ambisjoner, mens de med utelukkende lokal bakgrunn har vært nødt til å redusere dem.

Karrierelengde

Fra den andre analysen er det klart at tidligere ungdomspolitikere viser større grad av statiske ambisjoner enn andre stortingsrepresentanter. I motsetning til effekten for gjenvalg har sammenhengen her også endret seg betraktelig over tid. Det er rimelig å tro at det er endringer i mulighetsstrukturen som har gjort seg gjeldende. I tråd med Bernarad Manins (1997) tese kan etterspørselen etter potensielle stortingskandidater ha skiftet fra lojale partiaktivister og partibyråkrater til såkalte «mediaeksperter». Kravet om å kunne opptre offentlig, fremføre et politisk budskap og beherske media har blitt stadig viktigere med årene (Narud og Valen 2006). Det har slått svært negativt ut for personer med utelukkende lokal ungdomspolitisk bakgrunn, men positivt ut for dem som i tillegg har nasjonal bakgrunn.

Implikasjonene av funnene gjort her er at de endrede kriteriene for nominasjonen ikke bare påvirker dine muligheter til å bli nominert, men også dine sjanser for bli *renomинert*. Representanter som kun har lokal ungdomspolitisk bakgrunn opplever høyere grad av utskiftning, muligens fordi de ikke egner seg like godt i dagens politiske hverdag. Som Østerud, Engelstad og Selle (2003: 127) poengterer; «den som vil ha innflytelse må tilpasse seg massemedienes form». Dette gjelder både partier og enkeltpersoner. Politikere vet at de må kunne takle media for å nå toppen både i partiet og politikken generelt. Partiene vet at de trenger politikere som er gode retorikere for å kunne gjøre det bra ved valg. Denne gjensidige utviklingen har skapt et politisk klima som er perfekt for den tidligere nasjonale ungdomspolitikeren.

I tillegg utfordres hypotesen om hvor viktig lokal forankring er for å bli nominert. Narud og Valen (2006: 384) hevder at den viktigste profesjonaliseringsarenaen for norske stortingspolitikere er deltakelse i lokal- og regionalpolitikken. Denne oppgaven peker i en annen retning. I dag er nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn en vel så viktig faktor. Den viktigste politiske erfaringen til Åsmund Aukrust (Ap) og Henrik Asheim (H) er ikke fra fylkestinget i Akershus. Den er fra AUF og Unge Høyre.

Regjeringsmedlemskap

Følger vi Schlesingers (1966) rammeverk kan politikere ikke bare utvise ambisjoner om gjenvalg, men også ønsker om høyere politiske posisjoner. Det beste målet på slike progressive ambisjoner for norske stortingsrepresentanter er deres eventuelle regjeringsmedlemskap. I oppgavens tredje analyse finner jeg at effekten av nasjonal ungdomspolitisk bakgrunn på stortingspolitikeres sannsynlighet for å bli utnevnt til regjering er svært sterk. Den er derimot relativt ubetydelig for representanter med lokal

bakgrunn.

Det er selvsagt et spørsmål hvorvidt dette fanger opp politikernes ambisjoner eller muligheter. En åpenbar utfordring med operasjonaliseringen er at vi kun måler positive tilfeller. Vi vet ingenting om hvor mange politikere som *ønsket* å sitte i regjering, kun hvem som havnet der. Et sentralt poeng hos Schlesinger (1966) er imidlertid at en persons ambisjoner nettopp formes av hans muligheter. De fleste stortingsrepresentanter vil nok takke ja til en plass i regjering hvis de får tilbud om det, men noen av dem vil posisjonere seg bedre på veien dit.

Det at vi fanger opp økte ambisjoner over tid innebærer at mulighetsstrukturen må ha endret seg. Det er ikke overraskende hvis fremveksten av media har hatt stor betydning her. I tillegg er det plausibelt at veksten i antall statssekretærer, i det minste delvis, har vært et svar på en stadig mer kompleks politisk virkelighet. Det har igjen bidratt til øke sjansene for å bli utnevnt til regjering. Funnene i denne delen av oppgaven viser likevel klart og tydelig at disse økte mulighetene ikke har slått likt ut for alle. I dagens mediafokuserte og komplekse verden er det et sterkt behov for gode retorikere og profesjonaliserte politikere i regjeringsapparatet. Igjen er dette et politisk landskap som passer den tidligere nasjonale ungdomspolitikeren svært godt.

Prediksjonsanalyse

Prediksjonsanalysen i kapittel 6 illustrerer viktigheten av å validere statistiske modeller. Det er kun den siste analysen om regjeringmedlemskap som predikerer noenlunde bra. De to andre analysene som er gjennomført her bør derfor suppleres med andre variabler dersom gode prediksjoner er formålet. Økonomiske incentiver, erfaring fra andre områder i politikken, valgmessige faktorer (størrelse på valgkretsene og valgmargen) og individuelle kjennetegn kan her være naturlig å trekke inn (se blant annet Diermeier, Keane og Merlo 2005; Hall og Houweling 1995; Jaramillo 2008). Ungdomspolitisk bakgrunn har ingen påvirkning på prediksjonskraften til analysen for karrierevalg, gir kun en marginal forbedring i analysen for karrierelengde, men en tydelig forbedring i modellene for regjeringsmedlemskap.

7.3 «Broiler-tinget»

I sin klassiske studie svarer Hellevik (1969) et ubetinget ja på spørsmålet om det norske stortingsrepresentanter er en sosial elite. Det er de fortsatt. Som nevnt i teorikapittelet er det ingen nasjonalforsamlinger som er et «speilbilde» av befolkningen. Det finnes likevel

grader av representativitet (Narud og Valen 2006: 306). Norge har tradisjonelt vært regnet som et relativt egalitært land også når det gjelder politiske eliter (Putnam 1976).

Som valgforsker Bernt Aardal har påpekt er Norge likevel «det eneste landet i vår del av verden uten noen form for personvalg i valg til nasjonalforsamlingen» (NRK 2009). Dermed er det utelukkende partienes medlemmer som bestemmer hvilke personer som skal representere oss på Stortinget. I takt med den drastiske nedgangen i partienes medlemstall er det også klart at dette selektoratet utgjør en stadig mindre del av elektoratet. Føyer vi på at man helst skal ha vært sentralstyremedlem i et ungdomsparti for å bli statsråd eller statssekretær står vi igjen med en ganske liten andel av befolkningen.

Det er dels et normativt standpunkt om denne utviklingen er bra eller dårlig for demokratiet. Det finnes likevel noen momenter som det er verdt å reflektere over. Sveinung Rotevatn (V) og Thorbjørn Røe Isaksen (H) er utvilsomt dyktige politikere og gode debattanter. Men de har gjort lite annet i livet enn å drive med politisk arbeid.¹ Erfaringer fra arbeidslivet eller andre områder i samfunnet kan for det første være viktig for å fatte gode politiske beslutninger. I tillegg er det fullt mulig at vi har fått bedre og mer profesjonelle politikere, men hva skjer hvis dette går på bekostning av deres legitimitet? Er dette representanter som folk vil «kjenne seg igjen i», og hva har det å si for tilliten til det politiske systemet hvis de ikke gjør det? Dette er ikke bare normative vurderinger, men spørsmål som det er viktig å få svar på.

7.4 Videre forskning

Denne masteroppgaven representerer et første skritt på veien for å undersøke betydningen av ungdomspolitisk bakgrunn på fremtidige politiske karrierer. Jeg har dokumentert at det finnes en slik sammenheng, og diskutert noen plausible forklaringer. Det er likevel ingen garanti for at noen av disse er riktige eller uttømmende.

Å dykke dypere ned i potensielle årsaksforklaringer er et naturlig utgangspunkt for videre forskning. Det kan være særlig interessant å måle effekten av media opp mot indikatorer på en mer kompleks politisk virkelighet. En mer nyansert analyse av regjeringsmedlemskap vil også kunne dra fordel av å skille mellom statsråder og statssekretærer. Dette kan gjøres ved å ta i bruk NSDs Statsrådsarkiv og Statssekretærarkiv.

Avslutningsvis kan det igjen nevnes at kausalmekanismen vi studerer her ikke

¹I rettferdighetens navn skal det sies at Rotevatn er utdannet jurist og Røe Isaken har en mastergrad i statsvitenskap. Poenget står seg likevel. Begge to gikk rett fra lederverv i sine ungdomspartier til en stortingsplass.

nødvendigvis starter med ungdomspolitisk bakgrunn. Det kan være slik at fremtidige statsledere søker seg til toppverv i ungdomspartiene fordi de allerede er naturlige ledere. I så fall har Michels (1962) rett i sin teori om oligarkiets jernlov. Det får vi dessverre ikke svaret på i denne oppgaven.

Som forskere er det likevel ingen grunn til å hvile på laurbærene. Mye tyder på at den eksisterende litteraturen om rekrutteringen av kandidater til Stortinget må oppdateres med nye perspektiver på betydningen av ungdomspolitisk bakgrunn. Forhåpentligvis blir denne studien den første av mange på feltet.

Bibliografi

- Achen, Christopher (jan. 2005). «Let's Put Garbage-Can Regressions and Garbage-Can Probits Where They Belong». i: *Conflict Management and Peace Science* 22.4, s. 327–339.
- Achen, Christopher H. (jul. 2000). «Why Lagged Dependent Variables Can Suppress the Explanatory Power of Other Independent Variables». i: *Proceedings of Annual Meeting of the Political Methodology Section of the American Political Science Association* 20. - 22. jul. 2000. University of California.
- (jun. 2002). «Toward a new political methodology: Microfoundations and ART». i: *Annual Review of Political Science* 5.1, s. 423–450.
- Allen, Peter (2012). *Career politicians are elected young, promoted quickly and dominate the highest offices of state*. <http://blogs.lse.ac.uk/politicsandpolicy/archives/24482> (sjekket 14.01.2014).
- Allern, Elin H., Rune Karlsen og Hanne Marthe Narud (2013). «Stortingets sosiale sammensetning». i: *Stortingets historie 1965-2014*. Utg. av Hanne Marthe Narud, Knut Heidar og Tore Grønlie. Manuskript forelagt for publisering.
- Allern, Sigurd (2004). «Fra politikermakt til journalistmakt». i: *I valgkampens hete*. Utg. av Bernt Aardal, Anne Krogstad og Hanne Marthe Narud. Oslo: Universitetsforlaget.
- Allison, Paul (2013). *When Can You Safely Ignore Multicollinearity?* <http://www.statisticalhorizons.com/multicollinearity> (sjekket 21.05.2014).
- Bakken, Anders (2013). *Ungdata. Nasjonale resultater 2010 - 2012*. NOVA Rapport 10/13. Oslo: Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring.
- Barber, Stephen (feb. 2014). «Arise, Careerless Politician: The Rise of the Professional Party Leader». i: *Politics* 34.1, s. 23–31.
- Beck, Nathaniel (jun. 2001). «Time-Series-Cross-Section Data: What Have We Learned in the Past Few Years?» i: *Annual Review of Political Science* 4.1, s. 271–293.
- Beck, Nathaniel og Jonathan N. Katz (sep. 1995). «What to do (and Not to Do) with Time-Series Cross-Section Data». i: *American Political Science Review* 89.03, s. 634–647.

- Best, Henrich og Maurizio Cotta (2000). *Parliamentary Representatives in Europe 1848-2000: Legislative Recruitment and Careers in Eleven European Countries*. Oxford University Press, USA.
- Borchert, Jens og Jürgen Zeiss (2004). *The Political Class in Advanced Democracies: A Comparative Handbook*. Oxford University Press, USA.
- Box-Steffensmeier, Janet M. og Bradford S. Jones (2004). *Event History Modeling: A Guide for Social Scientists*. Cambridge University Press.
- Brambor, T, William Roberts Clark og Matt Golder (mai 2005). «Understanding Interaction Models: Improving Empirical Analyses». i: *Political Analysis* 14.1, s. 63–82.
- Brier, Glenn W. (1950). «Verification of Forecasts Expressed in Terms of Probability». i: *Monthly Weather Review* 78 (1), s. 1.
- Bruter, Michael og Sarah Harrison (okt. 2009). «Tomorrow's Leaders?: Understanding the Involvement of Young Party Members in Six European Democracies». i: *Comparative Political Studies* 42.10, s. 1259–1290.
- Budge, Ian og Hans Keman (1993). *Parties and Democracy: Coalition Formation and Government Functioning in Twenty States*. Oxford University Press.
- Chambers, John M. bl. a. (1983). *Graphical Methods for Data Analysis*. Duxbury Press.
- Diermeier, Daniel, Michael Keane og Antonio Merlo (2005). «A Political Economy Model of Congressional Careers». i: *The American Economic Review* 95.1, s. 347–373.
- Eliassen, Kjell A. og Marit Sjøvåg Marino (2000). «Democratization and Parliamentary Elite Recruitment in Norway 1848-1996». i: *Parliamentary Representatives in Europe 1848-2000: Legislative Recruitment and Careers in Eleven European Countries*. Utg. av Henrich Best og Maurizio Cotta, s. 330–339.
- Eliassen, Kjell A. og Mogens N. Pedersen (1978). «Professionalization of Legislatures: Long-Term Change in Political Recruitment in Denmark and Norway». i: *Comparative Studies in Society and History* 20.2, s. 286–318.
- Elster, Jon (2007). *Explaining Social Behavior: More Nuts and Bolts for the Social Sciences*. Cambridge University Press.
- Greenhill, Brian, Michael D. Ward og Audrey Sacks (okt. 2011). «The Separation Plot: A New Visual Method for Evaluating the Fit of Binary Models». i: *American Journal of Political Science* 55.4, s. 991–1002.
- Hall, Richard L. og Robert P. van Houweling (1995). «Avarice and Ambition in Congress: Representatives' Decisions to Run or Retire from the U.S. House». i: *The American Political Science Review* 89.1, s. 121–136.

- Hastie, Trevor, Robert Tibshirani og Jerome Friedman (2008). *The Elements of Statistical Learning: Data Mining, Inference, and Prediction*. Springer.
- Hellevik, Ottar (1969). *Stortinget - en sosial elite?* Oslo: Pax forlag.
- Herron, Michael C. (1999). «Postestimation Uncertainty in Limited Dependent Variable Models». i: *Political Analysis* 8 (1), s. 83–98.
- Hibbing, John R. (1991). *Congressional Careers: Contours of Life in the U.S. House of Representatives*. The University of North Carolina Press.
- Hooghe, Marc, Dietlind Stolle og Patrick Stouthuysen (mar. 2004). «Head Start in Politics: The Recruitment Function of Youth Organizations of Political Parties in Belgium (Flanders)». i: *Party Politics* 10.2, s. 193–212.
- James, Gareth bl. a. (2013). *An Introduction to Statistical Learning: with Applications in R*. Springer.
- Jaramillo, Felipe Botero (2008). «Ambitious career-seekers: An analysis of career decisions and duration in Latin America.» PhD avh. The University of Arizona.
- Jupskås, Anders, Elin Haugsgjerd Allern og Knut Heidar (2013). *Political Parties and Democracy: Decline or Change? A Norwegian Research Council project 2008-2013*. Institutt for statsvitenskap, Universitet i Oslo.
- Kiewiet, D. Roderick og Langche Zeng (1993). «An Analysis of Congressional Career Decisions, 1947-1986». i: *The American Political Science Review* 87.4, s. 928–941.
- Kingdon, John (1993). «Politicians, self-interest, and ideas». i: *Reconsidering the Democratic Public*. Utg. av George E. Marcus og Russell Hanson. Pennsylvania State University Press.
- King, Gary, Robert O. Keohane og Sidney Verba (1994). *Designing Social Inquiry*. Princeton University Press.
- Klassekampen (2012). *Tar nådeløst oppgjør med politikken*. <http://www.klassekampen.no/60688/article/item/null/tar-nadelost-oppgjor-med-politikken> (sjekket 04.05.2014).
- Konglevoll, Synnøve (2009). «Explaining the exit: why are incumbents not re-nominated to the Norwegian Storting?» Masteropp. Handelshøyskolen BI.
- LNU (2013). *LNUs resultatrapport 2013*.
- Long, J. Scott (1997). *Regression Models for Categorical and Limited Dependent Variables. Advanced Quantitative Techniques in the Social Sciences*. SAGE Publications, Inc.
- Madison, James (2012). «The Federalist No. 52: The House of Representatives». i: *The Essential Federalist Papers: Selected Quotes from the Essays of Alexander Hamilton, James Madison, and John Jay*. Utg. av William Bailey.

- Manin, Bernard (1997). *The Principles of Representative Government*. Cambridge University Press.
- Mansbridge, Jane J. (1990). «The Rise and Fall of Self-Interest in the Explanation of Political Life». i: *Beyond Self-Interest*. Utg. av Jane J. Mansbridge. University Of Chicago Press.
- Matthews, Donald R. og Henry Valen (1999). *Parliamentary Representation: The Case of the Norwegian Storting*. Ohio State University Press.
- Mayhew, David R. (1974). *Congress: The Electoral Connection, Second Edition*. Yale University Press.
- Michels, Robert (1962). *Political Parties: A Sociological Study of the Oligarchical Tendencies of Modern Democracy*. Oversatt av Eden Paul og Cedar Paul. New York: Free Press.
- Midtbø, Tor (2000). «Et spørsmål om tid: Tidsserieanalyse som et verktøy i samfunnsvitenskapen». i: *Tidsskrift for Samfunnsforskning* 41, s. 58–78.
- Narud, Hanne Marthe (2004). «Norway: Professionalization—Party-oriented and Constituency-based». i: *The Political Class in Advanced Democracies: A Comparative Handbook*. Utg. av Jens Borchert og Jürgen Zeiss. Oxford University Press, USA.
- (2008). «Partienes nominasjoner: Hvem deltar? Og spiller det noen rolle?» i: *Tidsskrift for samfunnsforskning* 49 (4), s. 543–573.
- Narud, Hanne Marthe, Mogens N. Pedersen og Henry Valen (2002). *Party Sovereignty and Citizen Control: Selecting Candidates for Parliamentary Elections in Denmark, Finland, Iceland and Norway*. University Press of Southern Denmark.
- Narud, Hanne Marthe og Henry Valen (2006). «Det norske Storting: Et «folketing» eller en samling «politiske broilere»?» i: *Norsk statsvitenskapelig tidsskrift* 04, s. 360–392.
- (2008). «The Norwegian Storting: “People’s Parliament” or Coop for “Political Broilers”?» i: *World Political Science Review* 4.2.
- Norris, Pippa, red. (1997). *Passages to Power: Legislative Recruitment in Advanced Democracies*. Cambridge University Press.
- NRK (2009). *Meningsløst å stryke under valget*. <http://www.nrk.no/norge/meningslost-a-stryke-under-valget-1.6780505> (sjekket 15.03.2014).
- NSD (2013). *Skolevalgresultat - Landsoversikt*. <http://www.samfunnsveven.no/skolevalg/resultat/landsoversikt> (sjekket 15.04.2014).
- Pennings, Paul, Hans Keman og Jan Kleinnijenhuis (2005). *Doing Research in Political Science: An Introduction to Comparative Methods and Statistics*. SAGE Publications Ltd.

- Plumper, Thomas, Vera E. Troeger og Philip Manow (mar. 2005). «Panel data analysis in comparative politics: Linking method to theory». i: *European Journal of Political Research* 44.2, s. 327–354.
- Pomper, Gerald M. (1975). «Ambition in Israel: A Comparative Extension of Theory and Data». i: *The Western Political Quarterly* 28.4, s. 712–732.
- Poutvaara, Panu og Tuomas Takalo (feb. 2007). «Candidate quality». i: *International Tax and Public Finance* 14.1, s. 7–27.
- Putnam, Robert D. (1976). *The Comparative Study of Political Elites*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- R Core Team (2014). *R: A Language and Environment for Statistical Computing*. R Foundation for Statistical Computing. Vienna, Austria.
- Regjeringen (2014a). *Antall norske regjeringspolitikere 1814-*. http://www.regjeringen.no/nb/om_regjeringen/tidligere/oversikt/departementer_embeter/embeter/norske-regjeringspolitikere-siden-1814.html?id=545536 (sjekket 18.04.2014).
- (2014b). *Statssekretærer i norske departementer*. http://www.regjeringen.no/nb/om_regjeringen/tidligere/oversikt/departementer_embeter/statssekretarer-1945-.html?id=0. (sjekket 18.04.2014).
- Ringkjøb, Hans-Erik og Jacob Aars (2010). *Nominering og konstituering i norske kommunar*. Bergen: Uni Rokkansenteret.
- Schlesinger, Joseph A. (1966). *Ambition and Politics: Political Careers in the United States*.
- (1994). *Political Parties and the Winning of Office*. University of Michigan Press.
- Schrodt, P. A. (mar. 2014). «Seven deadly sins of contemporary quantitative political analysis». i: *Journal of Peace Research* 51.2, s. 287–300.
- Schwindt-Bayer, Leslie A. (jun. 2005). «The Incumbency Disadvantage and Women's Election to Legislative Office». i: *Electoral Studies* 24.2, s. 227–244.
- Skog, Ole-Jørgen (2004). *Å forklare sosiale fenomener. En regresjonsbasert tilnærming*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- SSB (2014). *Stortingsvalget. Valgte representanter*. <https://www.ssb.no/statistikbanken/> (sjekket 14.01.2014).
- Stock, James H. og Mark W. Watson (2010). *Introduction to Econometrics*. 3. utg. Addison-Wesley Series in Economics. Addison-Wesley.
- Stortinget (2013a). *Innvalgte fra 1945 -*. <https://stortinget.no/no/Representanter-og-komiteer/Representantene/Innvalgte-fra-1945--/> (sjekket 24.04.2014).
- (2013b). *Stortingets datatjeneste*. <http://data.stortinget.no/> (sjekket 07.05.2014).

- Thesen, Gunnar (2004). «Parti, velgere, media og politikk. Innflytelse på Stortingets dagsorden gjennom representasjon og agendasetting 1985-2001». Hovedfagsoppgave. Institutt for sammenliknende politikk, Universitetet i Bergen.
- Valen, Henry (1966). «The Recruitment of Parliamentary Nominees in Norway». i: *Scandinavian Political Studies* 1, s. 121–166.
- VG (2013). *Per Sandberg sier nei til regjering*. <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/solberg-regjeringen/per-sandberg-sier-nei-til-regjering/a/10144425/> (sjekket 14.04.2014).
- Weber, Max (1946). *From Max Weber: Essays in Sociology*. Utg. av H. H. Gerth og C. Wright Mills. Oversatt og med en innl. skrev. av C. Wright Mills H. H. Gerth. New York: Oxford University Press.
- Ødegård, Guro (2009). «Når idealismen falmer. Politisk engasjement fra ungdomstid til ungt voksenliv». i: *Tidsskrift for samfunnsforskning*, s. 131–160.
- Ødegård, Guro og Frode Berglund (des. 2008). «Political participation in late modernity among Norwegian youth: an individual choice or a statement of social class?» i: *Journal of Youth Studies* 11.6, s. 593–610.
- Østerud, Øyvind, Fredrik Engelstad og Per Selle (2003). *Makten og demokratiet. En sluttbok fra Makt- og demokratiutredningen (1998-2003)*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Aardal, Bernt (2003). *Velgere i villrede... En analyse av stortingsvalget 2001*. Oslo: N.W.Damm & søn.
- red. (2007). *Norske velgere: En studie av stortingsvalget 2005*. Oslo: Damm.
- Aardal, Bernt, Maria Høstmark og Bengt Oscar Lagerstrøm (2007). *Valgundersøkelsen 2005*. Oslo: Statistisk sentralbyrå.
- Aardal, Bernt, Anne Krogstad og Hanne Marthe Narud, ed. (2004). *I valgkampens hete*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Aars, Jacob (2000). «Demotiverte og uansvarlige folkevalgte. Politiske ambisjoner blant norske stortingsrepresentanter». i: *Kommunal økonomi och politik* 4 (4), s. 29–51.

Vedlegg A. Tabeller og figurer

Tabell 1: Antall ungdomspolitikere 1945 - 2013

Stortingsperiode	Nasjonal bakgrunn	Lokal bakgrunn	Kun lokal bakgrunn
1945	2	16	15
1949	3	24	22
1953	6	32	28
1957	9	39	31
1961	8	39	32
1965	12	47	36
1969	12	49	38
1973	15	48	37
1977	14	53	41
1981	18	51	35
1985	18	51	35
1989	26	59	37
1993	30	49	24
1997	27	47	24
2001	30	54	26
2005	36	69	33
2009	36	63	31
2013	42	60	26

Tabell 2: Log-likelihood og AIC for parametriske overlevelseshodeller

	Exponential	Weibull	Log-Normal	Log-Logistic
aic	5410.685	4785.502	4734.272	4787.062
logLik	-2704.343	-2390.751	-2365.136	-2391.531

Tabell 3: VIF-test - Gjenvalg

	Modell 1	Modell 2	Modell 4
Kjønn	1.06	1.06	1.06
Tid	1.06	1.08	1.23
Ungdom (nasjonal)		1.13	3.17
Ungdom (lokal)		1.12	2.51
Ungdom (nasjonal) \times Tid			3.36
Ungdom (lokal) \times Tid			2.80

Noter: Tabellen oppgir \sqrt{VIF}

Tabell 4: VIF-test - Regjering

	Modell 1	Modell 2	Modell 4
Kjønn	1.06	1.07	1.07
Tid	1.06	1.09	1.28
Ungdom (nasjonal)		1.13	3.16
Ungdom (lokal)		1.11	2.40
Ungdom (nasjonal) \times Tid			3.33
Ungdom (lokal) \times Tid			2.68

Noter: Tabellen oppgir \sqrt{VIF}

Tabell 5: Effekten av ungdomspolitisk bakgrunn på sannsynligheten for å søke gjenvalg for hver stortingsperiode 1945 - 2009

Stortingsperiode	Nasjonal bakgrunn	Lokal bakgrunn
1945	8.23	8.07
1949	8.33	7.86
1953	8.41	7.63
1957	8.48	7.39
1961	8.53	7.13
1965	8.56	6.85
1969	8.57	6.56
1973	8.56	6.25
1977	8.52	5.93
1981	8.46	5.58
1985	8.38	5.22
1989	8.26	4.84
1993	8.12	4.45
1997	7.95	4.04
2001	7.75	3.62
2005	7.52	3.18
2009	7.26	2.72

Tabell 6: Effekten av ungdomspolitisk bakgrunn på stortingsrepresentantenes karrierelengde for hver stortingsperiode 1945 - 2013

Stortingsperiode	Nasjonal bakgrunn	Lokal bakgrunn
1945	-0.18	2.13
1949	-0.09	2.00
1953	-0.00	1.88
1957	0.09	1.76
1961	0.17	1.63
1965	0.26	1.51
1969	0.34	1.39
1973	0.42	1.28
1977	0.50	1.16
1981	0.57	1.04
1985	0.65	0.93
1989	0.72	0.82
1993	0.80	0.71
1997	0.87	0.59
2001	0.94	0.48
2005	1.01	0.37
2009	1.07	0.27
2013	1.14	0.16

Tabell 7: Effekten av ungdomspolitisk bakgrunn på regjeringsmedlemskap for hver stortingsperiode 1945 - 2013

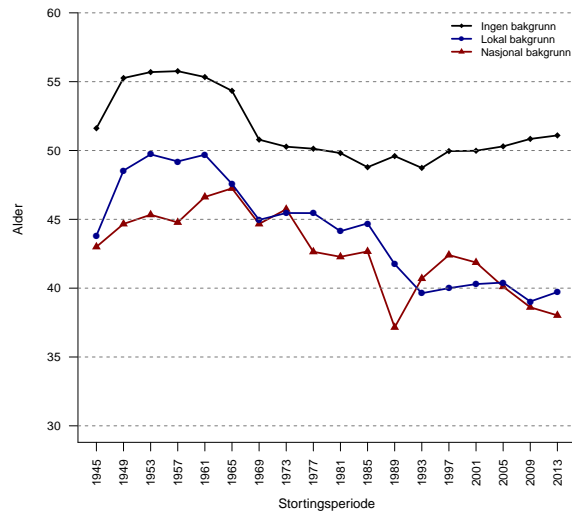
Stortingsperiode	Nasjonal bakgrunn	Lokal bakgrunn
1945	-5.56	5.97
1949	-4.02	5.82
1953	-2.38	5.68
1957	-0.64	5.53
1961	1.20	5.39
1965	3.16	5.25
1969	5.22	5.12
1973	7.39	4.98
1977	9.67	4.85
1981	12.06	4.71
1985	14.55	4.58
1989	17.13	4.46
1993	19.79	4.33
1997	22.53	4.21
2001	25.33	4.08
2005	28.19	3.96
2009	31.08	3.85
2013	33.99	3.73

Tabell 8: Antall mandater per valgkrets 1945 - 2013

	1945	1949	1953	1957	1961	1965	1969	1973	1977	1981	1985	1989	1993	1997	2001	2005	2009	2013
Østfold	6	6	8	8	8	8	8	8	8	8	8	9	8	8	8	9	9	9
Akershus	7	7	7	7	7	7	7	10	10	10	12	15	14	14	15	16	16	17
Oslo	7	7	13	13	13	13	13	15	15	15	15	16	17	17	16	17	17	19
Hedmark	7	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	9	8	8	8	7
Oppland	6	6	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Buskerud	5	5	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	8	7	7	7	9	9
Vestfold	4	4	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	8	7	7
Telemark	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	8	7	7	7	7	6
Aust-Agder	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Vest-Agder	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6
Rogaland	5	5	10	10	10	10	10	10	10	10	10	12	11	12	11	13	13	14
Hordaland	8	8	10	10	10	10	10	15	15	15	15	16	15	16	17	15	15	16
Bergen	5	5	5	5	5	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sogn og Fjordane	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4
Møre og Romsdal	7	7	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	9	9
Sør-Trøndelag	6	6	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Nord-Trøndelag	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	5
Nordland	8	8	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	10	10
Trøns	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	7	6
Finnmark	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5
Halden, Sarpsborg, Fredrikstad, Moss, Drøbak	4	4																5
Hamar, Kongsvinger, Lillehammer, Gjøvik	3	3																
Hønefoss, Drammen, Kongsberg	3	3																
Holmestrand, Horten, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Stavern	4	4																
Notodden, Skien, Porsgrunn, Brevik, Kragerø, Risør, Arendal, Grimstad	5	5																
Kristiansund, Mandal, Flekkefjord, Stavaanger, Haugesund	7	7																
Alesund, Molde, Kristiansund	3	3																
Trondhjem og Levanger	5	5																
Bodø, Narvik, Trømsø, Hammerfest, Vardø, Vadsø	4	4																

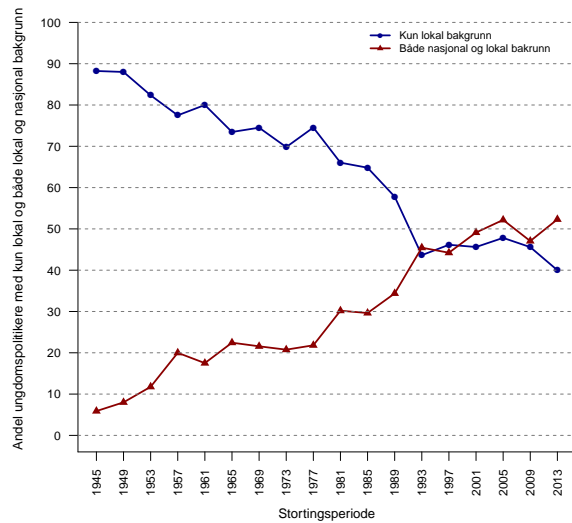
Kilde: Statistisk Sentralbyrå (2014).

Figur 1: Alder og ungdomspolitisk bakgrunn 1945 - 2013

Kilde: NSDs politikerarkiv, samt egne data samlet inn fra Stortingets nettside (Stortinget 2013a).

Figur 2: Andel ungdomspolitikere med henholdsvis lokal og både lokal og nasjonal bakgrunn 1945 - 2013

Kilde: Egne data samlet inn fra Stortingets nettside (Stortinget 2013a).

Vedlegg B. Robusthetstester

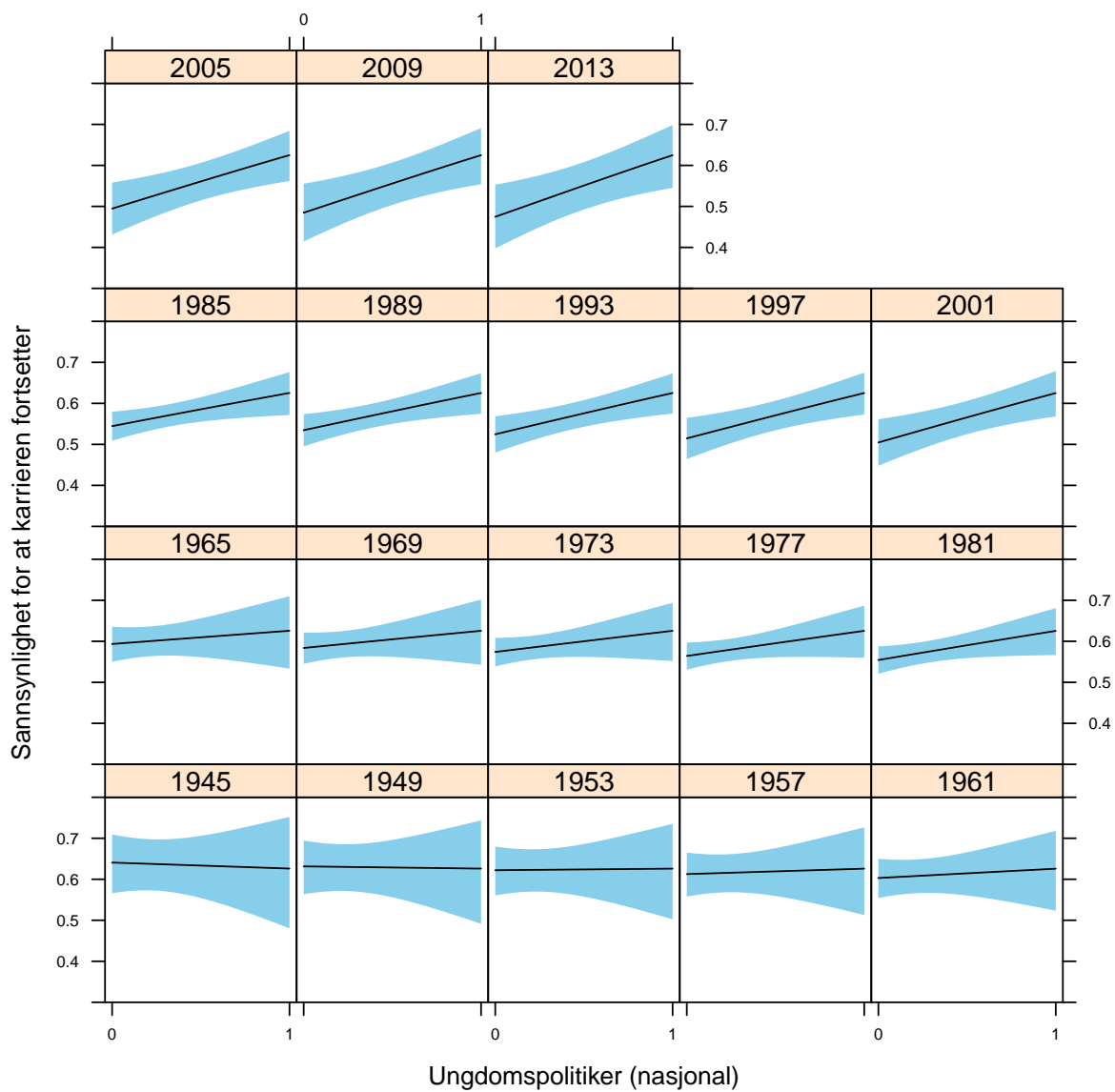
Tabell 9: Cox proporsjonal risiko modeller med antall tjenestegjorte perioder og endt stortingskarriere som avhengig variabel

	(1) Basis	(2) Standard	Faste effekter	Tidsinteraksjoner
Kjønn (kvinne)	0.981 (0.853,1.129)	1.012 (0.881,1.164)	1.021 (0.897,1.162)	1.018 (0.88,1.177)
Tid	1.006 (0.992,1.02)	0.998 (0.983,1.013)		1.005 (0.988,1.021)
Ungdom (nasjonal)		1.368** (1.018,1.837)	1.255* (0.959,1.642)	0.903 (0.415,1.964)
Ungdom (lokal)		1.452*** (1.229,1.716)	1.506*** (1.288,1.76)	2.27*** (1.544,3.338)
Ungdom (nasjonal) × Tid				1.041 (0.981,1.104)
Ungdom (lokal) × Tid				0.956** (0.918,0.997)
log-likelihood null	-5719.42	-5719.42	-3090.01	-5719.42
log-likelihood	-5719.03	-5696.84	-3069.87	-5693.28
AIC	11442.05	11401.68	6145.74	11398.56
N	2780	2780	2780	2780
Antall hendelser	944	944	944	944

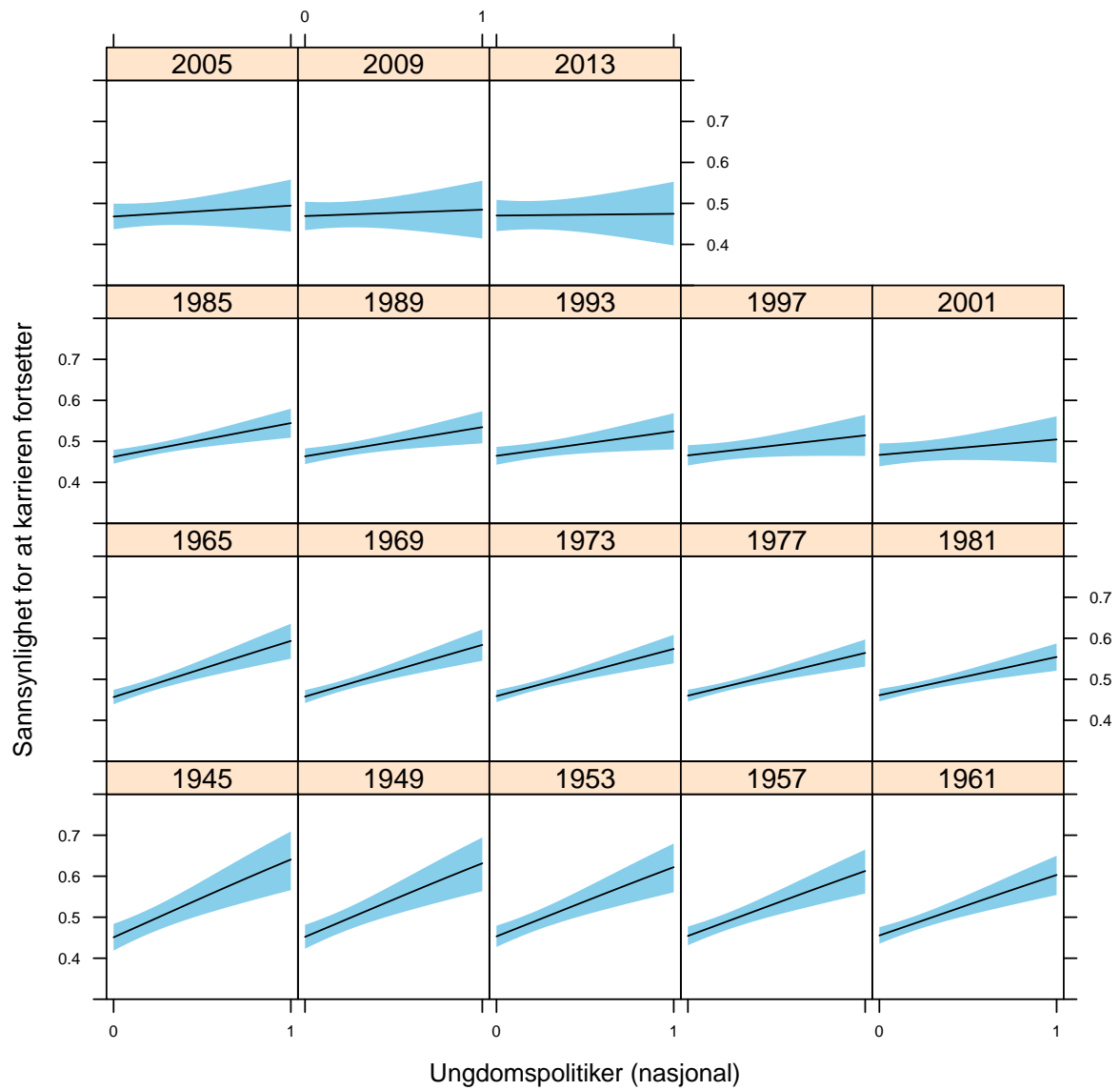
Noter: *** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$. Estimer er oppgitt i overlevsesrater. HAC konsistente standardfeil.

95 prosents konfidensintervall i paranteser. Modell 3 er stratifisert på stortingsperiode.

Figur 3: Sannsynlighet for at karrieren fortsetter Cox-model - Nasjonal bakgrunn

Figur 4: Sannsynlighet for at karrieren fortsetter Cox-model - Lokal bakgrunn

Tabell 10: Log-normal overlevelsesregresjoner med individspesifikk heterogenitet

	(1) Basis	(2) Standard	(3) Faste effekter	(4) Tidsinteraksjoner
Konstantledd	0.63*** (0.569,0.697)	0.44*** (0.414,0.468)	1.339*** (1.149,1.56)	0.696*** (0.599,0.809)
Kjønn (kvinne)	1.369*** (1.19,1.575)	1.114 (0.906,1.37)	1.078 (0.844,1.376)	1.461*** (1.196,1.784)
Tid	0.94*** (0.931,0.95)	0.983*** (0.983,0.984)	0.843** (0.718,0.988)	0.93*** (0.916,0.944)
Ungdom (nasjonal)		0.915 (0.656,1.278)	0.405*** (0.348,0.471)	0.826 (0.502,1.36)
Ungdom (lokal)		0.71*** (0.631,0.798)	0.365*** (0.321,0.416)	1.22 (0.909,1.636)
Ungdom (nasjonal) × Tid				1.032* (0.998,1.068)
Ungdom (lokal) × Tid				0.965*** (0.942,0.988)
scale	0.129	0.304	0.099	0.126
log-likelihood	-220.61	-816.72	33.05	-193.23
AIC	2361.5	NaN	1834.15	2316.43
N	2780	2780	2780	2780

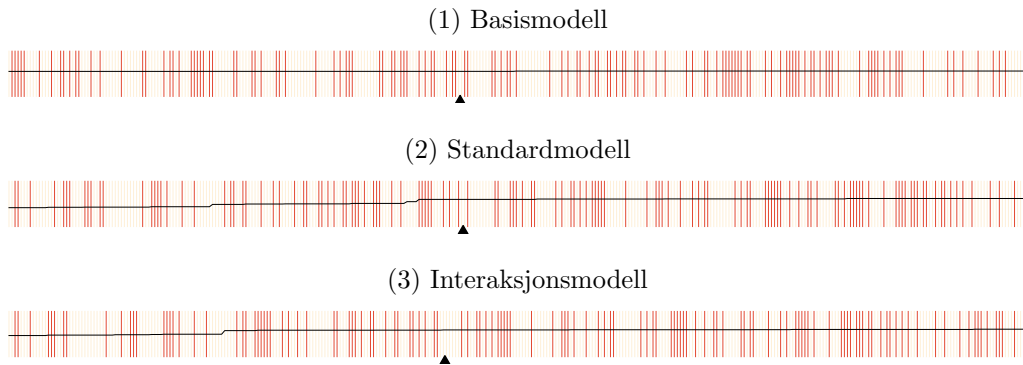
Noter: *** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$. Estimerer er oppgitt i risiko-rater. Random effects (frailty) på person-id.
95 prosenters konfidensintervall i paranteser.

Tabell 11: Log-normal overlevelsesregresjoner med partispesifikk heterogenitet

	(1) Basis	(2) Standard	(3) Faste effekter	(4) Tidsinteraksjoner
Konstantledd	0.446*** (0.283,0.704)	0.451*** (0.276,0.736)	1.12*** (1.032,1.215)	0.468*** (0.286,0.767)
Kjønn (kvinne)	1.181*** (1.086,1.284)	1.147*** (1.056,1.247)	0.801*** (0.71,0.903)	1.149*** (1.057,1.248)
Tid	0.984*** (0.977,0.992)	0.991** (0.983,0.998)	0.842*** (0.775,0.915)	0.987*** (0.978,0.995)
Ungdom (nasjonal)		0.808*** (0.715,0.914)	0.641 (0.354,1.162)	0.909 (0.63,1.312)
Ungdom (lokal)		0.833*** (0.765,0.907)	0.489** (0.27,0.886)	0.664*** (0.543,0.813)
Ungdom (nasjonal) × Tid				0.988 (0.96,1.017)
Ungdom (lokal) × Tid				1.022** (1.004,1.041)
scale	0.668	0.658	0.622	0.657
log-likelihood	-2288.22	-2261.85	-2156.6	-2258.86
AIC	4602.7	4554.49	4376.22	4552.51
N	2780	2780	2780	2780

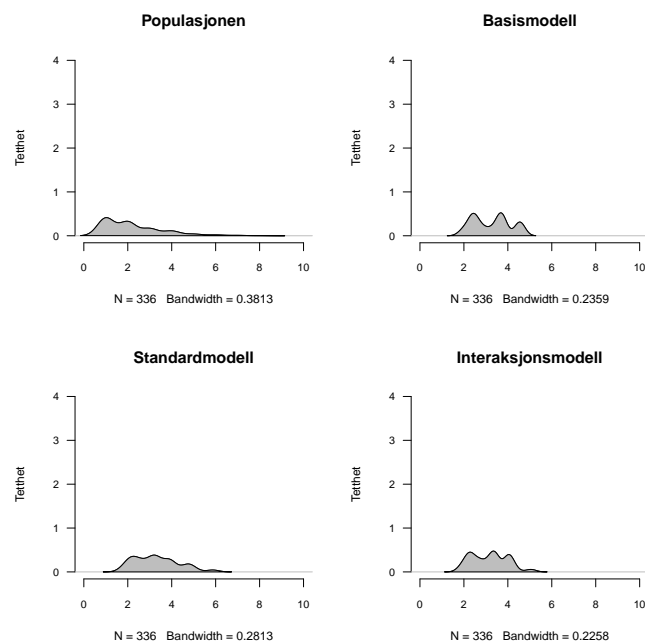
Noter: *** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.1$. Estimerer er oppgitt i risiko-rater. Random effects (frailty) på parti-id.
95 prosenters konfidensintervall i paranteser.

Figur 5: Prediksjoner for karriereslutt - Cox-modell

Note: Modell 1-3 har AUC-skårer på 0.517 og 0.553 og 0.561, Brier-skårer på 0.266 og 0.264 og 0.268 og ePCP-skårer på 0.487, 0.495 og 0.489. De predikerer henholdsvis 187, 186 og 192 hendelser. Riktig antall hendelser er 130.

Figur 6: Predikerte out-of-sample verdier for karrierelengde - Partispesifikk heterogenitet

Note: De tre modellene har MRSE-verdier på henholdsvis 0.00472, 0.00483 og 0.00452.

Vedlegg C. Datasett og R-script.

Datasettet som brukes i denne oppgaven er laget med en rekke mengde R-script. I dette vedlegget er scriptene for modellene i kapittel 5 og 6, samt for koding av ungdomspolitisk bakgrunn fra Stortings-nettsider lagt ved. Datasett og andre R-script for oppgaven finnes i Dropbox-mappen <https://www.dropbox.com/sh/3qcrs5uhc0riv71/AAALQHBVBHSQnhGuWjDvf1cYa>. De kan også fås tilsendt ved å kontakte forfatteren på eilertsen.aleksander@gmail.com.

```
1 ##### ANALYSE (MODELLER TIL KAPITTEL 5 OG 6)
2 #####
3
4 rm(list=ls())
5 # Laster inn datasett og relevante pakker og funksjoner -----
6 load("Data/masterData.rda")
7 source("Functions/predEval.r");
8
9 # Gjenvalgs-analyse -----
10 seekersData <- masterData[~which(masterData$died==1),]
11 seekersData <- seekersData[~which(seekersData$period==2013),]
12
13 InSampleSeekers <- seekersData[which(seekersData$period %in% seq(1945, 2001,4)),]
14 OutSampleSeekers <- seekersData[which(seekersData$period %in% c(2005,2009)),]
15
16 # Variabler
17 regVars <- seekers ~ gender + time
18 model <- glm(regVars, data=seekersData, family=binomial(link = "logit"))
19
20 # Modeller
21 modelSeekersBase <- glm(regVars, data=seekersData, family=binomial(link = "logit"))
22 modelSeekersBoth <- update(modelSeekersBase, .~. + youthCen +youthLoc)
23 modelSeekersFE <- glm(seekers ~ gender + time + youthCen +youthLoc +as.factor(time)-1,
24                       data=seekersData, family=binomial(link = "logit") )
25 modelSeekersTimeInt <- update(modelSeekersBase, .~. + youthCen+youthLoc+youthCen:time+youthLoc:time)
26
27 #Log-likelihood og AIC
28 sapply(list(modelSeekersBase, modelSeekersBoth, modelSeekersFE, modelSeekersTimeInt), logLik)
29 sapply(list(modelSeekersBase, modelSeekersBoth, modelSeekersFE, modelSeekersTimeInt), AIC)
30
31
32 # Prediksjonsmodeller
33 regVars <- seekers ~ gender +time
34 modelInBaseSeekers <- glm(regVars, data=InSampleSeekers, family=binomial(link = "logit"))
35 modelInBothSeekers <- update(modelInBaseSeekers, .~. + youthCen +youthLoc)
36 modelInBothSeekers <- update(modelInBaseSeekers, .~. + youthCen +youthLoc+youthCen:time+youthLoc:time)
37
38 # Prediksjonsevaluering
39 length(which(InSampleSeekers$seekers==1))
40 predEval(list(modelInBaseSeekers, modelInBothSeekers, modelInBothSeekers),
41          data=InSampleSeekers, eventVar="seekers" )
42
```

```

43 length(which(OutSampleSeekers$seekers==1))
44 predEval(list(modelInBaseSeekers, modelInBothSeekers, modelInBothSeekers),
45           data=OutSampleSeekers, eventVar="seekers")
46
47
48
49 # Karrierelengde-analyse -----
50 rm(list=ls())
51 load("Data/masterData.rda")
52 source("Functions/predEval.r");
53 durationData <- masterData[~which(masterData$died==1),]
54
55 InSampleDur<- durationData[which(durationData$period %in% seq(1945, 2005,4)).]
56 OutSampleDur <- durationData[which(durationData$period %in% c(2009,2013)).]
57 InSampleCox<- durationData[which(durationData$period %in% seq(1945, 2001,4)).]
58 OutSampleCox <- durationData[which(durationData$period %in% c(2005,2009)).]
59
60 # Larger "duration"-variabel
61 durationData$termStart <- durationData$term -1
62 durationData$termEnd <- durationData$term +1
63 dur <- with(durationData, Surv(termStart, term, event))
64 durWeib <- with(durationData, Surv(term, event))
65
66
67 # Parametriske modeller -----
68 regVars <- durWeib ~1
69 expModel <- survreg(regVars, data=durationData, dist="exp", robust=TRUE)
70 weibModel <- survreg(regVars, data=durationData, dist="weib", robust=TRUE)
71 logNormalModel <- survreg(regVars, data=durationData, dist="lognormal", robust=TRUE)
72 logLogisticModel <- survreg(regVars, data=durationData, dist="loglogistic", robust=TRUE)
73 aic <- sapply(list(expModel, weibModel, logNormalModel, logLogisticModel), AIC) # Foretrekker log-normal
74 logLik <- sapply(list(expModel, weibModel, logNormalModel, logLogisticModel), logLik)
75
76
77 # log-normal modeller -----
78 regVars <- durWeib ~ gender+time+cluster(initials)
79 modelBase <- survreg(regVars, data=durationData, dist="lognormal", robust=TRUE)
80 modelBoth <- update(modelBase, .~.+ youthCen+youthLoc)
81 modelFE <- survreg(durWeib ~ cluster(initials)+gender+ youthCen+youthLoc + as.factor(time)-1,
82                   data=durationData, dist="lognormal", robust=TRUE)
83 modelTimeInt <- update(modelBoth, .~.+ time+youthCen:time+youthLoc:time)
84
85 # Prediksjon - log-normal
86 modelInBase <- survreg(Surv(term, event) ~ cluster(initials)+gender+time,
87                       data=InSampleDur, dist="lognormal", robust=TRUE)
88 modelInBoth <- update(modelInBase, .~.+ youthCen+youthLoc)
89 modelInFE <- update(modelInBase, .~.+ youthCen+youthLoc+strata(time))
90 modelInTimeInt <- update(modelInBoth, .~.+ youthCen:time+youthLoc:time)
91
92 round(mean(abs(predict(modelInBase, newdata=OutSampleDur)-OutSampleDur$term)), 2)
93 round(mean(abs(predict(modelInBoth, newdata=OutSampleDur)-OutSampleDur$term)), 2)
94 round(mean(abs(predict(modelInTimeInt, newdata=OutSampleDur)-OutSampleDur$term)), 2)
95
96 round(mean(abs(predict(modelInBase, newdata=OutSampleDur)-OutSampleDur$term))/338, 5)
97 round(mean(abs(predict(modelInBoth, newdata=OutSampleDur)-OutSampleDur$term))/338, 5)
98 round(mean(abs(predict(modelInTimeInt, newdata=OutSampleDur)-OutSampleDur$term))/338, 5)
99
100
101 # Cox-modeller -----
102 coxModelBase <- coxph(dur ~ gender+time+cluster(initials), data=durationData, ties="efron")
103 coxBoth <- update(coxModelBase, .~.+ youthCen + youthLoc)
104 coxFe <- coxph(dur~gender+youthCen + youthLoc +strata(time)+cluster(initials), data=durationData, ties=
105               "efron")
106 coxTimeInt<- update(coxBoth, .~.+ youthCen:time+ youthLoc:time)
107 coxTimeIntFe <- coxph(dur ~ gender+cluster(initials)+youthLoc+youthCen+youthCen:time+ youthLoc:time,
108                      data=durationData, ties="efron")
109
110 #Prediksjon - Cox-modeller
111 coxModelBase <- coxph( Surv(termStart, term, event)~ gender+time+cluster(initials),
112                      data=InSampleCox, ties="efron")
113 coxBoth <- update(coxModelBase, .~.+ youthCen + youthLoc)
114 coxFe <- coxph(Surv(termStart, term, event)~gender+youthCen + youthLoc +strata(time)+cluster(initials),
115               data=InSampleCox, ties="efron")

```

```

115 coxTimeInt<- update(coxBoth, .~. +youthCen:time+ youthLoc:time)
116 coxTimeIntFe <- coxph(Surv(termStart, term, event) ~ gender+cluster(initials)+youthLoc+
117     youthCen+youthCen:time+ youthLoc:time,data=InSampleCox, ties="efron")
118
119 predEvalCox(list(coxModelBase,coxBoth, coxFe,coxTimeInt,coxTimeIntFe), data=InSampleCox, eventVar="
    event")
120 predEvalCox(list(coxModelBase,coxBoth, coxTimeInt,coxTimeIntFe), data=OutSampleCox, eventVar="event")
121
122
123 # Frailty-modeller -----
124
125 #Individspesifikk - Frailty
126 regVars <- durWeib ~ gender+time+frailty(initials)
127 modelBase <- survreg(regVars, data=durationData, dist="lognormal",robust=FALSE)
128 modelBoth <- update(modelBase, .~.+ youthCen+youthLoc)
129 modelFE <- survreg(durWeib ~ frailty(initials)+gender+ youthCen+youthLoc + as.factor(time)-1,
130     data=durationData, dist="lognormal",robust=FALSE)
131 modelTimeInt <- update(modelBoth, .~.+ time+youthCen:time+youthLoc:time)
132
133 #Partispesifikk - Frailty
134 regVars <- durWeib ~ gender+time+frailty(party, sparse=FALSE)
135 modelBase <- survreg(regVars, data=durationData, dist="lognormal",robust=FALSE)
136 modelBoth <- update(modelBase, .~.+ youthCen+youthLoc)
137 modelFE <- survreg(durWeib ~ frailty(party)+gender+ youthCen+youthLoc + as.factor(time)-1,
138     data=durationData, dist="lognormal",robust=FALSE)
139 modelTimeInt <- update(modelBoth, .~.+ time+youthCen:time+youthLoc:time)
140
141 #Prediksjon - Frailty
142 modelInBase <- survreg(Surv(term,event) ~ frailty(party, sparse=FALSE)+gender+time, data=InSampleDur,
143     dist="lognormal",robust=FALSE)
144 modelInBoth <- update(modelInBase, .~.+ youthCen+youthLoc)
145 modelInFE <- update(modelInBase, .~.+ youthCen+youthLoc+strata(time))
146 modelInTimeInt <- update(modelInBoth, .~.+ youthCen:time+youthLoc:time)
147
148
149 # Regjerings-analyse -----
150
151 #Datasett
152 rm(list=ls())
153 load("Data/masterData.rda")
154 source("Functions/predEval.r");
155
156 cabMemData <- masterData[which(masterData$partyInCab==1),]
157 InSampleCab <- cabMemData[which(cabMemData$period %in% seq(1945, 2005,4)),]
158 OutSampleCab <- cabMemData[which(cabMemData$period %in% c(2009,2013)),]
159
160
161 # Variabler
162 regVars <- cabMem ~ gender +time
163
164 # Modeller
165 modelCabMemBase <- glm(regVars, data=cabMemData, family=binomial(link = "logit"))
166 modelCabMemBoth <- update(modelCabMemBase, .~.+ youthCen +youthLoc)
167 modelCabMemFE <- glm(cabMem ~ gender + youthCen +youthLoc+as.factor(time)-1,
168     data=cabMemData, family=binomial(link = "logit") )
169 modelCabMemTimeInt <- update(modelCabMemBase, .~.+ youthCen+youthLoc+time
170     +youthCen:time+youthLoc:time)
171
172 #Log-likelihood og AIC
173 sapply(list(modelCabMemBase,modelCabMemBoth, modelCabMemFE,modelCabMemTimeInt), logLik)
174 sapply(list(modelCabMemBase,modelCabMemBoth, modelCabMemFE,modelCabMemTimeInt), AIC)
175
176
177 # Prediksjons modeller -----
178 modelInBase <- glm(regVars, data=InSampleCab, family=binomial(link = "logit"))
179 modelInBoth <- update(modelCabMemBase, .~.+ youthCen +youthLoc)
180 modelInInt <- update(modelCabMemBase, .~.+ youthCen+youthLoc+time+youthCen:time+youthLoc:time)
181 listPredModels <- list(modelInBase, modelInBoth, modelInInt)
182
183
184 # Prediksjons evaluering -----
185 length(which(InSampleCab$cabMem==1))
186 predEval(listPredModels, data=InSampleCab, eventVar="cabMem")

```

```

187
188 length(which(OutSampleCab$cabMem==1))
189 predEval(listPredModels, data=OutSampleCab, eventVar="cabMem")
190
191
192
193 ##### UNGDOMSPOLITISK BAKGRUNN
194 #####
195 # S keord for ungdomspolitisk bakgrunn -----
196 partyTextCentral <- c(
197   #AUF
198   "Medlem AUFs sentralstyre", "Medlem Sentralstyret i AUF", "Sekret r AUF [0-9]{4}-[0-9]{4}",
199   "Leder AUF [0-9]{4}-[0-9]{4}", "Nestleder AUF [0-9]{4}-[0-9]{4}", "Viseformann AUF [0-9]{4}-[0-9]{4}"
200   ,
201   "Nestformann AUF [0-9]{4}-[0-9]{4}", "Formann AUF [0-9]{4}-[0-9]{4}",
202   "Sekret r AUF [0-9]{4}-[0-9]{4}",
203   "Sekret r og medlem AUFs sentralstyre",
204   "Medlem Sentralstyret i \"Venstre kommunistisk Ungdomsfylking\"",
205   "Formann (i)? \"Venstre kommunistisk Ungdomsfylking\"",
206   "Nestformann (i)? \"Venstre kommunistisk Ungdomsfylking\"",
207   #"Faglig sekretær AUF", "Skolesekret r AUF"?
208   #NSU
209   "Formann (i)? Norges [Ss]osialdemokratiske ungdomsforbund",
210   "Nestformann (i)? Norges Sosialdemokratiske Ungdomsforbund",
211   "Formann (i)? Norges Sosialdemokratiske Ungdomsforbund",
212   #NKU
213   "Sekretær Norges Kommunistiske Ungdomsforbund",
214   "Medlem Sentralstyret i Norges Kommunistiske Ungdomsforbund",
215   "Formann NKU",
216   "Sekretariatsmedlem Norges Kommunistiske Ungdomsforbund",
217   #"Redaktør Norges Kommunistiske ungdomsforbunds avis",
218   #SU
219   "Leder Sosialistisk [uU]ngdom (SU)", "Leder SU [0-9]{4}-[0-9]{4}",
220   "Nestleder Sosialistisk [uU]ngdom", "Nestleder SU [0-9]{4}-[0-9]{4}",
221   "Organisasjonssekretær SU", "Organisasjonssekretær Sosialistisk Ungdom",
222   "Leder og organisasjonssekretær SU",
223   "Medlem Arbeidsutvalget i SU", "Medlem Sentralstyret for SU",
224   "Medlem Sentralstyret i Sosialistisk Ungdom", "Medlem SUs sentralstyre",
225   #KrFU
226   "Leder KrFU [0-9]{4}-[0-9]{4}", "Leder Kristelig Folkepartis Ungdom",
227   "Formann Kristelig Folkepartis Ungdom", "Nestleder Kristelig Folkepartis Ungdom",
228   "Nestformann KrFU", "Nestleder KrFU [0-9]{4}-[0-9]{4}",
229   "Formann Kristelig Folkepartis [Uu]ngdoms landsstyre",
230   "Medlem KrFUs Sentralstyre", "Medlem Sentralstyret i KrFU",
231   "Medlem Sentralstyret i Kristelig Folkepartis Ungdom",
232   "Medlem KrFUs landsstyre 1978-1979, nestleder 1979-1982",
233   #"Varamedlem Kristelig Folkepartis sentralstyre",
234   #Unge Høyre
235   "Leder Unge Høyres Landsforbund", "Formann Unge Høyres Landsforbund", "1. nestleder Unge Høyre",
236   "2. nestleder Unge H yres Landsforbund", "Nestleder Unge H yres Landsforbund",
237   "Viseformann Unge H yres Landsforbund",
238   "Medlem Unge H yres sentralstyre", "Medlem Sentralstyret i Unge Høyre",
239   "Medlem Sentralstyret i Unge H yres Landsforbund",
240   "1. nestleder Unge Høyre 1998-2000, leder 2000-2002, 2002-2004",
241   "Medlem Sentralstyret for Unge Høyre",
242   "Medlem Styret for Unge Høyres landsforbund",
243   "Medlem Unge Høyres sentralstyre og arbeidsutvalg",
244   "Varamedlem Unge H [yi]res sentralstyre",
245   #FpU
246   "Formann FpUs Hovedorganisasjon", "Formann FpU", "Politisk nestformann FpU",
247   "Organisasjonsnestformann FpUs sentralstyre", "Generalsekretær FpU",
248   "[0-9][.] nestformann FpUs sentralstyre",
249   "Medlem Sentralstyret i FpU", "Medlem FpUs sentralstyre",
250   "Varamedlem F[rp]Us sentralstyre",
251   #"Formann Reformpartiets Ungdom",
252   #"Generalsekretær Moderat Ungdom",
253   #Unge Venstre
254   "Nestformann Unge Venstre", "Formann Unge Venstre", "Medlem Sentralstyret i Unge V",
255   "Medlem Styret for Norges Unge Venstre", "Nestformann Unge Venstre",
256   "Organisasjonssekretær Unge Venstre", "Formann Norges Unge Venstre",
257   "Medlem Styret for Norges Unge Venstre",

```

```

258 "Medlem Unge Venstres sentralstyre", #Holand, Lisbeth SV
259 "Landssekretær Norges Unge Venstre", #sjekk ut Arne Kielland SV
260 #SenterUngdommen
261 "Leder Senterungdommen [0-9]{4}-[0-9]{4}", "Leder Senterungdommens Landsforbund",
262 "Nestleder Senterungdommens Landsforbund", "Politisk nestleder Senterungdommens sentralstyre",
263 "Politisk nestformann Senterungdommen",
264 "Medlem Sentralstyret i Senterungdommen", "Medlem Senterungdommens sentralstyre",
265 "Medlem Sentralstyret i Senterungdommens Landsforbund",
266 "Politisk leder Sentralstyret Senterungdommens Landsforbund",
267 "Varamedlem Senterungdommens sentralstyre", "Varamedlem SULS sentralstyre",
268 "Medlem og nestformann Styret for Bygdefolkets Ungdomsfylking",
269 "Formann Landsstyret for Bygdefolkets ungdomsfylking",
270 "Medlem og leder Senterstudentene i Oslo",
271 "Formann Landsstyret for Bygdefolkets ungdomsfylking"
272 )
273
274 partyTextLocal <- c(
275 #AUF
276 "Medlem Landsstyret i AUF", "Medlem AUFs landsstyre", "Leder AUF i .*",
277 "Leder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF", "Nestleder AUF (i)?[A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.*",
278 "Nestleder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF", "Politisk nestleder AUF i .*",
279 "Fylkessekretær i AUF",
280 "Viseformann (og sekretær)?[A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF",
281 "Sekretær og formann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* arbeiderungdomslag",
282 "Sekretær [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF",
283 "Fylkessekretær AUF", "Formann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF",
284 "Nestformann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF",
285 "Medlem Styret for [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF",
286 "Medlem (og .*)? Styret i [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF",
287 "Varamedlem Styret i Oslo distriktslag av AUF",
288 "Formann .* arbeiderpartis ungdomslag",
289 "Formann Styret for [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* lokallag av AUF",
290 "Kasserer [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+. AUL", "Sekretær [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+. AUL",
291 "Formann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUL",
292 "Medlem Styret for [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUL",
293 "Tillitsverv [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUL",
294 "Medlem Styret for AUF i [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.*", "Diverse verv AUF-studentene",
295 "Leder AUF-studentlag", "Studieleder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF",
296 "Medlem Representantskapet [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF",
297 "Faglig leder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF", "Tillitsverv [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF",
298 "Var med og stiftet Grorud Sosialdemokratiske Ungdomslag", #Trygve Lie
299 "Medlem [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Arbeiderungdomslag",
300 "Formann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Arbeiderungdomslag",
301 "Kasserer [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Arbeiderungdomslag",
302 "Tillitsverv [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUL",
303 "Medlem, sekretær og kasserer Styret for [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF",
304 "Medlem Distriktsstyret i [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* AUF",
305 "Diverse verv [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+. AUF",
306 "Diverse verv AUF i [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.",
307
308 #Formann Arbeiderpartiets studentgruppe
309
310 #NKU
311 "Formann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Kommunistiske Ungdomslag",
312 "Medlem Styret for [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Kommunistiske Ungdomslag",
313 "Tillitsverv NKU",
314 #KrFU
315 "Leder [A-ZØÅ][a-zøæå]+. KrFU", "Lokallagsleder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* KrFU",
316 "Nestleder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* KrFU", "Fylkesleder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* KrFU",
317 "Formann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* KrFU",
318 "Medlem Styret (for)?[A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* KrFU",
319 "Medlem KrFUs landsstyre", "Medlem Landsstyret (i)?KrFU",
320 "Medlem Kristelig Folkepartis Ungdoms landsstyre",
321 "En rekke lokale tillitsverv KrFU",
322 "Medlem [A-ZØÅ][a-zøæå]+. KrFU",
323 "Kontaktperson [A-ZØÅ][a-zøæå]+. Kristelig Folkepartis Ungdom",
324 "Medlem Styret i [A-ZØÅ][a-zøæå]+. Kristelig Folkepartis Ungdom",
325 "Leder Sør-Trøndelag KrFU",
326 #Nestleder KrF-stud.
327
328 #Sosialistisk Ungdom
329 "Leder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* SU", "Medlem Styret for [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* SU",
330 "Nestleder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* SU", "Leder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* SFU", "Medlem Landsstyret SU",

```

```

331 "Medlem Landsstyret Sosialistisk Ungdom", "Medlem Sosialistisk Folkepartis Ungdom (SFU)s landsstyre",
332 "Kasserer [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Sosialistisk Ungdom", "Kasserer SFU i [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.*",
333 "Fylkessekretær [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* SU", "Fylkessekretær [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Sosialistisk Ungdom",
334 "Medlem SVUs landsstyre",
335 "Medlem Representantskapet i Oslo D-lag av AUF", #Berge Furre
336 # "Medlem Styret for Sosialistisk studentlag", "Leder Sosialistisk studentlag",
337 # "Medlem Styret for Sosialistisk studentforbund", "Leder Sosialistisk studentforbund",
338
339 #Unge Venstre
340 "Leder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge V", "Formann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* [uU]nge Venstre",
341 "Formann Styret for [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge Venstre",
342 "Medlem Styret i [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge Venstre",
343 "Medlem Styret for [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge Venstre",
344 "Medlem Unge Venstres landsstyre",
345 # "Formann Studentvenstrelaget i Oslo"
346
347 #Senterungdommen
348 "Leder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Senterungdom", "Nestleder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Senterungdom",
349 "Fylkesformann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Senterungdom", "Formann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Senterungdom",
350 "Div. verv Senterungdommen", "Medlem Styret for [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Senterungdom",
351 "Medlem og leder Styret for [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Senterungdom",
352 "Medlem Fylkesstyret i [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* SUL",
353 "Leder Bergen Senterstud",
354 "Medlem Styret i [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* SUL",
355 "Div. verv [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Senterungdom", "Div. verv Senterungdommen",
356 # "Medlem SULs internasjonale utvalg", "Medlem SULs politiske utvalg"
357 #Medlem SULs organisatoriske utvalg,
358
359 #Unge Høyre
360 "Leder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge Høyre", # "Formann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge Høyre",
361 "Formann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge Hø[iy]re", "Viseformann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge Hø[iy]re",
362 "Politisk viseformann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge Hø[iy]re",
363 "Medlem Unge Hø[iy]res landsstyre", # "Medlem Unge Høires landsstyre",
364 "Medlem Styret i [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge Høyre", "Medlem Styret for [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge Høyre",
365 "Kasserer [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge Høyre", "Nestleder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge Høyre",
366 "1. nestleder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* Unge Høyre",
367 "Medlem Akershus Unge Høyre",
368
369 #FpU
370 "Formann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* FpU", "Nestformann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* FpU",
371 "Politisk nestleder [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* FpU",
372 "Medlem Styret i [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* FpU", "Medlem Styret for [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* FpU",
373 "Div. verv Styret for [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* FpU",
374 "Div. verv [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* FpU",
375 "En rekke tillitsverv FpU på lokal- og fylkesplan",
376 "Formann [A-ZÆØÅ][a-zøæå]+.* FrPs Ungdom"
377 )
378
379 # Funksjon for å samle inn ungdomspolitisk bakgrunn fra Stortingets nettsider -----
380 library(XML)
381 require(RCurl)
382 #library(plyr)
383 library(parallel)
384 cores <- detectCores()
385 #library(multicore)
386 library(compiler); library(data.table)
387 enableJIT(3)
388 #load("Data/legislatorsExtraMember.rda")
389 load("Data/masterData.rda")
390 #load("~/Dropbox/Stortinget/infodata/legislatorsExtraMember.rda")
391 initials <- as.character(unique(masterData$initials))
392 initials <- ifelse(initials=="MSK", "MOK", initials)
393 source("R/partyText.r")
394
395
396 getYouthParty <- function(theURL){
397   html <- getURL(URLEncode(theURL))
398   doc<- htmlTreeParse(html, useInternalNodes=TRUE)
399   xmltop = xmlRoot(doc)
400   #if(xmlValue(xmltop[[1]][[1]])=="Object moved"){
401   #   name <- NA; party <- NA; youthCen <- NA; youthLoc <- NA; initials <- regmatches(url, regexpr("[A-ZØ
402   #     Å][A-ZØÆÅ]+", url))
403   #} else{

```



```

403 name <- gsub(" Biografi: ", "", xmlValue(xmltop[[1]][[1]]))
404 name <- paste0(toupper(regmatches(name, regexec(".*", name))), regmatches(name, regexec(".*", name)
    ))
405 initials <- regmatches(theURL, regexpr("[A-ZØÆÅ][A-ZØÆÅ]+", theURL))
406 party <- gsub("\r\n| +", "", xmlValue(xmltop[[2]][[2]][[13]][[4]][[12]][[4]][[4]][[6]][[4]][[2]]))
407 df <- data.table(NA)
408 df <- data.table(strsplit(xmlValue(xmltop[[2]][[2]][[13]][[4]][[12]][[14]][[4]][[8]][[30]]), "\r\n"))
409 df$V1 <- gsub("^ +| +$", "", df$V1)
410 df <- as.data.frame(df[which(grepl("[A-Z].*", df$V1)),])
411 colnames(df) <- "commission"
412 df2 <- data.table(NA)
413 df2 <- data.table(strsplit(xmlValue(xmltop[[2]][[2]][[13]][[4]][[12]][[14]][[4]][[8]][[26]]), "\r\n")
    )
414 df2$V1 <- gsub("^ +| +$", "", df2$V1)
415 df2 <- as.data.frame(df2[which(grepl("[A-Z].*", df2$V1)),])
416 colnames(df2) <- "commission"
417
418 youthCen <- ifelse(any(sapply(partyTextCentral, function(x) grepl(x, df$commission))), 1, 0)
419 youthCen <- ifelse(any(sapply(partyTextCentral, function(x) grepl(x, df2$commission))), 1, youthCen)
420 youthLoc <- ifelse(any(sapply(partyTextLocal, function(x) grepl(x, df$commission))), 1, 0)
421 youthLoc <- ifelse(any(sapply(partyTextLocal, function(x) grepl(x, df2$commission))), 1, youthLoc)
422
423 #}
424 data <- data.table(NA)
425 data <- data.table(name, initials, party, youthCen, youthLoc)
426 cat("*")
427 return(data)
428 }
429
430
431 collectYouthParty <- function(initials){
432   youthList <- list()
433   string <- list(rep(NA,length(initials)))
434   for(i in 1:length(initials)){
435     string[[i]] <-
436       paste0("https://stortinget.no/no/Representanter-og-komiteer/Representantene/Representantfordeling
         /Representant/?perid=",
         initials[i])
437   }
438 }
439 #youthList <- mclapply(string, getYouthParty, mc.cores=cores)
440 youthList <- lapply(string, getYouthParty)
441 return(youthList)
442 }
443
444 # Script for å lage datasett med ung.pol-bakgrunn -----
445 rm(list=ls())
446 source("Functions/youthPartyUpdate.R")
447 source("Functions/usefulFunctions.r")
448
449 enableJIT(0)
450 youthPartyList <- collectYouthParty(initials)
451 youthData <- rbindlist(youthPartyList)
452 save(youthData, file="Data/youthData.rda", compress="xz")
453 youthData <- unfactorize(youthData)
454
455 load("Data/youthData.rda")
456
457 # Rett opp i representanter for 2013-perioden
458 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials %in% c("ABIR", "RAJH", "TKF", "ANNS", "ATY", "BEM", "
    BMW", "CTB",
459
460
461
462
463
464
465
466
    "EMI", "FMS", "GEST", "HELO", "HFG", "TWT", "TOE",
    "TEB", "TAJ",
    "SEL", "OLE", "ODO", "OVB", "ODDH", "OBT", "
    NTB", "NAJ", "NYBØ",
    "MUK", "MOW", "MET", "MEBB", "LVA", "KRV", "KOJ",
    "KJU", "IAF",
    "KETK", "KEG", "KAEL", "KEG", "JFC", "INK", "IAF",
    "HHLI", "HNJ",
    "ERBA", "TBRE", "LILH"))
    , 0, youthCen))
466 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials %in% c("ABIR", "RAJH", "TKF", "ANNS", "ATY", "BEM", "
    BMW", "CTB",

```

```

467     "EMI", "FMS", "GEST", "HELO", "HFG", "TWT", "TOE
468     ", "TEB", "TAJ",
469     "SEL", "OLE", "ODO", "OVB", "ODDH", "OBT", "
470     NTB", "NAJ",
471     "MUK", "MOW", "MET", "MEBB", "LVA", "KRV", "KOJ
472     ", "KJU", "IAF",
473     "KETK", "KEG", "KAEL", "KEG", "JFC", "INK", "IAF
474     ", "HHLI", "HNJ",
475     "ERBA", "TBRE", "LILH")
476     , 0, youthLoc))
477
478 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="IN", NA, youthLoc)) #NJÅSTAD, Helge Å©Andr
479
480 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="HNJ", NA, youthLoc)) #NYBØ, Iselin
481
482 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="ROYS", 1, youthCen)) #STEFFENSEN, Roy
483
484 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="HLI", 1, youthCen)) #LIMI, Hans Andreas
485
486 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="HHLI", 1, youthLoc)) #LIADAL, Hege Haukeland
487
488 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="KEG", 1, youthLoc)) #GUDMUNDSEN, Kent
489
490 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="KAEL", 1, youthLoc)) #LØVAAS, Kårstein Eidem
491
492 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="KOJ", 1, youthLoc)) #VINJE, Kristin
493
494 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="KRV", 1, youthLoc)) #VINJE, Kristin
495
496 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="LVA", 1, youthLoc)) #VÅGSLID, Lene
497
498 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="CTB", 1, youthLoc)) #BJØRNØ, Christian Tynning
499
500 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="TTS", 1, youthLoc)) #SOLBERG, Torstein Tvedt
501
502 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="SHB", 1, youthCen)) #BJØRNSTAD, Sivert Haugen
503
504 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="SHB", 1, youthLoc)) #BJØRNSTAD, Sivert Haugen
505
506 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="TIB", 1, youthCen)) #Tina Bru
507
508 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="TIB", 1, youthLoc)) #Tina Bru
509
510 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="FHB", 1, youthCen)) #BJØRDAL, Fredric Holen
511
512 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="FHB", 1, youthLoc)) #BJØRDAL, Fredric Holen
513
514 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="FJJ", 1, youthCen)) #JENSSEN, Frank J.
515
516 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="FJJ", 1, youthLoc)) #JENSSEN, Frank J.
517
518 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="EW", 1, youthCen)) #WIBORG, Erlend
519
520 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="EW", 1, youthLoc)) #WIBORG, Erlend
521
522 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="KIB", 1, youthCen)) #Kirsti Bergstø
523
524 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="KIB", 1, youthLoc)) #Kirsti Bergstø
525
526 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="PCF", 1, youthCen)) #FRØLICH, Peter Christian
527
528 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="PCF", 1, youthLoc)) #FRØLICH, Peter Christian
529
530 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="SVR", 1, youthCen)) #Sveigung Rotevatn
531
532 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="SVR", 1, youthLoc)) #Sveigung Rotevatn
533
534 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="MHE", 1, youthCen)) #Martin Henriksen
535
536 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="MHE", 1, youthLoc)) #Martin Henriksen
537
538 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="AAUK", 1, youthCen)) #Åsmund Aukrust
539
540 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="AAUK", 1, youthLoc)) #Åsmund Aukrust
541
542 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="HEA", 1, youthCen)) #Henrik Asheim
543
544 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="HEA", 1, youthLoc)) #Henrik Asheim
545
546 youthData$youthCen <- with(youthData, ifelse(initials=="STMH", 1, youthCen)) #Stefan Heggelund
547
548 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="STMH", 1, youthLoc)) #Stefan Heggelund
549
550 youthData$youthLoc <- with(youthData, ifelse(initials=="ERIS", 1, youthLoc)) #Erik Skutle

```

